

MOPR
MOPR
Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2016 rok

Lublin, kwiecień 2017 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	4
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA.....	4
1.1. Obszar działania pionu pomocy środowiskowej.....	5
1.3. Obszar działania pionu pieczy zastępczej i wspierania rodziny	7
1.4. Obszar działania pionu świadczeń socjalnych.....	7
1.5. Obszar działania działów oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorkowi	8
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	8
2.1. Zatrudnienie pracowników	8
2.2. Wykształcenie pracowników	10
II. DOCHODY I WYDATKI	11
1. DOCHODY	11
2. WYDATKI.....	12
2.1. Wydatki ze względu na rodzaj zadania.....	12
2.2. Wydatki zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2016 roku z podziałem na formy wsparcia.....	13
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	16
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	16
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE.....	18
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	19
1. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH.....	20
2. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH	21
V. POMOC ŚRODOWISKOWA.....	25
1. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	27
1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	27
1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin.....	27
2. POWODY PRYZNANIA POMOCY	28
3. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	30
4. WIELOLETNI PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”	31
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.....	33
6. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	34
6.1 OBSŁUGA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.....	39
7. KONTRAKTY SOCJALNE.....	40
8. OŚRODKI WSPARCIA I JEDNOSTKI FUNKCJONUJĄCE W STRUKTURACH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE	42
8.2. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych	42
8.3. Centrum Aktywności Środowiskowej	44
8.4. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin.....	49
9. WSPÓLPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	52
10. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	62
11. UCZESTNICTWO W PARTNERSTWACH.....	66
12. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW	68
VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	70
1. WSPIERANIE RODZINY	70
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	70
1.2. Asystenci rodziny	71
1.3. Placówki wsparcia dziennego.....	72
1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny.....	77
2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	78
2.1. Rodzinna piecza zastępcza	78
2.1.2. Działania podejmowane na rzecz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin oraz dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą	79
2.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.....	88

2.1.4. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych	90
2.1.5. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach.....	91
2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	93
2.2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	94
2.2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej	99
2.2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach	100
3. USAMODZIELNIENIA.....	102
VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA	106
1. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKACH WSPARCIA.....	107
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	109
3. OŚRODKI WSPARCIA	111
VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	112
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI	112
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH.....	114
3. WSPÓLPRACA I UDZIELANIE WSPARCIA W KONTAKTACH Z INNYMI INSTYTUCJAMI ORAZ ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	115
IX. MIESZKANIA CHRONIONE	116
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU	116
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ.....	116
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW	117
X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020	118
XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ	121
XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	126
1. Realizacja świadczeń socjalnych.....	126
1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń	127
1.2. Rodziny objęte pomocą	130
2. Zasiłek dla opiekuna.....	131
3. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń.....	132
4. Postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych.....	133
XIII. PROGRAM „RODZINA 500+”	137
1. Wdrożenie Programu.....	137
2. Realizacja Programu.....	140
XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	142
1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON	142
2. PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA LUBLIN W LATACH 2016- 2020”	147
XV. NADZÓR I KONTROLE	149

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami oraz zadania pomocy społecznej przyjęte do realizacji na podstawie zawartych porozumień i umów z organami administracji rządowej lub jednostkami samorządu terytorialnego.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Duży nacisk położono również na współpracę ze środowiskiem lokalnym w ramach Programu Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 przyjętego Uchwałą Nr 1079/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014r.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020, przyjętą uchwałą Nr 021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r.

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2016 roku funkcjonował na podstawie regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 40/12/2014 Prezydenta Miasta Lublina z dnia 22 grudnia 2014 roku, zmienionego Zarządzeniem nr 84/9/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 30 września 2016 roku. Zgodnie z postanowieniem Regulaminu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną realizującą w sposób zintegrowany ustawowe zadania Miasta Lublin – miasta na prawach powiatu w zakresie pomocy społecznej.

W dniu 17 marca 2016 roku nastąpiła zmiana siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z ul. Grodzkiej 7 na ul. Koryznowej 2d. Główną przesłanką do przeprowadzki było ułatwienie dostępności do budynku wszystkim mieszkańcom miasta. Poprzednio zajmowany budynek nie był przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku czy matek z małymi dziećmi. Obecnie zajmowana siedziba pozbawiona jest barier architektonicznych, posiada dogodne położenie, obszerny i bezpłatny parking.

Zadania Ośrodka realizowane są w ramach czterech pionów:

- ◆ **pion pomocy środowiskowej**, zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce oraz zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej;
- ◆ **pion wsparcia społecznego**, zajmuje się w szczególności: koordynacją wykonywania zadań publicznych przez domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, w tym schroniska dla bezdomnych, mieszkania chronione i noclegownie, sporządzaniem analiz i sprawozdań z realizacji zadań i działalności Ośrodka, specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, a także innych zadań z zakresu wsparcia społecznego;
- ◆ **pion pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym w szczególności zadania: organizatora pracy z rodziną, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, związane z przyznawaniem świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczym i ustalaniem opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, dotyczące instytucjonalnej pieczy zastępczej, wspierania rodzin i usamodzielnień,

- ◆ **pion świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci i ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo zadania MOPR realizują 2 działy podległe bezpośrednio dyrekcji:

- ◆ **dział ds. finansowo - księgowych** realizuje zadania z zakresu prowadzenia rachunkowości oraz spraw związanych z budżetem i obsługą finansową Ośrodka,
- ◆ **dział ds. organizacyjnych** - realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka.

Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Rzecznik Prasowy MOPR, stanowisko pracy Administrator Bezpieczeństwa Informacji oraz sekcja radców prawnych.

1.1. Obszar działania pionu pomocy środowiskowej

W obszarze działania pionu pomocy środowiskowej funkcjonują:

- **dział ds. pomocy środowiskowej**, który w szczególności realizuje zadania dotyczące spraw z zakresu pomocy środowiskowej, organizacji i koordynowania realizacji zadań statutowych przez filie Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw i kierunków działania pomocy środowiskowej, wykonywania zadań wynikających z programów i Strategii Miasta Lublin, należących do właściwości Ośrodka, organizacji szkoleń, doradztwa metodyki pracy socjalnej, koordynowania świadczeń wolontariuszy wspierających wykonywanie zadań realizowanych przez Ośrodek, realizacji prac społecznie użytecznych.

W strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie funkcjonuje sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ww. komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

- **dział ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom**, zajmujący się w szczególności realizacją projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań Ośrodka, w tym z Unii Europejskiej i budżetu państwa. Wieloosobowe stanowisko ds. pomocy cudzoziemcom realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla

cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, współdziała z Filiami Ośrodka przy udzielaniu pomocy cudzoziemcom oraz prowadzi mieszkania chronione dla cudzoziemców.

➤ **filie**, realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:

- Filia nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
- Filia nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
 - **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B, który realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pedagoga, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;
 - wieloosobowe stanowisko pracy psychologa, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;
 - wieloosobowe stanowisko pracy wychowawcy, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;
- Filia nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
- Filia nr 4, przy ul. Kompozytorów Polskich 8,
- Filia nr 5, przy ul. Nałkowskich 114,
 - z **działem Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych** przy ul. Młyńskiej 18, który realizuje zadania skierowane do osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin. W Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Osób Bezdomnych funkcjonuje wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego.

W skład Filii, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi dział: świadczeń społecznych, pomocy środowiskowej, wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego, wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości oraz sekcje pracy socjalnej.

1.2. Obszar działania pionu wsparcia społecznego

W obszarze działania wsparcia społecznego funkcjonują:

- **dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie placówek.
- **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.
- **dział ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.

1.3. Obszar działania pionu pieczy zastępczej i wspierania rodziny

W obszarze działania pionu pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

- **dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, który w szczególności realizuje zadania: organizatora pracy z rodziną, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w tym zadania związane z przyznawaniem świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczym, ustalaniem opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacją umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, a także realizacją porozumień Miasta Lublin zawartych z innymi powiatami dotyczącymi umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnień, który w szczególności realizuje zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, realizacją umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami oraz zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą oraz placówki dla dzieci i młodzieży.

1.4. Obszar działania pionu świadczeń socjalnych

W obszarze działania pionu świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami;
- **dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych;

- **dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Ponadto w pionie funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości, bezpośrednio podległe Zastępcy Dyrektora ds. świadczeń socjalnych.

1.5. Obszar działania działów oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorkowi

- **dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka.
- **dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka, prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka, obsługi finansowo-księgowej płac pracowników, prowadzenia postępowań kontrolnych i wyjaśniających, dotyczących realizacji zadań własnych i zadań zleconych do realizacji innym podmiotom, zadania z zakresu przeprowadzania postępowań dotyczących udzielania zamówień publicznych, prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem

Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:

- stanowisko pracy rzecznik prasowy MOPR, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu informowania opinii publicznej o działalności Ośrodka, monitorowania i analizy przekazów medialnych dotyczących Ośrodka i kreowanie jego pozytywnego wizerunku;
- stanowisko pracy Administrator Bezpieczeństwa Informacji, który wykonuje w szczególności zadania określone ustawą o ochronie danych osobowych;
- sekcja radców prawnych, która realizuje w szczególności zadania z zakresu wykonywania obsługi prawnej Ośrodka na zasadach określonych w ustawie o radcach prawnych.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 331 osób**. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie zatrudnione były 522 osoby, w Domach Pomocy Społecznej – 498 osób, a w ośrodkach wsparcia 265 osób.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin¹

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	522	39,22
Filie Ośrodka	248	18,63
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	498	37,41
OŚRODKI WSPARCIA	265	19,91
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	46	3,46

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m. in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). W 2016 roku zatrudnionych było 190 pracowników socjalnych, co stanowiło 36,40% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 179 osób świadczyło pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.

Należy nadmienić, że 179 osób pracujących w terenie zatrudnionych było w ramach 170 etatów² (do liczby osób zatrudnionych wliczone były również osoby wykonujące pracę na umowę na zastępstwo).

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **332 637 osób** (w tym: 324 637 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 7 947 osób zameldowanych na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2016 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 166 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

¹ Dane na podstawie sprawozdania MPiPS-03 za 2016 rok oraz danych własnych.

² Biorąc pod uwagę liczbę etatów, osoby przeprowadzające wywiady, były zatrudnione odpowiednio: w sekcjach pracy socjalnej -153 osoby, w sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie -11 osób, w sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych - 5 osób i w sekcji ds. pomocy os. usamodzielnianym -1 osoba.

2.2. Wykształcenie pracowników

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 4 osoby posiadają tytuł naukowy doktora, 71,26% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 9,77% posiada wykształcenie wyższe zawodowe.

W 2016 roku, 15 osób stanowiących 2,87% ogółu pracowników jednostki, kontynuowało naukę celem podwyższenia swoich kwalifikacji zawodowych.

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2016 roku

Wykształcenie pracowników ogółem	Liczba osób	udział %
Doktoranckie	4	0,77
Wyższe magisterskie	372	71,26
Wyższe zawodowe	51	9,77
Policealne	65	12,45
Średnie	27	5,17
Zawodowe	3	0,58
RAZEM	522	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród pracowników z wykształceniem wyższym (magisterskim lub zawodowym) 142 osoby dodatkowo ukończyło studia podyplomowe co stanowi niespełna 27,20% ogółu zatrudnionych.

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2016 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **10 745 046,05 zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2016 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan	Wykonanie
1. Zadania własne gminy	2 635 931	2 765 370,89
w tym: rozliczane z budżetem państwa	552 000	610 555,73
2. Zadania własne powiatu	5 246 166	4 512 886,69
3. Zadania zlecone	1 759 000	3 475 788,47
Razem	9 641 097	10 745 046,05

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Lublin w 2016 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie:
 - z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 2 228 321,79 zł,
 - z tytułu zwrotu kosztów pobytu osób z innych gmin na terenie Miasta Lublin w wysokości 60 297,48 zł,
 - z tytułu zwrotu zasiłków nienależnie pobranych w poprzednich latach w wysokości 32 240,77 zł.
 - z tytułu odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia w wysokości 7 139,14 zł,
 - z tytułu wpłat świadczeń nienależnie pobranych (dot. świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) w wysokości 419 683,70 zł.
2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Lublin w 2016 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie:
 - z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 3 663 433,35 zł,
 - z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 191 956,36 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych w wysokości 25 982,76 zł,

- z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz rodzin zastępczych z tytułu otrzymanej pomocy pieniężnej w wysokości 17 235,49 zł.
3. Dochody MOPR Lublin w 2016 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie:
- ze ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń wierzycielom funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 3 339 604,57 zł (wraz z odsetkami). Kwotę 361 064,39 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 1 646 599,09 zł pochodziło ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 47 030,70 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy w wysokości 89 153,20 zł w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych przez powiat.

2. Wydatki

W 2016 r. wydatki MOPR w Lublinie osiągnęły poziom: **316 153 962,48 zł.**

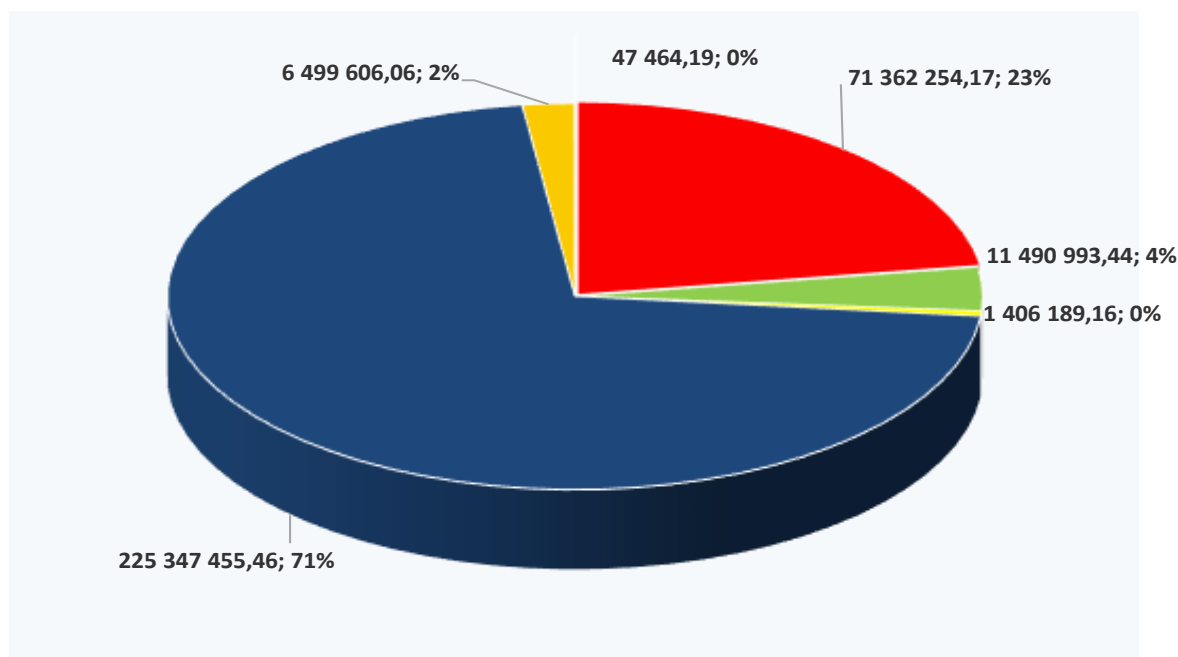
2.1. Wydatki ze względu na rodzaj zadania

Tabela 4. Wydatki MOPR w 2016 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	% udziału ogółem
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	71 362 254,17	22,57
2	Zadania własne przekazane do realizacji innym podmiotom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	11 490 993,44	3,63
3	Zadania przyjęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 406 189,16	0,44
4	Zadania ustawowo zlecone gminie	225 347 455,46	71,28
5	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	6 499 606,06	2,06
6	Wydatki na zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	47 464,19	0,02
RAZEM		316 153 962,48	100,00

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wykres 1. Wydatki MOPR w 2016 roku, ze względu na przeznaczenie środków

- Zadania własne bez udziału środków europejskich
- Zadania własne przekazane do realizacji innym podmiotom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień
- Zadania przyjęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów
- Zadania ustawowo zlecone gminie
- Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat
- Zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2.2. Wydatki zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2016 roku z podziałem na formy wsparcia

Największy procent wydatków stanowiła realizacja nowego zadania – świadczenia wychowawczego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Nowe świadczenie wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz.195), a wydatki na realizację zadania wyniosły ogółem 130 020 568,33 zł, co stanowiło 41,13% ogółu wydatków MOPR. Wyплаты świadczeń finansowane z budżetu państwa.

Wydatki poniesione na realizację zadań z ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom

uprawnionym do alimentów, wyniosły ogółem 91 685 362 ,80 zł, co stanowiło 29,00% ogółu wydatków MOPR.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 36 412 313,22 zł, stanowiąc 11,52% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 54,74 % stanowiły wydatki na zasiłki oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie 19 931 696,27 zł,
- 25,23% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 9 188 186,50 zł,
- 19,51% stanowiły wydatki na Program Pomoc państwa w zakresie dożywiania, które wyniosły 7 104 610,85 zł,
- 0,52 % stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 187 819,60 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2016 roku w stosunku do 2015 roku był niższy o 308 699,93 zł, co niewątpliwie było spowodowane poprawą sytuacji ekonomicznej rodzin z dziećmi, pobierających świadczenie wychowawcze wzrostem.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 29 538 216,63 zł.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2016 roku stanowiły 4,52% ogółu wydatków i wyniosły 14 283 349,89 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 1,80% wydatków MOPR i osiągnęły poziom 5 695 838,88 zł.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 2,20%, tj. łącznie 6 952 125,96 zł.

Na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych wydatkowano 778 560,04 zł, co stanowi 0,25% wydatków Ośrodka w 2016 roku.

Tabela 5. Wydatki zrealizowane przez MOPR w 2016 roku z podziałem na formy wsparcia

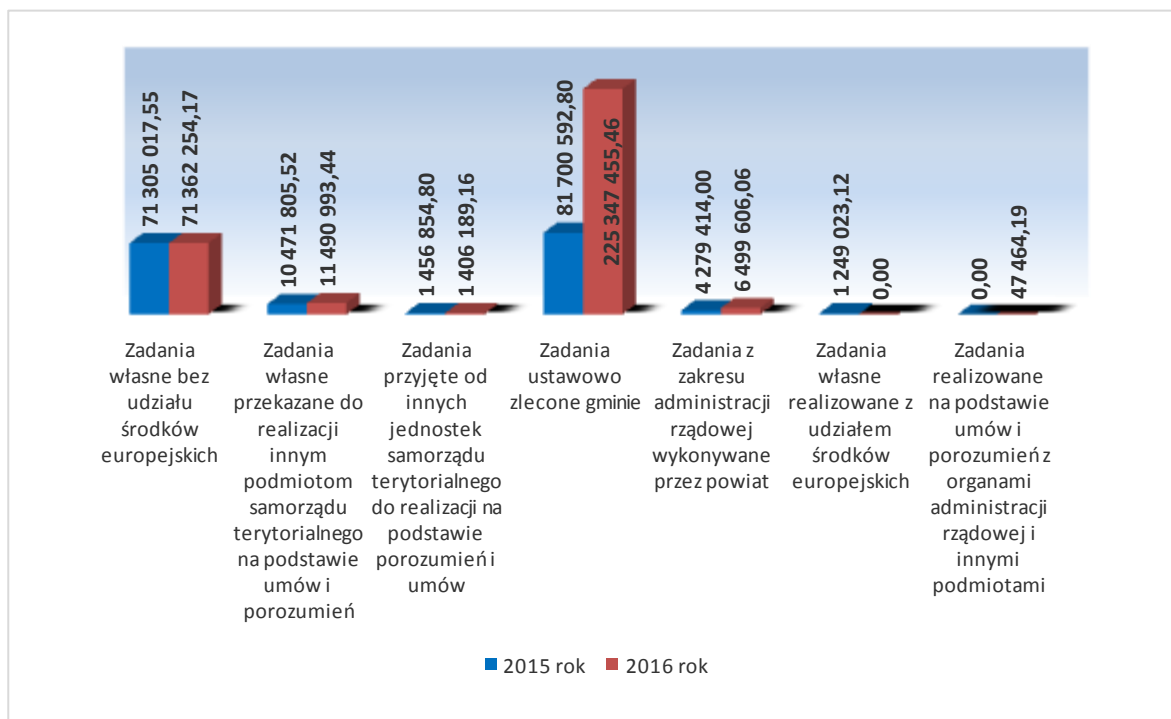
L.P.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia	14 283 349,89
2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego	5 695 838,88
3	Usługi pomocy społecznej	9 188 186,50
4	Zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez dożywiania)	19 931 696,27
5	Program Pomoc państwa w zakresie dożywiania	7 104 610,85
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	187 819,60
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	5 864 386,34
8	Usamodzielnienia	1 087 739,62

9	Zasiłki rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego	91 685 362,80
10	Świadczenie wychowawcze i dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego	130 020 568,33
11	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	778 560,00
12	Utrzymanie MOPR w tym:,	29 538 216,63
12.1	Centrum Aktywności Środowiskowej	572 275,13
12.2	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	579 534,92
12.3	Dzienny Ośrodek dla Bezdomnych	312 544,37
12.4	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psychologzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	948 012,43
12.5	Obsługa świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	3 082 972,19
12.6	Obsługa świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	1 974 722,10
13	Projekt „Inwestycja w infrastrukturę-inwestycją w człowieka”- remont sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	47 464,19
14	Pozostała działalność	740 162,58
RAZEM		316 153 962,48

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Poziom wydatków na realizację zadań pomocy społecznej w 2016 roku w stosunku do 2015 roku był wyższy ogółem o 145 691 254,69 zł, co głównie wynikało z realizacji nowego zadania – świadczenia wychowawczego.

Wykres 2. Wydatki MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2015-2016

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 25 sierpnia 2016 r. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia t.j. 11 września 2016 r. traci moc poprzednie rozporządzenie z dnia 8 czerwca 2012 r. (Dz. U. poz. 712).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby lub rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w roku 2016 sporządzili łącznie 25 060 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2016 roku

TABELA 6A. Pomoc środowiskowa.		
1	CZEŚĆ I – dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	2 634
2	CZEŚĆ II wywiad alimentacyjny - dotyczy osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej	1 674
3	CZEŚĆ III aktualizacja wywiadu alimentacyjnego - dotyczy osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej	20
4	CZEŚĆ IV aktualizacja wywiadu u osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	17 569
TABELA 6B. Pomoc instytucjonalna		
5	wywiady dotyczące osób opuszczających rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze i ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie lub kontynuację nauki (cz. VIII i IV wywiadu)	85
5 a	wywiady dotyczące osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. V wywiadu)	31

6	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w DPS. (cz. I wywiadu)		285
6 a	wywiady na rzecz osób ubiegających się w DPS (cz. IV wywiadu)		140
6 b	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w DPS (cz. II i III wywiadu- dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		238
7	dotyczący osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia	w tym: wywiady na rzecz osób które chcą korzystać z usług dziennego dps (cz. I i IV wywiadu)	0
8		wywiady z osobami ubiegającymi się o miejsce w środowiskowym domu samopomocy (cz. I i IV wywiadu)	605
9		wywiady z osobami ubiegającymi się o umieszczenie w schroniskach (cz. I i IV wywiadu)	292
10		wywiady z osobami ubiegającymi się o umieszczenie w domach samotnych matek (cz. I i IV wywiadu)	29
11		wywiady z osobami ubiegającymi się o umieszczenie w ośrodku dla ofiar przemocy domowej (cz. I wywiadu)	2
12		aktualizacja wywiadu u osób skierowanych do ośrodka wsparcia (cz. I i IV wywiadu)	274
13	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym (cz. .I wywiadu)		60
14	dotyczy cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (cz. VI wywiadu)		22
15	dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego (cz. VII wywiadu)		11
16	wywiady środowiskowe przeprowadzone celem badania okoliczności faktycznego sprawowania opieki oraz jej zakresu nad osobami niepełnosprawnymi dla potrzeb pionu ds. świadczeń socjalnych (cz. I i IV wywiadu)		843
17	wywiady środowiskowe przeprowadzone dla potrzeb pionu ds. świadczeń socjalnych dot. specjalnego zasiłku. opiekuńczego (cz. VIII wywiadu) oraz dot. świadczenia wychowawczego "500 +" (cz. IX wywiadu)		242
18	wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych		4
liczba wywiadów ogółem			25 060
liczba pracowników socjalnych faktycznie sporządzających wywiady*			159
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika dziennie (po odliczeniu dni świątecznych)			0,63
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika miesięcznie (po odliczeniu dni świątecznych)			13,13

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

* w sprawozdaniu MPiPS-03 za 2016 rok liczba pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady środowiskowe wyniosła 179 osób. Liczba ta została zwiększona o 4 osoby zatrudnione w Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Bezdomnych (przeprowadzające wywiady, a nie otrzymujące dodatku za pracę w terenie), a następnie zmniejszona o 14 osób zatrudnionych w Sekcji ds. przemocy i o kolejne 10, które pobierały dodatek za pracę w terenie a faktycznie nie sporządzały wywiadów (długotrwałe zwolnienia lekarskie, urlopy macierzyńskie)

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2016 wydano **102 389** decyzji administracyjnych. Decyzje dotyczyły przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności.

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2016 roku

Zakres decyzji dotyczył:	Liczba decyzji	Liczba odwołań do SKO	w tym utrzymane w mocy
pionu pomocy środowiskowej	45 058	206	123
pionu pieczy zastępczej i wspierania rodziny	1 489	3	2
pionu wsparcia społecznego	7 176	20	8
pionu świadczeń socjalnych	48 666	263	118
RAZEM	102 389	492	251

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Realizując zadania na rzecz klientów pomocy społecznej, MOPR rozpatrzył ponadto **3 866** wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

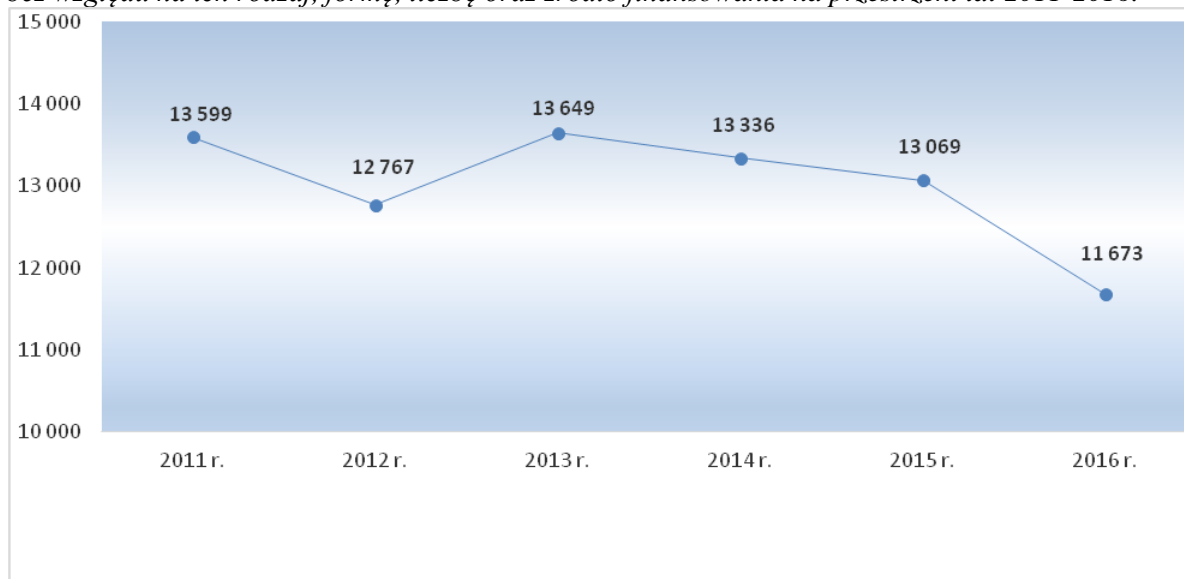
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwyciężenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2016 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **19 998** osób, co stanowi 6% mieszkańców miasta Lublin.³

W 2016 roku decyzją przyznano świadczenia **11 673 osobom** (8 309 rodzin liczących ogółem 16 403 osoby). Jest to o 1 396 osób mniej niż w 2015 roku. Liczba świadczeniobiorców na przestrzeni ostatnich lat utrzymywała się na zbliżonym poziomie, w roku 2016 odnotowano znaczący spadek, co obrazuje poniższy wykres. Fakt ten, może być spowodowany wejściem w życie Ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, a co za tym idzie poprawą sytuacji ekonomicznej rodzin z dziećmi do lat 18-stu.

Wykres 3. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2011-2016.

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016r.

³ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin wynosi **332 584** osoby (324 637 osób zameldowanych na stałe oraz 7 947 osób posiadających meldunek czasowy - stan na dzień 31 XII 2016r.) i **jest mniejsza o 2 548** osób w stosunku do 2015 roku, kiedy wynosiła 335 132 osoby.

1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej
- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

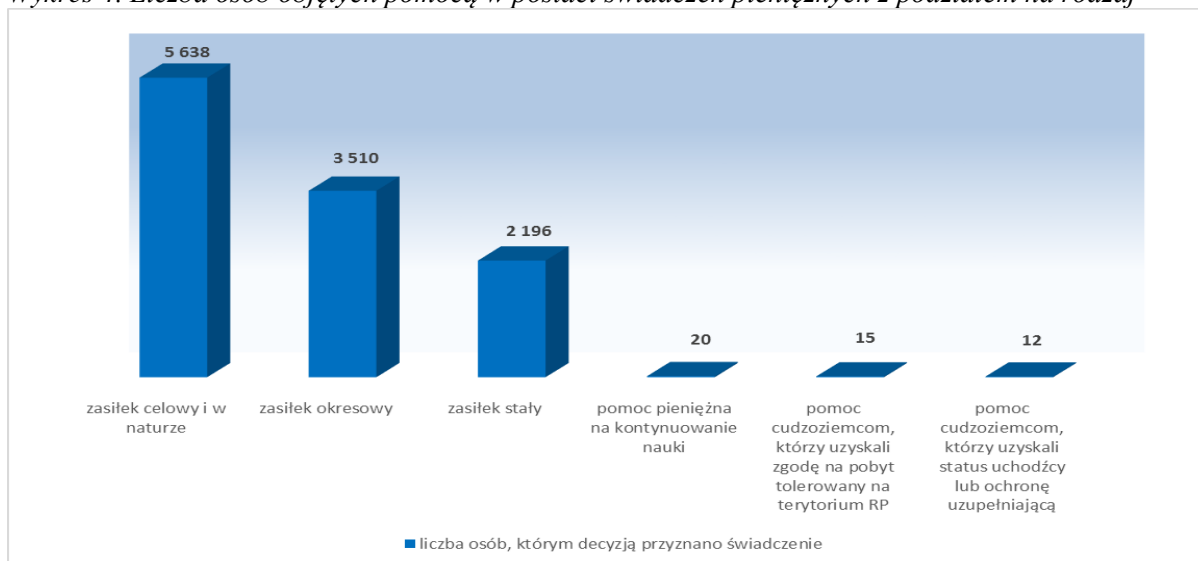
Od 1 października 2015 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058) maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej - maksymalnie 634 zł
- dla osoby w rodzinie - maksymalnie 514 zł.

Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynika z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

Wykres 4. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych celowych – tę formę pomocy przyznano 5 638 osobom. Z zasiłków jednorazowych skorzystało ogółem 48,30% odbiorców świadczeń. Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Znaczna była również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych. Wyniosła **3 510** i była niższa o 341 osób w stosunku do 2015 roku. Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 2 515 osób i kolejno, osoby dotknięte niepełnosprawnością – 661 i długotrwałą chorobą – 548, 1 osoba z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła **299,06 zł**. Średni okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 5,1 miesiąca w roku.

W 2016 roku nastąpił nieznaczny spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków stałych, o 52 osoby w stosunku do 2015 roku. Wynosiła ona 2 196 osób, przy czym 1 916 osób w tej grupie to osoby samotnie gospodarujące. Klienci korzystający z zasiłków stałych stanowili 18,81% ogółu świadczeniobiorców. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 517,11 zł miesięcznie. Świadczeniobiorcy zasiłków stałych otrzymywali świadczenie średnio przez 10,18 miesięcy w roku. W przypadku 1 994 osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego w 2016 roku, zostały także opłacone składki zdrowotne w łącznej kwocie 691 209 zł.

2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

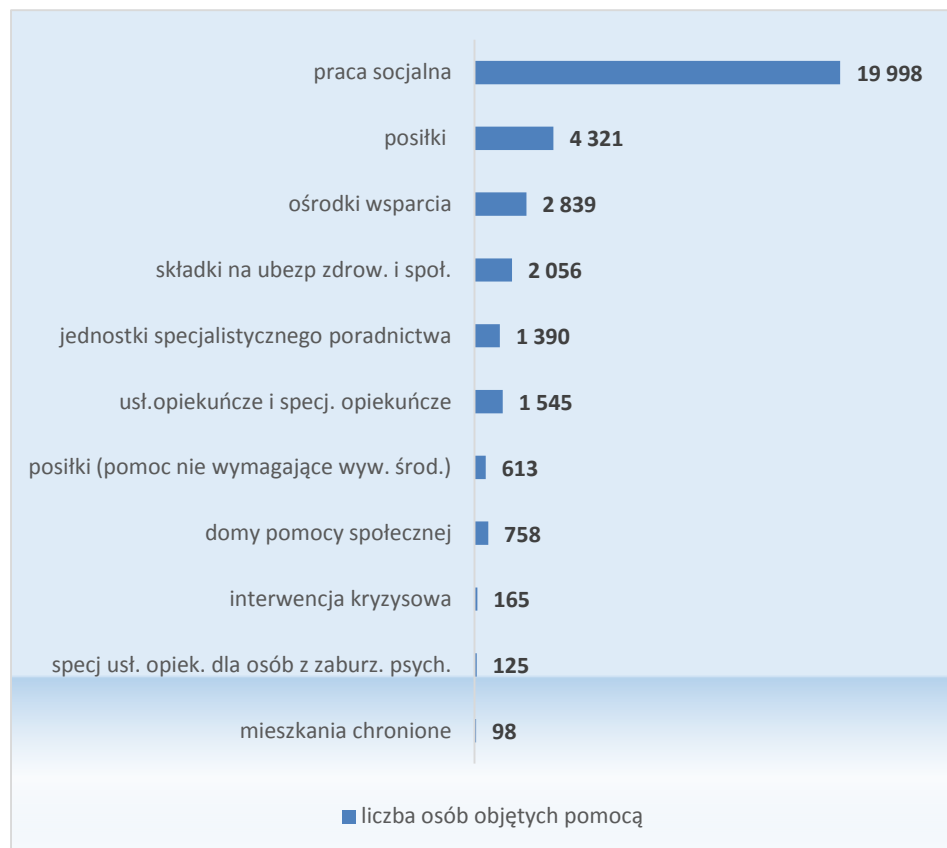
Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

W 2016 roku wszystkim klientom (19 998 osób) objętych wsparciem w ramach ustawy o pomocy społecznej świadczona była praca socjalna.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga podejścia, które wykorzystuje odpowiednie metody. Pracę socjalną należy rozumieć jako zespół umiejętnie powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji.

Ponadto, podejmowano różnorodne działania na rzecz podopiecznych w ramach współpracy z organizacjami i instytucjami.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2016 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016 r.

Główny cel pracy socjalnej czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2016 roku osiągnięto w 224 przypadkach.

Wyłącznie pracą socjalną bez jednoczesnej realizacji świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych objętych było 3 595 osób z 1 684 rodzin. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało zatem 17,98 % ogółu osób objętych wsparciem w 2016 roku. Znaczący wzrost (z 8,49% w 2015 roku do 17,98% w 2016 roku) liczby osób korzystających wyłącznie z pracy socjalnej, świadczy o wzroście zapotrzebowania mieszkańców Miasta Lublin na tą formę pomocy.

Pomocą w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną) objętych było 4 321 osób, w tym 3 574 dzieci i młodzieży oraz 747 osób dorosłych.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2016 roku skorzystało ogółem 2 839 osób, w tym 1 100 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 739 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego, w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie świadczy

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2016 roku skorzystało 1 390 osób z 640 rodzin.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2016 roku opłacono składki na łączną kwotę 978 293 zł dla 2 056 osób. Główną grupę świadczeniobiorców, za którą opłacana była składka stanowiły 1 994 osoby pobierające zasiłek stały. Ponadto składki zdrowotne były opłacane za 62 osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. F. Mireckiego 29-31, Lublin.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie świadczył również pomoc w postaci usług opiekuńczych osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz pomoc w zapewnieniu kontaktów z otoczeniem skorzystało 1 480 osób z 1 439 rodzin. Świadczeniobiorcy usług opiekuńczych zostali w 2016 roku objęci średniomiesięcznie 42 godzinami usług, co w skali roku stanowi ponad 504 godziny.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, skorzystało 122 osoby ze 121 rodzin. Klientom usług specjalistycznych w 2016 roku przyznano decyzją średnio 25 godzin usług miesięcznie, rocznie 302.

W ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2016 roku wsparciem objęto łącznie 1 545 osób z 1 500 rodzin. 57 osób otrzymało oba rodzaje usług opiekuńczych jednocześnie.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2016 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 125 osób ze 123 rodzin. Świadczeniobiorca specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2016 roku skorzystał średnio z pomocy w postaci 29 godzin miesięcznie, co w skali roku stanowi 351 godzin.

W ramach interwencji kryzysowej w 2016 roku udzielono natychmiastowej, specjalistycznej pomocy 165 osobom z 62 rodzin w postaci poradnictwa socjalnego, prawnego lub schronienia (w zależności od potrzeb). Celem interwencji kryzysowej było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu.

W roku 2016 była udzielana również pomoc niepieniężna w postaci: posiłków w ramach art. V.2, V.2.1. programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

umieszczenia osób w Domu Pomocy Społecznej, udzieleniu schronienia, pobytu w mieszkaniu chronionym, sprawienia pogrzebu.

V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników pionu pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2016 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji Pracy Socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą socjalną z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

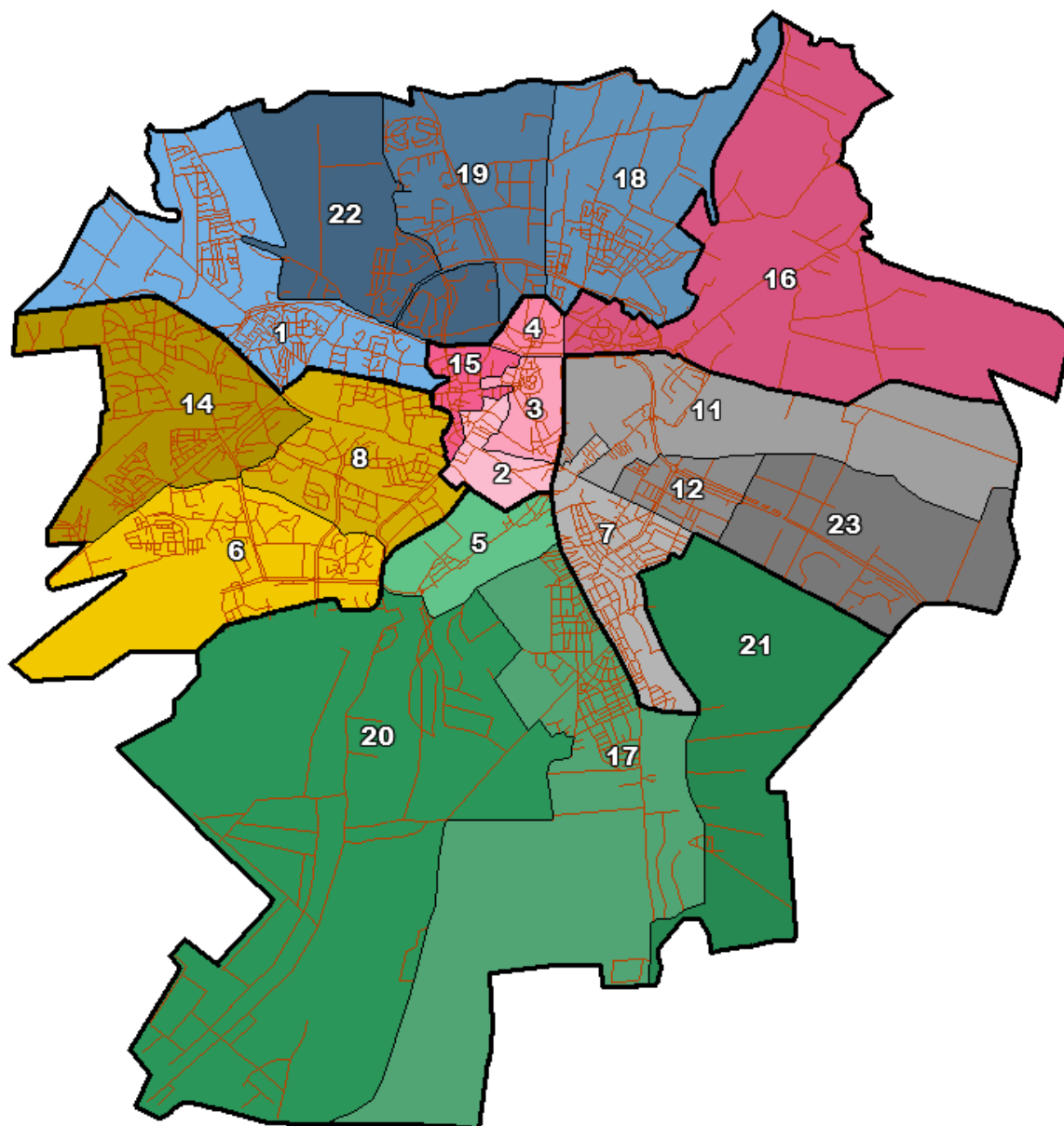
Ponadto w dziale ds. pomocy środowiskowej funkcjonuje sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje również procedurę „Niebieskiej karty”

W ramach pomocy środowiskowej podopieczni mogli również korzystać z pomocy funkcjonujących w strukturach MOPR:

- Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych, ul. Młyńska 18,
- Centrum Aktywności Środowiskowej, ul. Antoniny Grygowej 4B,
- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin ul. Popiełuszki 28E⁴.

⁴ Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin funkcjonuje w ramach Pionu wsparcia społecznego.

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania sekcji pracy socjalnej w 2016 roku

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 2 - Narutowicza 74
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 3 - Jezuicka 4
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 4 - Lubartowska 6-8
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 15 - Chopina 11/4
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 16 - Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 7 - Startowa 11
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 11 - Hutnicza 1a
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 12 - Startowa 11
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 23 - Jagiełły 16

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I - 4

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 14 - Zana 38 (piętro III)

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 1 - Głowackiego 35
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 18 - Koryznowej 2b
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 19 - Komp. Polskich 8
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 22 - Paganiniego 12

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 5 - Piekarska 27
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

1. Rodziny korzystające z pomocy środowiskowej

1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej MOPR w Lublinie w 2016 roku udzielił pomocy ogółem 9 998 rodzinom.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2012 – 2016

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2012	11 668	23 551
2013	12 095	24 757
2014	12 045	24 805
2015	9 871	20 130
2016	9 993	19 998

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za lata 2012-2016.

Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 22,30% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2016 roku.

W 2016 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiło 1 757 osób lub rodzin (17,58%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 4 443 stanowiły 44,46% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Ponad połowę rodzin (54,80%) z pośród 9 993 korzystających z pomocy środowiskowej w 2016 roku tworzą rodziny prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe – **5 476** osób.

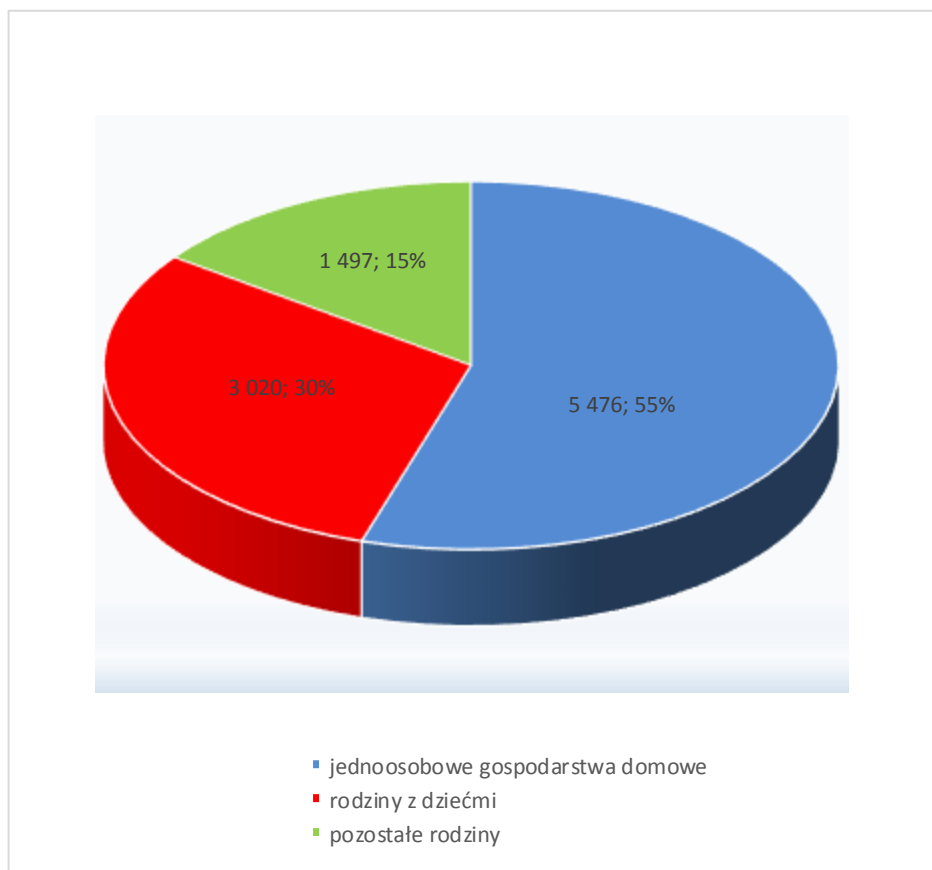
3 020 to rodziny wychowujące dzieci, w tym:

- 1 202 rodziny wychowujące jedno dziecko,
- 1 055 rodziny wychowujące dwoje dzieci,
- 763 rodziny wychowujące troje i więcej dzieci

Wśród rodzin z dziećmi 1 423 to rodziny niepełne (292 rodzin niepełnych wychowywało troje i więcej dzieci).

W ogólnej liczbie rodzin objętych wsparciem MOPR **2 933** rodzin, to rodziny emerytów i rencistów, z czego **1 959** to osoby samotne.

Wykres 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej, świadczonej przez pracowników MOPR na terenie miasta Lublin w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016r.

2. Powody przyznania pomocy

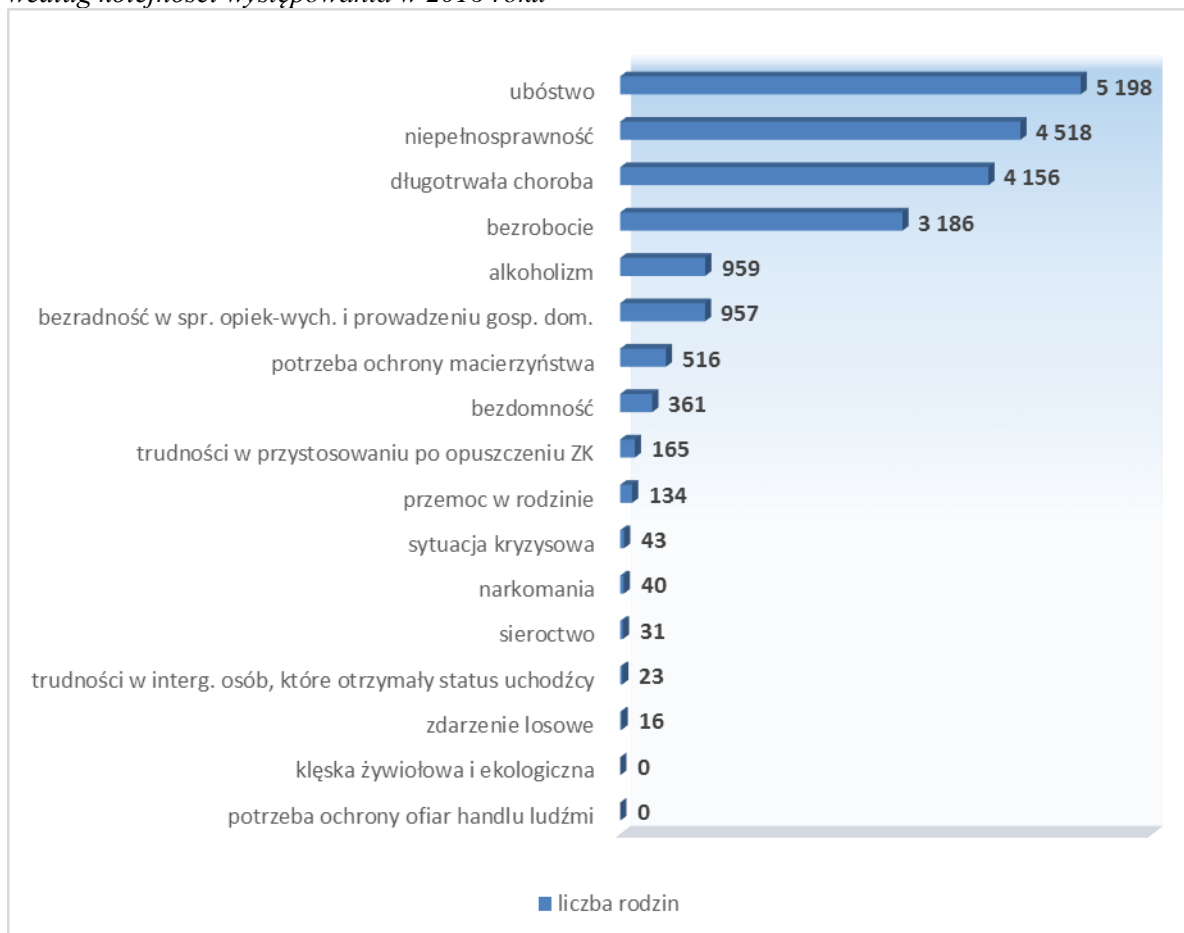
Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia 16 powodów będących podstawą udzielenia pomocy. Dominujące powody korzystania z pomocy MOPR w 2016 roku przedstawiono na wykresie nr 6. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest ubóstwo. Pomoc z tego tytułu otrzymało 5 198 rodzin (liczących 9 804 osoby). W przypadku ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Drugim pod względem częstotliwości występowania jest niepełnosprawność, dotycząca 4 518 rodzin (45,21%), trzecim długotrwała i ciężka choroba, która stała się przesłanką do korzystania z pomocy przez 4 156 rodzin. Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 3 186 rodzin, alkoholizmu w 959 rodzinach oraz

bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 957 rodzinach.

Wykres 7. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016 r.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 31,88% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy dodać, że w związku ze wzrostem popytu na pracę, długość okresu pozostawania bez zatrudnienia jest silnie skorelowana zarówno z kwalifikacjami, jak i motywacją do znalezienia pracy. Osoby wykształcone a także posiadające umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku, pozostają w rejestrze bezrobotnych krócej niż pozostali, jednakże najważniejszym czynnikiem jest chęć do podjęcia zatrudnienia. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

W 2016 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosi 959, utrzymuje się na poziomie roku ubiegłego i stanowi 9,60% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 1 407. W ocenie pracowników socjalnych z problemem alkoholowym boryka się jednakże znacznie większa liczba osób. Poza osobami u których zdiagnozowano chorobę alkoholową,

wiele osób nie widzi problemu i nie wyraża chęci podjęcia leczenia pomimo, że spożywa alkohol ryzykownie.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest również bezdomność, która jest problemem wieloaspektowym, współlistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Tabela 9. Dominujące powody przyznania pomocy

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2015		2016		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2015	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	5 746	11 575	5 198	9 804	-9,54	-15,30
2	Niepelnosprawność	4 537	7 610	4 518	7 223	-0,42	-5,09
3	Długotrwała lub ciężka choroba	4 410	7 499	4 156	7 134	-5,76	-4,87
4	Bezrobocie	3 572	8 834	3186	7 443	-10,81	-15,75
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	1 174	3 518	959	1 407	-1,03	-0,50
6	Alkoholizm	969	1 414	957	3061	-18,48	-12,99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2015 i 2016 r.

3. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej w 2016 roku bez względu na źródło finansowania decyzją przyznano świadczenia 11 673⁵ osobom (z 8 309) rodzin, w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 11 583 osobom, a w ramach zadań zleconych 137.

W stosunku do roku 2015, odnotowano znaczny spadek (13 069 osób z 8 893 rodzin). Niższą liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy finansowej w 2016 roku, można tłumaczyć aktywną polityką prorodzinną państwa. Wprowadzenie tak szerokiego i systemowego programu wsparcia polskich rodzin, jakim jest „RODZINA 500 PLUS”, wpłynęło na polepszenie kondycji finansowej rodzin z dziećmi.

⁵ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ 47 osób korzystało jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

Tabela 10. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2016 r

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	5 203 462 zł
	Zasiłki okresowe	5 810 225 zł
	Zasiłki stałe	11 557 996 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	7 057 233 zł ⁶
	Posiłki	3 258 779 zł ⁷
	Schronienie	1 086 322 zł
Zdania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	768 156 zł
	Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	117 300 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016 r.

Nie wszystkie rodziny objęte wsparciem pomocy środowiskowej korzystają z pomocy pieniężnej, usługowej i w naturze. W 2016 roku 1 684 rodziny wymagały jedynie wsparcia w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych, nie korzystając przy tym z pomocy materialnej. W przypadku tego świadczenia, odnotowano wzrost o 706 rodzin w stosunku do roku 2015.

4. Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”⁸

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2016 była uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”, Uchwała Nr 960/XXXVII/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego „Pomoc Miasta Lublin w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

⁶ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

⁷ W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

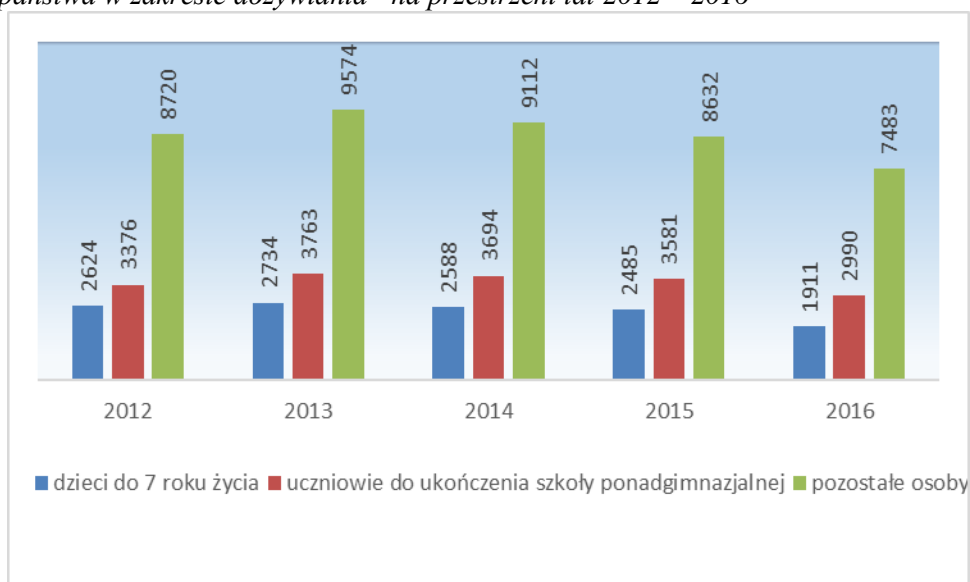
⁸ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” za 2016 rok.

Realizacja Programu pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją), posiłków w trybie art. V.2 (bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej), zasiłków celowych oraz świadczenia rzeczowego.

Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2016 roku objęto 12 244* osoby, w tym:

- 1 911 dzieci w wieku do 7 roku życia,
- 2 990 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- 7 483 pozostałych osób.

Wykres 8. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2012 – 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" za lata 2012-2016r.

W ramach realizowanego programu 4 166 osób korzystało z posiłku (przyznanego decyzją). Łącznie wydano 527 893 posiłki o wartości 3 076 026 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 5,83 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było w 2016 roku 10 913 osób z 5 107 rodzin. Wypłacono 20 019 świadczeń na łączną kwotę 3 784 816 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 189,06 zł.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest świadczenie rzeczowe. W 2016 roku pomocą w tej formie objęto 282 osoby z 275 rodzin. Udzielono świadczeń na łączną kwotę 31 617 zł.

* Łączna liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspanseryjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2016 roku 613 dzieci. Łącznie wydano 51 061 posiłków o wartości 212 152 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 4,15 zł.

Łączny koszt Programu w 2016 roku wyniósł **7 104 611** (w tym pomoc w trybie art. V.2⁹ 212 152 zł) i był niższy o kwotę 1 947 748 zł w stosunku do 2015 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 5 513 967 zł.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie gorącego posiłku realizowany był przez 7 barów, 104 szkoły, 102 przedszkola, 1 żłobek i 3 inne placówek działających na terenie Miasta Lublin.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Tabela 11. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2016 roku

Forma usług	Liczba, osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń pomniejszona o odpłatność klienta ¹⁰
1. Usługi opiekuńcze - ogółem	1 545	1 500	783 449	7 057 233 zł
1.1. Usługi opiekuńcze	1 480	1 439	746 561	6 636 940 zł
1.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	122	121	36 888	420 293 zł
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	125	123	43 856	768 156 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2016 r.

Zadanie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2016 realizowały firmy: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy oraz Polski Czerwony Krzyż Lubelski Zarząd Okręgowy, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze

⁹Art. V.2, V.2.1. programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyjętego uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”.

V.2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. **V.2.1.** Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt V.2, w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

¹⁰ Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 8 049 793 zł - usługi opiekuńcze, 467 845,50 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze, 670 548 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (na podstawie danych działu finansowo-księgowego).

dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Koszt godziny usług w 2016 roku wynosił:

- 12,00zł (w styczniu) oraz 14,00zł (w pozostałych miesiącach)– usługi opiekuńcze,
- 15,00zł (w styczniu) oraz 17,00zł (w pozostałych miesiącach) – specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 19,00zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Przeciwdziałanie przemocy

Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Realizuje również procedurę „Niebieskiej karty” poprzez:

- diagnozowanie środowisk wieloprogowych oraz trudnych doświadczających przemocy, budowanie planu pracy socjalnej, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- rozpoznawanie potrzeb osób i rodzin, planowanie adekwatnych form wsparcia w ramach pracy socjalnej,
- monitorowanie środowisk, dokonywanie oceny skuteczności udzielanej pomocy oraz aktualizowanie diagnozy,
- udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- informowanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie oraz o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i możliwości udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- udział w grupach roboczych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, udzielanie pomocy organizacyjnej grupom roboczym, w tym koordynowanie działań

grup roboczych (m.in. proponowanie składu grupy, pomoc organizacyjna przy ustalaniu terminów spotkań grup roboczych),

- prowadzenie obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- współpracę z organizacjami i instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.

W 2016 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie.

W perspektywie roku 2016 koordynowano procedurę 1 104 „Niebieskich Kart”, z czego 509 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych. Odnotowano wpływ 595 nowych „Niebieskich Kart”. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2016 roku powołano 542 grupy robocze, w ramach których odbyło się 2 798 spotkań.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto 2 677 osób. W 2016 roku członkowie grup roboczych sporządzili 542 „Niebieskie Karty – C”, stanowiące plan pomocy osobom, wobec których istniało podejrzenie, że doznali przemocy oraz 389 „Niebieskich Kart – D” służących weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 699 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Pracownicy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach koordynacji grup roboczych podejmowali współpracę z:

- **Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** - złożono 26 wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie,
- **Sądem Rejonowym** - skierowali 78 wniosków do Wydziału Rodzinnego i Nietletnich o wgląd w sytuację rodziny, uczestniczyli w 28 przesłuchaniach (rozprawach) w charakterze świadka, w 13 przypadkach przekazano na wniosek Sądu kserokopię dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty” do postępowania w sprawach karnych i rodzinnych, złożyli 3 wnioski o tymczasowe zabezpieczenie małoletnich w pieczy zastępczej,
- **Prokuraturą i Policją** - skierowali 14 zawiadomień o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, w 18 sprawach pracownicy Sekcji byli przesłuchiwanymi w charakterze świadka w prowadzonych postępowaniach, w 4 przypadkach udzielono pisemnej informacji na wniosek organów ścigania o sytuacji życiowej osób i rodzin, rodzaju i skali zdiagnozowanych dysfunkcji oraz wymiarze i zakresie świadczonej pomocy w formie pracy socjalnej zmierzającej do zniwelowania skutków istniejących problemów, w 31 przypadkach przekazano kserokopię dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- **Aresztami Śledczymi i Zakładami Karnymi** - w 12 przypadkach wnioskowali do placówek penitencjarnych, w których osadzeni byli sprawcy przemocy,

o objęciu stosownym systemem terapii, w szczególności leczeniem odwykowym i programami korekcyjno-edukacyjnymi w warunkach izolacji.

Ponadto skierowano 876 osób na terapię i poradnictwo psychologiczne, 882 osób na bezpłatne poradnictwo prawne, 123 osoby na warsztaty korekcyjno – edukacyjne, 27 osób na bezpłatne mediacje pozasądowe, 49 osób na zajęcia „Szkoły dla rodziców”, 216 osób na dobrowolne leczenie uzależnienia od alkoholu, 1 osobę na terapię uzależnienia od hazardu, 1 osobę na terapię uzależnienia od Internetu, 109 osób na terapię rodzinną, 3 dzieci (doświadczających przemocy w rodzinie) do udziału w koloniach terapeutycznych w Zakopanem, organizowanych przez Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej, zaś 17 osób do grup wsparcia dla DDA i ofiar przemocy. Ponadto 2 rodziny umieszczono w prowadzonych przez Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie i Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej w Lublinie mieszkaniach interwencyjnych. Kolportowano również ulotki, plakaty i materiały informacyjne o tematyce prewencyjnej, odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie oraz o formach wsparcia dla osób doświadczających, bądź stosujących przemoc w rodzinie pozyskane z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznej Urzędu Miasta Lublin oraz Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Pracownicy Sekcji wspólnie z kuratorami sądowymi odbywali wizyty w środowiskach objętych nadzorem kuratorskim, gdzie jednocześnie realizowana jest procedura „Niebieskie Karty”. W 416 środowiskach odbyto wizyty w asyście funkcjonariuszy Policji. W ramach współpracy ze służbą zdrowia pracownicy socjalni odbywali wspólne wizyty środowiskowe z lekarzami psychiatrami oraz pielęgniarkami środowiskowymi, jak również, w ramach grup roboczych dokonywali wymiany informacji z lekarzem prowadzącym na temat środowisk objętych wsparciem Sekcji, celem opracowania wspólnego planu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, w których występują problemy zdrowotne, w tym zaburzenia psychiczne.

Podejmowano współpracę z Rzecznikiem Praw Dziecka, przekazując informacje na temat sytuacji życiowej oraz działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w odniesieniu do 3 rodzin objętych wsparciem ze strony Sekcji.

Z ramienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Sekcja koordynowała dwa programy wsparcia dla osób w sytuacji kryzysowej, w tym z problemem przemocy w rodzinie, uzależnienia, po przeżyciach traumatycznych i innych:

- „Konflikt?! Nie – Dziękuję. Wybieram Mediację.” realizowany przez Polskie Centrum Mediacji Oddział w Lublinie;
- „Mediacja w tworzeniu płaszczyzn porozumienia dla osób w trudnych sytuacjach życiowych” realizowany przez Regionalne Stowarzyszenie Mediatorów i Prawników z siedzibą w Lublinie.

W ramach wymienionych programów 27 rodzin, wobec których realizowana jest procedura „Niebieskie Karty” skierowanych zostało na bezpłatne mediacje pozasądowe. Ponadto pracownicy Filii MOPR w Lublinie oraz Działu ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zgłosili kolejnych 11 rodzin do udziału w mediacjach.

W ramach mediacji wypracowano ugody ustne i pisemne oraz plany opieki nad dziećmi i plany wychowawcze. Poprzez nabycie przez skonfliktowane rodziny umiejętności stosowania właściwych rozwiązań wyjścia z sytuacji kryzysowej uzyskano poprawę zaburzonych relacji społecznych i rodzinnych.

Czterech pracowników Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wzięło czynny udział w Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw, pełniąc w dniach od 24 do 26 lutego 2016 roku dyżury w siedzibach Prokuratury Rejonowej Lublin – Północ i Lublin – Południe, udzielając zgłaszającym się osobom informacji nt. aspektów prawnych systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”, jak również możliwości uzyskania bezpłatnego wsparcia oraz zapobiegania wskazanemu zjawisku.

W czerwcu 2016 roku koordynator Sekcji uczestniczył w spotkaniu Zespołu Merytorycznego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas którego opracowano zasady współpracy MOPR, Policji i KRPA w zakresie zwiększenia skuteczności działań wobec osób uzależnionych i ich rodzin. Podjęte ustalenia dotyczyły zasad ewidencjonowania przez KRPA wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie kierowanych przez członków grup roboczych oraz udostępniania informacji uzyskanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” wyłącznie członkom KRPA będącym jednocześnie członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. Ponadto uzgodniono zasadność zorganizowania wspólnego szkolenia członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego z problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pracy ze sprawcą przemocy. Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zadeklarował wyznaczenie przedstawicieli KRPA do udziału w grupach roboczych w zakresie zwiększenia skuteczności działań wobec osób uzależnionych i ich rodzin. Ponadto został wyznaczony z ramienia MOPR do zespołu specjalistów ds. opracowania Miejskiego programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej.

W ramach współpracy z II Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich SR Lublin – Zachód w dniu 23 listopada 2016 roku koordynator ww. Sekcji wygłosił prelekcję pt. „Procedura Niebieskie Karty” podczas szkolenia dla kuratorów społecznych organizowanego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie. Przekazano informacje nt. systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ustalono zasady dalszego współdziałania grup roboczych z kuratorami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w stosunku do rodzin objętych nadzorem kuratorskim.

W ramach podejmowanej współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzono ścisłe współdziałanie z: Policją, Prokuraturą, Aresztem Śledczym, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, sądownictwem, ośrodkami leczenia uzależnień, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, placówkami opiekuńczo - wychowawczymi, Pogotowiem Opiekuńczym, Zespołami Interdyscyplinarnymi w innych gminach, a także podmiotami III sektora (Stowarzyszeniem „STOP” w Lublinie, Katolickim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom

Potrzebującym „AGAPE” w Lublinie, Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności BONA FIDES w Lublinie, Stowarzyszeniem Ochrony i Pomocy Rodzinie Alkoholowej Sopra w Lublinie, Stowarzyszeniem MONAR w Lublinie, Towarzystwem Nowa Kuźnia w Lublinie, Stowarzyszeniem SYNERGIA w Lublinie, Fundacją SOS Ziemi Lubelskiej, Lubelskim Centrum Aktywności Obywatelskiej). Zarejestrowano łącznie 201 spraw w ramach współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi i instytucjami.

W okresie wakacyjnym 2016 roku 5 dzieci doświadczających przemocy w rodzinie zostało skierowanych i wzięło udział w bezpłatnych koloniach terapeutycznych zorganizowanych przez Stowarzyszenie BONA FIDES w Zakopanem.

W celu poszerzenia oferty wsparcia dla rodzin borykających się z problemami uzależnienia w dniu 4 lipca 2016 roku zorganizowano spotkanie pracowników Sekcji z przedstawicielami Wspólnot Al Anon, Alateen i Anonimowych Alkoholików, którzy zaprezentowali działalność i formy wsparcia ze strony wspólnot na rzecz rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy. Przekazali ulotki i informatory dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowała stałą współpracę z placówkami oświatowymi w zakresie wymiany informacji i pomocy uczniom pozostającym w trudnej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej oraz ich rodzinom. Przedstawiciele oświaty oraz psychologowie dziecięcy brali czynny udział w pracach grup roboczych, gdy istniało podejrzenie, że małoletni doświadczają przemocy ze strony członków rodziny, bądź są jej świadkami. Powyższe pozwoliło na efektywne monitorowanie sytuacji dzieci, jak też objęcie małoletnich interdyscyplinarną pomocą, w miarę zdiagnozowanych potrzeb.

Pracownicy Sekcji reprezentują Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, których celem jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie. Biorą udział we wszystkich spotkaniach Zespołu, sporządzają protokoły, koordynują obsługę organizacyjno – techniczną i finansową Zespołu, prowadzą sprawozdawczość, inicjują liczne działania mające na celu poprawę jakości usług oferowanych mieszkańcom Lublina, których dotyczy zjawisko przemocy w rodzinie. Aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, zgłaszali wnioski i postulaty dotyczące zasad funkcjonowania grup roboczych oraz problematycznych kwestii organizacyjnych, merytorycznych i indywidualnych, wzięli czynny udział w opracowaniu zaleceń, mających na celu usprawnienie realizacji procedur „Niebieskich Kart” i innych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Opracowano projekt ulotki z najważniejszymi informacjami dotyczącymi przemocy w świetle prawa oraz danymi teleadresowymi placówek świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

W ramach działalności profilaktyczno – edukacyjnej pracownicy ww. Sekcji wsparli Filie MOPR w Lublinie w organizacji festynów rodzinnych promujących pozytywny wzorzec rodziny, podczas których udzielano informacji nt. systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz kolportowano ulotki z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy. Przedstawiciele Sekcji aktywnie uczestniczyli w festynach z okazji „Dnia Dziecka” w Domu Kultury Kalinowszczyzna oraz na boisku

i placu zabaw przy bloku przy ul. Kleeberga 16, „Rodzina Felina chlubą dla Lublina” na terenie Szkoły Podstawowej Nr 52 przy ul. Władysława Jagiełły 11 w Lublinie, „Mama, Tata i Ja” na boisku szkolnym Gimnazjum Nr 15 przy ul. Elektrycznej 51 oraz „Energia pokoleń” na boisku Gimnazjum Nr 3 w Lublinie ul. Nałkowskich 110.

Celem podniesienia jakości usług kierowanych do osób dotkniętych przemocą, sprawców i jej świadków, w 2016 roku zmodernizowano istniejącą infrastrukturę w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy. Dokonano adaptacji wolnej przestrzeni z przeniesieniem jednych drzwi na inną ścianę w wyniku czego powstały 2 odrębne pomieszczenia, nadbudowano ścianki działowe, wyremontowano i wydzielono dwie toalety, wymieniono okna, wykładziny, drzwi oraz pomalowano pomieszczenia. Koszty remontu zostały pokryte z projektu „Inwestycja w infrastrukturę - inwestycją w człowieka” w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, w wysokości 55 000, 00 PLN, w tym dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 38 032,50 PLN. Wykorzystano kwotę dofinansowania w wysokości 37 901,24 PLN. Do realizacji zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł wkład własny w wysokości 9 562,95 PLN.

Wniosek o dofinansowanie projektu, który został złożony w imieniu Gminy/Miasto Lublin został przygotowany przez dział ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom w odpowiedzi na otwarty konkurs, ogłoszony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację projektów w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

6.1 Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Zarządzeniem Nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, oświaty, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Straży Miejskiej, Policji, MOPR w Lublinie, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty oraz organizacji pozarządowych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W związku z powyższym na działalność Zespołu w budżecie Ośrodka w Rozdziale 85 205 zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 10 000,00 zł.

W okresie od stycznia 2016 roku do grudnia 2016 roku wpłynęło 595 „Niebieskich Kart”, zaś procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 1 104 przypadkach. W 2016 roku zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 669 rodzinach .

W okresie sprawozdawczym odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, w ramach których:

- wydano 995 zarządzeń powołujących grupy robocze (powołanie i zmiana członków grup roboczych);
- utworzono 542 grupy robocze;
- wystosowano 492 wezwania na spotkania grupy roboczej do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- wystosowano 463 zaproszenia na spotkania grupy roboczej do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie;
- załatwiono 70 spraw indywidualnych w ramach korespondencji z klientem;
- udzielono informacji dotyczących 174 spraw w ramach współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi i instytucjami, w tym przekazano dokumentację zgromadzoną w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”, udzielano informacji dotyczących powyższej procedury na potrzeby postępowania sądowego oraz dla innych Zespołów Interdyscyplinarnych.

W ramach pracy grup roboczych:

- odbyto 2 798 posiedzeń grup roboczych,
- sporządzono 542 formularze „Niebieska Karta – C”,
- sporządzono 389 formularzy „Niebieska Karta – D”,
- prowadzono pracę zarówno z osobami co do których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie jak i tymi, którzy mogą tę przemoc stosować, kierowano do instytucji świadczących profesjonalną pomoc psychologiczną, terapeutyczną i prawną, odizolowywano osoby doświadczające przemocy od sprawców.

7. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Tabela 12. Kontrakty socjalne zawarte w 2016 roku

KONTRAKTY SOCJALNE ZAWARTE Z KLIENTEM					
L.P.	Rodzaj kontraktu		liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
1.	z osobą bezrobotną		732	701	772
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	468	450	494
2.	z alkoholikiem		197	191	209
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	101	98	107
3.	z osobą chorą psychicznie		3	3	3
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	1	1	1
4.	z rodziną niewydolną wychowawczo		46	45	47
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	40	40	41
5.	z osobą bezdomną		52	52	57
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	17	17	17
6.	z osobą uzależnioną od narkotyków		3	3	3
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	1	1	1
7.	inne		108	107	111
	w tym:	zakończone z efektem pozytywnym	56	56	57
ogółem liczba osób/rodzin/kontraktów			1 141	1 102	1 202

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2016 roku zawarto 1 202 kontrakty socjalne z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 718 kontraktów (60%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 292 kontraktów (25%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia. Pozostałe 192 kontrakty (15%) na dzień 31.12.2016 r. pozostawały w trakcie realizacji.

8. Ośrodki wsparcia i jednostki funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

8.2. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych

Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych Filii Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z siedzibą przy ul. Młyńskiej 18 funkcjonuje od 2001 roku.

Jest to ośrodek o charakterze dziennym, przeznaczony dla osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin, których status społeczny nie pozwala na samodzielne funkcjonowanie. Z usług ośrodka w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą korzystać osoby bezdomne spoza terenu Lublina. Korzystanie z usług jest bezpłatne i dobrowolne.

Dzienny Ośrodek funkcjonuje przez cały rok od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. W okresie od 1 kwietnia do 31 października w godzinach od 8.00 do 16.00; w okresie od 1 listopada do 31 marca Ośrodek działa w godzinach od 8.00 do 18.00. Jeżeli uzasadniają to złe warunki atmosferyczne, po uprzedniej decyzji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Dzienny Ośrodek może być czynny dodatkowo: w okresie od 1 kwietnia do 31 października w godzinach od 16.00 do 18.00; w okresie od 1 listopada do 31 marca w soboty i niedziele w godzinach od 9.00 do 14.00.

Np. w dniu 06.01.2016 r. (Święto Trzech Króli) z powodu niskich temperatur, Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, był czynny w ramach dyżuru, w godz. 09.00 – 17.00.

Oferta skierowana do osób korzystających z usług obejmuje w szczególności:

- udzielanie wsparcia w formie pieniężnej i/lub niepieniężnej oparciu o obowiązujące przepisy prawa,
- prowadzenie pracy socjalnej przy wykorzystaniu narzędzi i instrumentów aktywizujących,
- profilaktykę w zakresie przeciwdziałania pogłębienia się dysfunkcji prowadzoną na podstawie diagnozy indywidualnych potrzeb i możliwości
- zajęcia świetlicowe (telewizja, punkt biblioteczny, prasa), spotkania integracyjne, kulturalne i okolicznościowe (np. Śniadanie Wielkanocne, Kolacja Wigilijna),
- możliwość korzystania z zaplecza higieniczno-pralniczego oraz kuchennego.

Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy DOWB na przestrzeni lat 2012-2016

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
liczba osób korzystających z usług ośrodka - ogółem	302	282	270	186	151
liczba osób korzystająca wyłącznie z pracy socjalnej	116	113	106	24	27

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Z analizy dokumentów i doświadczenia kadry Ośrodka wynika, że specyfika pracy z uczestnikami jest wyjątkowo trudna i wymagająca indywidualnego podejścia, ponieważ wśród osób objętych wsparciem stopień identyfikacji ze środowiskiem bezdomnych alkoholików wzrasta. Zauważa się, podobnie jak w chorobie alkoholowej elementy syndromu bezdomności, powtarzające się cykle destrukcyjnych zachowań klienta na przemian z etapami dążenia do wyjścia z trudnej sytuacji. Nawarstwianie się problemu alkoholowego (104 osoby posiadają problem alkoholowy) ze współistniejącym problemem bezdomności skłania do indywidualnej pracy z klientem w oparciu o jego zasoby metodą małych kroków i małych sukcesów poprzez długotrwałe, systematyczne i konsekwentne działanie w celu dokonania zmiany zachowań klienta.

Należy nadmienić, że część osób korzystających z oferty ośrodka korzysta tylko i wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej. Osoby te pojawiają się w Ośrodku sporadycznie, niejednokrotnie jednorazowo i interwencyjnie w celu skorzystania z zaplecza higieniczno-pralniczego. Nie oczekują żadnej innej formy wsparcia.

Niejednokrotnie barierą uniemożliwiającą skorzystanie z pomocy jest nie przestrzeganie Regulaminu Ośrodka, głównie z powodu nadużywania alkoholu lub utrwalonych postawi nieakceptowanego społecznie stylu życia.

Z usług Ośrodka osoby bezdomne korzystają najczęściej podczas trudnych warunków atmosferycznych oraz w okresie gdzie utrudnione jest podejmowanie prac dorywczych (prace polowe, zbiór surowców wtórnych). Zwiększenie liczby klientów następuje w okresie jesienno-zimowym co powoduje, że dużą liczbą osób tylko wtedy jest możliwość podjęcia systematycznych działań.

Należy zaznaczyć, iż osoby bezdomne z uwagi na brak stałego miejsca pobytu posiadają tendencje do częstego przemieszczania się co w dużej mierze utrudnia prowadzenie długoterminowych działań socjalnych.

Spadek liczby osób korzystających z pomocy w roku 2016 można tłumaczyć korzystnymi warunkami atmosferycznymi panującymi w okresie jesienno-zimowym.

Spośród wszystkich osób korzystających z pomocy Ośrodka w 2016 roku - 125 osób, to osoby, których jedynym źródłem utrzymania są zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, a 40 osób, korzysta z pomocy społecznej powyżej 3 lat.

W celu zminimalizowania dominującego problemu jakim jest bezdomność pracownicy socjalni prowadzą działania w zakresie:

- mobilizowania klientów do powrotu do środowiska domowego (załagodzenia konfliktu z rodziną),
- podjęcia starań w kierunku ubiegania się o lokal z zasobów miasta oraz do podejmowania starań w kierunku wynajęcia stacji,
- pomocy skierowanej na zabezpieczenie noclegu i posiłku (szczególnie w okresie zimowym).

W celu uaktywnienia zawodowego osób bezrobotnych podejmowane są działania w kierunku:

- mobilizowania do uzyskania statusu osoby bezrobotnej poprzez rejestrację w Miejskim Urzędzie Pracy,
- mobilizowania do wzmożonego poszukiwania zatrudnienia przez sektor prywatny oraz do podejmowania prac dorywczych,
- skierowanie do podjęcia prac społecznie użytecznych.

W roku 2016 w wyniku pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych usamodzielniono 10 osób.

Działania środowiskowe

W ramach inicjowanej aktywności lokalnej, w 2016 roku kadra Ośrodka organizowała akcje i spotkania okolicznościowe. Wszystkie przedsięwzięcia zostały zorganizowane ze środków własnych przez pracowników Ośrodka, przy współpracy z instytucjami i organizacjami, które udzielały pomocy w formie rzeczowej. Wśród podejmowanych inicjatyw należy wymienić:

- Spotkanie Wielkanocne - 29 uczestników,
- Dystrybucja żywności pozyskanej z Banku Żywności pomiędzy 19 uczestników,
- Spotkanie okolicznościowe - „Kolacja Wigilijna” - 31 uczestników.

Klienci ośrodka pod nadzorem pracowników DOWB wykonywali prace porządkowe terenu wokół Ośrodka (strzyżenie trawników, przycinanie krzewów i odśnieżanie).

8.3. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Z racji położenia, oferta najbardziej dostępna jest na obszarze działania Sekcji Pracy Socjalnej Nr 23G, a w szczególności jej odbiorcami są mieszkańcy z ośmiu bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Dzieci i młodzież

są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowił kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w soboty w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ dla wszystkich chętnych osób. W okresie ferii zimowych i świątecznych oraz w wakacje Centrum Aktywności czynne jest w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Ze wsparcia Centrum w 2016 roku skorzystało około 387 osób, w tym 122 dzieci.

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

Cel główny jest realizowany przez poniższe cele szczegółowe i działania wchodzące w ich zakres:

1. Uzyskanie wsparcia emocjonalnego poprzez kompleksową opiekę psychologiczną

- cel realizowany poprzez działania:

- warsztaty psychoprofilaktyczne dla osób dorosłych,
- warsztaty ogólnorozwojowe dla seniorów,
- zajęcia terapeutyczno-rozwijające na Grupach Wsparcia,
- opieka psychologiczna,
- klub młodzieżowy.

W warsztatach psychoprofilaktycznych dla dorosłych (5 spotkań) wzięło udział 5 osób, w warsztatach ogólnorozwojowych dla seniorów (8 spotkań) wzięło udział 7 osób, natomiast z kompleksowej opieki psychologicznej w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystały 53 osoby dorosłe, 30 dzieci oraz 11 adolescentów (łącznie 374 konsultacji). Prowadzone były również zajęcia terapeutyczno-rozwijające (127 zajęć) dla wszystkich uczestników Grup Wsparcia (60 dzieci). W ramach spotkań Klubu Młodzieżowego odbyło się 110 indywidualnych i grupowych spotkań, w których uczestniczyły 22 osoby.

2. Podniesienie kompetencji wychowawczych - cel realizowany poprzez działania:

- warsztaty umiejętności wychowawczych (20 spotkań), z których skorzystało 18 osób.
- warsztaty z aktywnej zabawy dla rodzica/opiekuna i dziecka (5 spotkań), łącznie uczestniczyło 19 osób,
- aktywna współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka, Odbyło się 51 spotkań, w których uczestniczyło 10 rodziców/opiekunów,
- poradnictwo pedagogiczne – stałe konsultacje pedagogiczne, odbyło się 41 spotkań, w których uczestniczyło 41 osób,
- cykliczne spotkania z rodzicami – odbyły się 4 spotkania, w których wzięło udział 7 rodziców/opiekunów.

3. Zwiększenie kompetencji społecznych, w tym motywacji do zmiany sytuacji życiowej w sferze indywidualnej, społecznej i zawodowej - cel realizowany poprzez działania:

- spotkania z ekonomią społeczną, warsztaty z racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, akcja PIT (odbyło się 11 spotkań, skorzystało 16 osób),
- prowadzenie kafejki internetowej (skorzystało 96 osób),
- zajęcia komputerowe – „Komputer oknem na świat” (odbyło się 45 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 11 osób),
- motywowanie osób dorosłych do uczestnictwa w kursach realizowanych przez:
 - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym AGAPE w Lublinie (kursy z zakresu operatora wózków widłowych, fryzjerstwa i kosmetyki oraz trenera personalnego sportu), kurs ukończyły 3 osoby;
 - Centrum Kształcenia Proeuropejskiego w Lublinie. Projektodawca cityschool s.c. 00 – 682 w Warszawie, ul. Hoża 66/68 (projekty: pt. „Wyższe kwalifikacje lepsza praca” oraz „Praca szansą na osobisty rozwój”) – udział 9 osób;
 - OHP Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Lublinie (zaprezentowanie młodzieży oferty wsparcia w ramach posiadanych kompetencji i realizowanych zadań statutowych oraz wytypowanie jednej osoby do Programu Aktywizacji Społecznej OHP, zdobycie kwalifikacji – pomoc nauczyciela);
 - Miejski Urząd Pracy w Lublinie - Program Aktywizacja i Integracja. W Centrum Aktywności Środowiskowej, odbywały się zajęcia warsztatowe dla 10 uczestników ww. programu. Udostępniono również sprzęt multimedialny (projektor oraz ekran) do prowadzenia warsztatów.

4. Zwiększenie świadomości wpływu zdrowego stylu życia na zdrowie i kondycję psychofizyczną - cel realizowany poprzez działania:

- prowadzenie zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym zajęć na siłowni, łącznie uczestniczyły 94 osoby,
- spotkania z ekspertem:
 - Ośrodek Profilaktyki Nowotworów i Promocji Zdrowia w Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie, odbyły się 4 spotkania, w których uczestniczyło łącznie 65 osób. Spotkania miały na celu szeroko rozumianą profilaktykę nowotworową,
 - Uniwersytet Medyczny w Lublinie, odbyły się 2 spotkania edukacyjne o charakterze profilaktyki uzależnień. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 40 osób.
 - Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie - spotkanie z doktorantką specjalizującą się w zakresie logopedii, łącznie uczestniczyło 14 dzieci.
 - VI Komisariat Policji w Lublinie - spotkanie dotyczyło konsekwencji prawnych w sytuacjach przemocy fizycznej, psychicznej oraz cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży. W spotkaniu uczestniczyły 32 osoby.

5. Integracja międzypokoleniowa poprzez włączenie seniorów w aktywne życie społeczności lokalnej - cel realizowany poprzez działania:

- warsztaty ogólnorozwojowe – robótki ręczne, odbyło się 6 spotkań, w których uczestniczyło 9 osób,
- warsztaty ogrodniczo-florystyczne – odbyło się 6 spotkań, w których wzięło udział 10 osób,

- grupa samopomocowa - odbyło się 18 spotkań, w których uczestniczyło 29 osób w tym 5 seniorów,
- zajęcia rekreacyjno-sportowe – odbyły się 23 zajęcia, w których uczestniczyło 27 osób (w tym 3 seniorów),
- warsztaty komputerowe dla seniorów – „Pora na Seniora” (odbyło się 45 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 11 seniorów).

6. Wsparcie opiekuńczo – wychowawcze poprzez prowadzenie Grup Wsparcia dla dzieci i młodzieży w przedziale wieku od 3 do 17 lat - cel realizowany poprzez działania:

- Grupa Wsparcia Nr 1 dla dzieci w wieku 3-7 lat , w której średnio dziennie uczestniczyło 18 dzieci,
- Grupa Wsparcia Nr 2 dla dzieci w wieku 8-12 lat, , w której średnio dziennie uczestniczyło 11 dzieci,
- Grupa Wsparcia Nr 3 dla dzieci i młodzieży w wieku 13-17 lat, w której średnio dziennie uczestniczyło 11 osób.

Łącznie w 2016 roku do Grupach Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny skierowano 60 osób, uczestnictwo w w/w grupach było bezpłatne. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzona była systematyczna praca opiekuńczo–wychowawcza skoncentrowana na: wsparcie edukacyjne (1948 zajęć), zajęcia integracyjne (255), zajęcia plastyczne i muzyczne (355), zajęcia sportowe oraz relaksacyjne (157), zajęcia rozwijające strategiczne myślenie (113), zajęcia hobbyistyczne: modelarstwo, szachowe, fotograficzne, kulinarne (93).

7. Integracja i aktywizacja środowiska lokalnego - cel realizowany poprzez działania:

- Spotkania Wielkanocne i Opłatkowe oraz X Festyn Rodzinny „Razem do Lata – liderem przedsięwzięć była Rada Mieszkańców Bloków Socjalnych, przy ul. Antoniny Grygowej w Lublinie. Centrum Aktywności Środowiskowej oraz Sekcja Pracy Socjalnej nr 23G pełnili rolę współorganizatorów wydarzeń. W realizację ww. przedsięwzięć aktywnie włączyli się: przedstawiciele służb mundurowych (Policja, Straż Miejska, Żandarmeria Wojskowa, Straż Pożarna) oraz Rada Mieszkańców Bloków Socjalnych, Przewodniczący Zarządu Dzielnicy Felin, Rada Dzielnicy Felin. Łącznie w ww. wydarzeniach uczestniczyło około 290 osób.
- Spotkania okolicznościowe – Dzień Babci i Dziadka oraz Dzień Matki. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 65 osób.
- Zmiana wizerunku osiedla – akcja „Wiosenne sprzątanie przestrzeni wokół nas” (2 spotkania) realizowana przy aktywnej współpracy z Dzielnicowym Strażą Miejskiej Miasta Lublin oraz z Radą Mieszkańców Bloków Socjalnych. Łącznie uczestniczyło 18 osób.
- Wspólne ubieranie choinki , w co aktywnie włączyli się strażacy straży pożarnej, wolontariusze, dzieci i młodzież oraz dorośli mieszkańcy. W wydarzeniu uczestniczyło 30 osób.

8. Kreatywne spędzanie wolnego czasu z uwzględnieniem okresu ferii zimowych i wakacji letnich - cel realizowany poprzez działania:

- Oferta ferii zimowych pod hasłem: „*Zimowa labo, to w CAS–iu super zabawa*”.
W czasie ferii zimowych odbyły się liczne wyjścia m.in.: na basen, do kina (3 wyjścia), na lodowisko oraz odbyły się 2 wykłady dla młodzieży dotyczące tematu antykoncepcji, warsztaty muzyczne oraz z aktywnej zabawy (9 zajęć). Łączni w okresie ferii zimowych z przygotowanych atrakcji skorzystało 55 osób.
- Oferta wakacyjna pod hasłem: „*Kolorowe lato z CAS – iem*”. W okresie wakacji odbyły się m.in.: zajęcia w plenerze – pt.: „Wychodzą z cienia podwórkowe wspomnienia”, wyjścia na basen (3), do kina (4), na Arenę Lublin, do Narodowego Banku Polskiego, na mini golfa (2), warsztaty kulinarne oraz wycieczki do Kazimierza Dolnego nad Wisłą (26 osób) i do Magicznych Ogrodów (45 osób). W okresie wakacyjnym z oferty CAŚ skorzystało 60 dzieci.
- Wyjścia do placówek kulturalno – oświatowych m.in.: kręgielnia (2), kino „Bajka” (Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez Urząd Miasta Lublin Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych i sfinansowane ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), lodowisko (1), cmentarz (1), wyjście do Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Nr 3 Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie (1), festyn plenerowy (zorganizowany został przez Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo w Lublinie). Łącznie skorzystało około 60 osób.
- Zabawy: karnawałowa, walentynkowa, halloweenowa, andrzejkowa, mikołajkowa oraz wieczornica patriotyczna. Łącznie skorzystało 60 osób.
- Indywidualne zajęcia muzyczne (nauka gry na gitarze). Skorzystało 11 dzieci.

9. Działania realizowane przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” w Lublinie w ramach programu „Dzielnice Kultury” – Program Rozwoju Kultury w Dzielnicach Lublina w 2016 r.:
 - warsztaty florystyczne dla dzieci i młodzieży z osiedla bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Odbyło się 18 spotkań, w których uczestniczyło 20 osób,
 - warsztaty artystyczno – muzyczne dla dzieci i młodzieży z bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 i ul. Wrońskiej w Lublinie. Odbyło się 11 spotkań, w których uczestniczyło średnio 14 osób,
 - warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży z osiedla bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie „Kolorowa Grygowa – pasja rysunkowa”. W warsztatach uczestniczyło 32 dzieci i 3 rodziców,
 - robótki ręczne dla mieszkańców bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie oraz mieszkańców innych osiedli w Lublinie zainteresowanych robótkami ręcznymi. Odbyło się 18 spotkań, w których uczestniczyły 23 osoby.

Koszt całkowity czterech projektów (wynagrodzenie osób prowadzących zajęcia oraz materiały) sfinansował Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” w Lublinie.

- Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym AGAPE w Lublinie:
 - wytypowanie 8 dzieci do udziału w koloniach letnich organizowanych przez stowarzyszenie w miejscowości Józefów na Roztoczu.
- Stowarzyszenie „Dla Ziemi”, Bratnik 5, 21-132 Kamionka:
 - warsztaty plastyczne, tworzenie latawców, muzyczne (łącznie odbyło się 17 warsztatów, w których uczestniczyły 23 osoby);
 - ufundowanie wycieczki do Kazimierza Dolnego nad Wisłą (uczestniczyło 26 osób).
- Fundacja Sztukmistrze w Lublinie:
 - realizacja zajęć cyrkowych. Odbyło się 12 spotkań, w których wzięło udział około 17 osób.
- Rada Mieszkańców Bloków Socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4:
 - ufundowanie wycieczki do Magicznych Ogrodów (uczestniczyło 45 osób).
- Rada Dzielnic Felin w Lublinie:
 - współpraca w kwestii doposażenia Centrum Aktywności Środowiskowej. Rada przekazała kwotę 14.500 zł. na zakup m.in.: wykładziny antypoślizgowej do siłowni, maszyny do ćwiczeń nóg, stołu bilardowego, konsoli do gier, gier i zabawek edukacyjnych, gier planszowych i edukacyjnych, programu edukacyjnego do kafejki internetowej. Powyższe doposażenie przyczyniło się do podniesienia atrakcyjności wsparcia oferowanego przez Centrum Aktywności Środowiskowej.

Nowa oferta spowodowała większe zainteresowanie osób dorosłych proponowanymi formami wsparcia. Na uwagę zasługuje fakt coraz większego grona seniorów z terenu miasta Lublin korzystających z warsztatów komputerowych.

8.4. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Poradnia świadczy usługi dla mieszkańców Miasta Lublin, a także w ramach porozumień może świadczyć usługi mieszkańcom innym gmin. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,
- prowadzenie terapii pedagogicznej,
- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego

oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,

- zapewnienie konsultacji innych specjalistów niezbędnych w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- superwizja pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń.
- wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin.

W 2016 roku, z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 640 rodzin (46 rodzin mniej, niż w 2015 roku).

Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2015 – 2016

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2015 roku	Liczba rodzin w 2016 roku
ogółem liczba rodzin	686	640
w tym rodzin naturalnych	644	599
w tym rodzin zastępczych	29	21
w tym rodzin adopcyjnych	9	13
w tym dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych	4	7

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2016 roku objęła wsparciem 1 390 osoby (w 2015 roku liczba ta wynosiła 1 962 osób).

Tabela 15. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2015 - 2016

Kategoria informacji	Liczba osób objętych wsparciem w 2015 r. – 1 962, z tego:		Liczba osób objętych wsparciem w 2016 r. – 1 390, z tego:	
	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci
Łączna liczba osób korzystających	1 732	230	1 230	160
w tym: liczba osób w terapii	826	178	766	148
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	906	52	464	12

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2016 roku w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin przeprowadzono 6 859 sesji terapeutycznych. Z przyczyn leżących po stronie klienta nie odbyło się 896 sesji.

Formy pracy realizowane w ramach działań Poradni, m.in.:

1. Terapia rodzinna – 264 osoby,
2. Terapia małżeńska – 115 osób,
3. Terapia indywidualna – 389 osób,
4. Terapia pedagogiczna – 51 osób,
5. Terapia biofeedback – 20 osób,
6. Terapia psychiatryczna – 13 osób,

Działania psychoprofilaktyczne

W ramach działań Poradni przeprowadzono szereg spotkań psychoprofilaktycznych:

- cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych: „Szkoła dla rodziców” – 70 spotkań,
- spotkania integracyjne rodzin byłych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych -2 spotkania (102 osoby),
- warsztaty dotyczące zadowolenia z małżeństwa z dzieckiem autystycznym (umiejętności komunikacyjne) – 1 spotkanie,
- superwizje dla pracowników pedagogicznych placówki Domu Dziecka im. Ewy Szelburg-Zarembiny - 6 spotkań (12 osób),
- wystąpienia konferencyjne, warsztaty doskonalące umiejętności zawodowe – 3 wystąpienia (212 uczestników),
- spotkania szkoleniowo – superwizyjne dla wolontariuszy – 8 spotkań (23 uczestników) .
- organizacja pomocy w nauce w formie zajęć wyrównywania wiedzy dla 16 dzieci, które są klientami Poradni i nie mogą w domu uzyskać wystarczającej pomocy.

Działania informacyjno - szkoleniowe

1. Spotkania dla specjalistów pracujących z dzieckiem krzywdzonym (szkolenie umiejętności terapeutycznych) – 9 spotkań.
2. Prowadzenie biblioteczki ze zbiorem książkowym dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.
3. Wystąpienia przedstawicieli Poradni w szkoleniu superwizyjnym ”Terapia par ” – 1 osoba
4. Podwyższanie kwalifikacji w ramach studiów zawodowych pracowników Poradni (3 osoby).

9. Współpraca z instytucjami i organizacjami

9.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin. W ramach realizowanych działań, w 2016 roku Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z **59 podmiotami** (m.in. Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie, placówkami oświatowymi, innymi jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Lublin oraz organizacjami pozarządowymi).

W miesiącu styczniu 2016 roku sporządzono plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m.in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Prace społecznie użyteczne kierowane były w 2016 roku do **115 osób bezrobotnych**, korzystających z pomocy społecznej (w tym **5 osób bezrobotnych**, które uczestniczyły w niniejszej inicjatywie w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, ZNK oraz MUP oraz 30 uczestników Programu Aktywizacja i Integracja).

Również w miesiącu styczniu 2016 roku opracowano wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w Mieście Lublin, zawierający m.in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, a także rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, w których były organizowane. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Ponadto w miesiącu styczniu 2016 roku przekazano do MUP w Lublinie listę **906 osób bezrobotnych** (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych oraz **2 osób bezrobotnych**, które zostały wytypowane do uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, ZNK oraz MUP.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2016 roku z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła **118 000,00 zł** (co stanowiło 40%), natomiast pozostałe 60% dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2016 roku wydano kwotę **102 353,22 zł**, będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów od poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne, przygotowywali każdego miesiąca dokumentację niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń, a po jej zrealizowaniu występowali o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

W 2016 roku prace społecznie użyteczne realizowały osoby bezrobotne, zarejestrowane w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie oraz korzystające ze wsparcia MOPR, w liczbie wskazanej w poniższej specyfikacji:

- w miesiącu lutym 2016 roku – 79 osób,
- w miesiącu marcu 2016 roku – 83 osoby,
- w miesiącu kwietniu 2016 roku – 93 osoby (w tym 10 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja),
- w miesiącu maju 2016 roku – 93 osoby (w tym 10 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja),
- w miesiącu czerwcu 2016 roku – 80 osób,
- w miesiącu lipcu 2016 roku – 73 osoby,
- w miesiącu sierpniu 2016 roku – 73 osoby,
- w miesiącu wrześniu 2016 roku – 99 osób (w tym 20 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja),
- w miesiącu październiku 2016 roku – 98 osób (w tym 20 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja),
- w miesiącu listopadzie 2016 roku – 80 osób.

Łącznie w 2016 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano **148 osób** (w tym 30 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja oraz 3 osoby w ramach porozumienia MOPR/MUP/ZNK). Powyższa liczba jest wyższa od zaplanowanej na 2016 roku, albowiem spośród wszystkich osób skierowanych 37 przerwało prace społecznie użyteczne, odmówiła ich wykonywania lub podjęła zatrudnienie, a na ich miejsce skierowane zostały kolejne.

Wykorzystanie instrumentu aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzyło osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału w rynku pracy. Ich celem była aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych (bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych) oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

9.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie również w 2016 roku pozyskał skierowania dla 215 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15 lat ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały przez:

- ✓ Biuro Usług Turystycznych i Edukacyjnych „LIDER-TOUR”, 20-081 Lublin, ul. Zana 43 w Muszynie Zdroju – w 2 terminach, zgodnie z poniższą specyfikacją: w terminie od dnia 8 lipca 2016 roku do dnia 19 lipca 2016 roku – **45 dzieci**; w terminie od dnia 20 lipca 2016 roku do dnia 31 lipca 2016 roku – **55 dzieci**.
- ✓ Firmę Robert Sajnaj LUTUR, 20-301 Lublin, ul. Fabryczna 15 w Łebie w terminie od dnia 20 sierpnia 2016 roku do 31 sierpnia 2016 roku – **125 dzieci**

9.3. Współpraca w ramach akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”

Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2016 roku ponownie czynnie włączył się w koordynację działań związanych z akcją. W ramach współpracy przekazano do sztabu informację dotyczącą liczby rodzin z dziećmi celem wykorzystania dla potrzeb akcji. Ponadto przekazano dane adresowe pomieszczeń w poszczególnych częściach miasta, przeznaczonych do dystrybucji pozyskanych darów. W ramach prowadzonej koordynacji działań utrzymywano systematyczny kontakt z poszczególnymi Filiami pod kątem zapewnienia bieżącego przepływu informacji o przekazywanej pomocy.

W 2016 roku pomoc w formie paczek otrzymały łącznie 953 rodziny (liczba osób w rodzinach – 3 241, liczba dzieci w rodzinach – 1 804). W ramach Akcji Ośrodek uzyskał łącznie 14 172 kg darów (w tym paczki żywnościowe – 9 350 kg, dary rzeczowe – 4 822 kg).

Dary rzeczowe w formie odzieży, obuwia, zabawek oraz książek otrzymało łącznie 120 rodzin (liczba osób w tych rodzinach – 469, liczba dzieci w rodzinach – 244).

Dystrybucja darów odbywała się w 3 punktach na terenie Miasta Lublin, tj. w magazynie przy ul. Marii Koryznowej 2c, przy ul. Droga Męczenników Majdanka 26 (magazyn Towarzystwa Przyjaciół Dzieci) oraz przy al. Unii Lubelskiej 15 (budynek Caritas Archidiecezji Lubelskiej). Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie byli odpowiedzialni za funkcjonowanie magazynu przy ul. Marii Koryznowej 2c. Dodatkowo pełnili dyżury w magazynie przy al. Unii Lubelskiej 15 (budynek Caritas Archidiecezji Lubelskiej).

9.5 Współpraca ze Związkiem Polskich Kawalerów Maltańskich Suwerennego Rycerstwa Zakonu Szpitalników Świętego Jana Jerozolimskiego zwanego Rodyjskim i Maltańskim

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podjął współpracę ze Związkiem Polskich Kawalerów Maltańskich Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników

Świętego Jana Jerozolimskiego Zwanego Rodyjskim i Maltańskim, w celu organizacji Opłatka Maltańskiego. Powyższa inicjatywa skierowana była do:

- ubogich rodzin wielodzietnych, żyjących w ubóstwie, bez możliwości przygotowania własnej wieczerzy wigilijnej, bez możliwości sprawienia dzieciom prezentu,
- osób samotnych, opuszczonych, wykluczonych, dla których spotkanie z innymi ludźmi stanowi rzadkość, a które może stanowić radość i siłę,
- osób niepełnosprawnych, być może samotnych, ubogich, które nie miałyby jak i z kim spędzić wieczerzy wigilijnej.

Każda z rodzin otrzymała imienne zaproszenie. Dodatkowo dzieci w czasie wieczerzy wigilijnej zostały obdarzone wymarzonym prezentem od Świętego Mikołaja a rodzice/opiekunowie paczką żywnościową.

W ramach powyższej współpracy czynny udział w spotkaniu wzięły rodziny wielodzietne, osoby samotne oraz osoby niepełnosprawne będące beneficjentami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wieczera wigilijna odbyła się dnia 7 grudnia 2016 roku w godzinach 14.00 – 16.00 w Lawendowym Dworku przy ul. Krochmalnej 13c. Uczestniczyło w niej łącznie 105 osób, w tym: 46 osób dorosłych oraz 59 dzieci.

Powyższa inicjatywa umożliwiła osobom i rodzinom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, spędzenie miłych chwil przy wspólnym posiłku i kolędowaniu.

9.6. Współpraca z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin, w przedmiocie realizacji projektu pn.: „Energetyczny tornister”

Celem projektu było obdarowanie wyprawką szkolną pięćdziesięciorga dzieci, pochodzących z rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Tornistry z wyposażeniem (tj. piórniki z wyposażeniem, kredki świecowe 12 kolorów, farby plakatowe 12 kolorów, pędzelki komplet 6 szt., blok rysunkowy A4, papier kolorowy A5, plastelina 6 kolorów, nożyczki, klej w sztyfcie, bibuła 5 kolorów, zeszyt linia 16 kartek – 2 szt., zeszyt kratka 16 kartek – 2 szt., czekolada) otrzymały dzieci w wieku 6 i 7 lat, które w miesiącu wrześniu 2016 roku rozpoczęły edukację w klasie pierwszej.

W dniu 17 sierpnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin porozumienie o współpracy.

Realizacja akcji „Energetyczny tornister” miała miejsce w dniu 31 sierpnia 2016 roku w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, pl. Łokietka 1. Część zabawowo – edukacyjna obejmowała m.in. pogadankę na temat elektryczności oraz zasad korzystania z elektryczności, natomiast w ramach części oficjalnej wręczono tornistry a także przygotowano drobny poczęstunek dla dzieci. W ramach powyższej inicjatywy obdarowano 50 dzieci.

9.7. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2016 roku Dział ds. pomocy środowiskowej po raz kolejny prowadził współpracę z liderami Stowarzyszenia WIOSNA, w ramach realizacji projektu „Szlachetna paczka”.

Projekt ten adresowany był do osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na trudną sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia, w tym do seniorów. W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie **44 oświadczenia** osób/rodzin wymagających dodatkowego wsparcia z obszaru Dzielnic: Kalinowszczyzna, Tatary, Ponikowda, Hajdów-Zadębie, Czechów, Dziesiąta oraz Czuby, które zostały przekazane do Liderów Szlachetnej Paczki. W ramach powyższego projektu pomoc otrzymały 22 rodziny.

9.8. Działania osłonowe

W 2016 roku prowadzono współpracę z Wydziałem Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz zabezpieczenia podstawowych potrzeb osobom/rodzinom, które ucierpiały w wyniku zdarzenia kryzysowego.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczyli w 4 posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, które odbywały się w siedzibie Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin. Celem powyższych spotkań było m.in. ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie Miasta Lublin.

Ponadto sprawowano nadzór nad prowadzonymi działaniami profilaktyczno-osłonowymi na rzecz osób, które nie są w stanie własnym staraniem poradzić sobie w trudnym okresie zimowym, w tym: osoby samotne, niepełnosprawne, niezaradne życiowo, rodziny wielodzietne, osoby bezdomne oraz w podeszłym wieku.

Wystosowano pisma do Dyrektorów szpitali funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczący wymiany informacji umożliwiał podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Rozmieszczono plakaty informacyjne, zawierające wykaz placówek i instytucji działających na rzecz osób bezdomnych oraz zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin uwrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowych z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

9.9. Współpraca z podmiotami niezaliczonymi do sektora finansów publicznych realizującymi zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej

W 2016 roku Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych, wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i

specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wynikających z Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin oraz z zakresu pomocy społecznej polegającego na łagodzeniu skutków ubóstwa poprzez dostarczanie żywności najuboższym mieszkańcom Miasta Lublin i osobom bezdomnym, w tym realizacja Programu pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności Unii Europejskiej PEAD w 2016 roku.

W związku z ogłoszonym w dniu 23 listopada 2015 roku konkursem ofert na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz mieszkańców Miasta Lublin w miejscu ich zamieszkiwania w latach 2016 – 2017” decyzją Prezydenta Miasta Lublin dotacja na powierzenie realizacji ww. zadania publicznego została przyznana następującym podmiotom:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie
- Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy
- Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego

W dniu 30 grudnia 2015 roku Miasto Lublin zawarło umowy na powierzenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na realizację powyższego zadania, zgodnie z Uchwałą Nr 1224/XLVI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 20 listopada 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania oraz Uchwałą Nr 347/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015 roku zmieniająca uchwałę Nr 1224/XLVI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 20 listopada 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania. udzielono dotacji przyjmując do rozliczeń następujące stawki:

1. w okresie od w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku: usługi opiekuńcze – 10,00 zł brutto/godzina, specjalistyczne usługi opiekuńcze – 13,00 zł brutto/godzina;
2. w okresie od w okresie od dnia 1 lutego 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku: usługi opiekuńcze – 12,00 zł brutto/godzina, specjalistyczne usługi opiekuńcze – 15,00 zł brutto/godzina.

Zgodnie z podpisanymi umowami oraz zawartymi aneksami, udzielono dotacji:

1. na realizację zadań w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w łącznej wysokości – 8 517 638,50 zł, (łącznie liczba osób – 1 530 – spośród świadczeniobiorców usług 68 osób korzysta z dwóch form usług; łączna liczba godzin – 711 090,5)

2. na realizację zadania 2 w wysokości – 670 548,00 zł, (łącznie liczba osób – 127; łączna liczba godzin – 35 292)

W ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2016-2020, stanowiącego załącznik do uchwały nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015 roku, służącego aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku zamieszkujących na terenie Miasta Lublin, w budżecie Ośrodka na realizację inicjatyw w ramach Programu widniały środki w łącznej kwocie 22 000,00 zł, w ramach których zostały zrealizowane niżej wymienione inicjatywy:

- 29 maja 2016 rok – festyn o charakterze integracyjnym i aktywizacyjnym pn. „XIII Dziecięcy dzień radości”, skierowany do mieszkańców dzielnicy „Czechów”.
- 17 czerwca 2016 rok – XI Festyn Rodzinny „Mama, Tata i Ja” pod hasłem „Energia Pokoleń”. Celem głównym Festynu była międzypokoleniowa integracja społeczności lokalnej Kośminka i dzielnic sąsiadujących.
- 18 czerwca 2016 rok – Festyn rodzinny na Wrotkowie „Energia Pokoleń”.
- 19 czerwca 2016 rok – festyn pn. „Energia pokoleń”. Działanie środowiskowe zrealizowane na boisku „Orlik” przy wąwozie ul. Lwowska w Lublinie.
- 21 czerwca 2016 rok – festyn pn. „Energia pokoleń”, który odbył się na terenie osiedla im. H. Sienkiewicza
- 6 października 2016 rok – „Bal Seniora” zorganizowany w Barze Kaprys z siedzibą przy ul. Lwowska 6.
- 12 października 2016 rok – „Bal Seniora” zorganizowany w stołówce DPS ul. Głowackiego 26
- 23 października 2016 rok – „Bal Seniora” zorganizowany w restauracji „Przystań” przy ul. Kunickiego 143.
- 18 listopada 2016 rok – „Koncert Pieśni Patriotycznych” w siedzibie Dzielnicowego Domu Kultury SM „Czechów” w Lublinie
- 25 listopada 2016 rok – „Bal Seniora” w Pracowni Kultury Tatarskiej, przy ul. Hutniczej
- 7 grudnia 2016 rok – Spotkanie międzypokoleniowe „Świąteczne drzewko międzypokoleniowe” zorganizowane na terenie ogrodu Dzielnicowego Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intellektualną przy ul. Poturzyńskiej 1
- 15 grudnia 2016 rok – Spotkanie integracyjne „Świąteczne drzewko międzypokoleniowe” odbyło się na Osiedlu im. L.
- 16 i 19 grudnia 2016 rok – Spotkanie integracyjne „Świąteczne drzewko międzypokoleniowe” w dzielnicach Tatarskiej, Kośminek oraz Bronowice
- 17 listopada 2016 rok – Bal Seniora zorganizowane w Restauracji Christ przy ul. K. Wielkiego 8
- 15 grudnia 2016 rok – akcja ubierania choinki na osiedlu im. A. Mickiewicza.
- 19 grudnia 2016 rok – Spotkanie integracyjne „Świąteczne drzewko międzypokoleniowe” zorganizowane na Słomianym rynku Dzielnicy Kalinowszczyzna

- 19 – 20 grudnia 2016 rok – „Mikołaj dla Seniora” wizyta w 10 środowiskach osób starszych zamieszkujących obszar Osiedla im. Z. I W. Nałkowskich.

Ponadto w ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2016 – 2020, zorganizowano Dzień Solidarności Międzypokoleniowej w dniu 29 kwietnia 2016 roku oraz V Lubelskie Dni Seniora w dniach 15-23 czerwca 2016 roku.

W ramach ubiegłorocznych dni seniora przygotowano ok. 250 wydarzeń, w ramach których Seniorzy mogli m.in. zrobić sobie badania lekarskie, uczestniczyć w koncertach, wycieczkach, wystawach, wykładach. Poza ww. wydarzeniami na terenie Miasta Lublin w poszczególnych Dzielnicach miasta odbywały się działania środowiskowe, dni otwarte w różnych instytucjach i placówkach, występy artystyczne, spotkania integracyjne międzypokoleniowe.

W siedzibie Centrum Aktywności Środowiskowej organizowane były cyklicznie raz w tygodniu (w piątek) warsztaty „Pora na Seniora” mające na celu zapoznanie z obsługą komputera oraz Internetu.

Dodatkowo w 2016 roku na bieżącą obsługę Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie miasta Lublin prowadzoną przez pracowników Działu ds. pomocy środowiskowej zakupiono artykuły biurowe i piśmiennicze na łączną kwotę 567,01 zł.

W dniu 25 kwietnia 2016 roku Prezydent Miasta Lublin ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na przyjmowaniu, magazynowaniu, dystrybucji i monitoringu wydawania żywności dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Miasta Lublin i osób bezdomnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2016 r.

Nazwa zadania: „Łagodzenie skutków ubóstwa wśród najuboższych mieszkańców Miasta Lublin i osób bezdomnych poprzez nieodpłatne przekazywanie artykułów spożywczych pozyskanych w trakcie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 oraz realizację działań w ramach środków towarzyszących mających na celu włączenie społeczne tych osób w 2016 r.

Decyzją Prezydenta Miasta Lublin dotacja w wysokości 150 000,00 zł na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na przyjmowaniu, magazynowaniu, dystrybucji i monitoringu wydawania żywności dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Miasta Lublin i osób bezdomnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2016 r. została przyznana zgodnie z zapisami Działu III pkt 5 ogłoszenia otwartego konkursu ofert i przedstawioną poniżej listą rankingową:

- Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta, 20 – 082 Lublin, ul. Zielona 3 – dotacja w wysokości 25 250,00 zł.
- Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul Puchacza 6 – dotacja w wysokości 85 400,00 zł.

- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 8 – dotacja w wysokości 39 350,00 zł.

Zakładane cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte, przyczyniły się do usamodzielnienia klientów pomocy społecznej, podniesienia wiedzy ekonomicznej i zawodowej uczestników zadania oraz poprawy ich sytuacji socjalno-bytowej, a w konsekwencji przybliżenie możliwości wyjścia z kręgu beneficjentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Pomocą objęto 5 250 osób, którym wydano 17 741,83 kg żywności trwałej, zorganizowano 35 wydań gotowych artykułów żywnościowych.

W dniu 27 czerwca 2016 roku Prezydent Miasta Lublin podpisał umowę nr 13/MOPR/D-PŚ/16 z Regionalnym Stowarzyszeniem Mediatorów i Prawników z siedzibą w Lublinie przy ul. Akademickiej 4 lok. 106 na wsparcie zadania publicznego w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób. Stowarzyszenie otrzymało dotację w wysokości 10 000,00 zł. Projekt jest formą pomocy specjalistycznej dla osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Bezpośrednimi odbiorcami projektu były rodziny zamieszkałe na terenie miasta Lublin (osoby dorosłe, opiekunowie dzieci, rodzice) znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, w tym dotknięte przemocą, po traumatycznych przeżyciach i dotknięte uzależnieniem oraz pracownicy MOPR. W ramach zadania zrealizowane było m.in. następujące wsparcie: zorganizowanie i finansowanie mediacji dla skonfliktowanych rodzin oraz szkolenie i warsztaty dla pracowników MOPR w Lublinie z zakresu konfliktu, komunikacji i mediacji. Celem głównym projektu była zmiana zachowań dotychczas prezentowanych w konfliktach, wskazanie rozwiązań pozwalających wyjść z sytuacji kryzysowych, poprawa zaburzonych relacji społecznych i rodzinnych, zapobieganie frustracji, agresji, wchodzenia na drogę przestępstwa i rozpadowi rodzin. Zakładane efekty realizacji zadania publicznego dotyczą m.in.: uzyskania umiejętności właściwej komunikacji, rozwiązywania problemów interpersonalnych bez użycia agresji, wzmocnienia poczucia własnej wartości, uzyskania wiedzy i umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób polubowny i nie krzywdzący żadnej jego strony, poprawy zaburzonych relacji społecznych i rodzinnych, wyrównania szans w dostępie do mediacji i fachowego wsparcia, przywrócenia równowagi psychicznej osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, w tym z problemem przemocy w rodzinie, uzależnieniami i po przejściach traumatycznych oraz uzyskanie przez pracowników MOPR nowego narzędzia wspierającego ich pracę w zakresie komunikacji i technik mediacyjnych.

W dniu 27 czerwca 2016 roku Prezydent Miasta Lublin podpisał umowę nr 14/MOPR/D-PŚ/16 z Polskim Centrum Mediacji Oddział w Lublinie przy ul. Obrońców Pokoju 2a lok. 100 na wsparcie zadania publicznego w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zgodnego z projektem budżetu „Wspieranie osób i rodzin w sytuacji kryzysowej osób dotkniętych problemem przemocy”. Polskie Centrum Mediacji otrzymało dotację w wysokości 10

000,00 zł. Projekt jest formą pomocy specjalistycznej dla osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, w tym przemocy. Bezpośrednimi odbiorcami projektu były rodziny i małżeństwa zamieszkałe na terenie miasta Lublin przeżywające konflikt, dotknięte problemem przemocy, małżeństwa w sytuacjach rozwodowych, nie radzące sobie z realizacją planu wychowawczego lub rodzinną sytuacją finansową oraz pracownicy MOPR w Lublinie. W ramach zadania zrealizowane było m.in. następujące wsparcie: zorganizowanie i sfinansowanie procesów mediacyjnych dla rodzin oraz szkolenia dla pracowników MOPR w Lublinie. Celem głównym projektu było propagowanie idei mediacji i pokazanie mieszkańcom Lublina czym jest mediacja oraz stworzenie innowacyjnego schematu/programu pozwalającego uczestnikom przyswoić i nauczyć się stosowania metody komunikacji międzyludzkiej, sposobów i zasadności rozwiązywania konfliktów bez przemocy w środowisku rodzinnym i lokalnym. Zakładane efekty realizacji zadania publicznego dotyczą m.in.: wzrostu wiedzy i zaufania do instytucji mediacji w rodzinach; wzrostu wiedzy na temat alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów i przemocy w życiu rodzinnym i cywilnym, rozwiązywania problemów małżeńskich, rodzinnych lub cywilnych na drodze mediacji, popularyzacji i udostępnienia mieszkańcom miasta Lublin nowej formy pomocy w rozwiązywaniu konfliktów oraz podniesienie kompetencji w zakresie rozwiązywania konfliktów drogą bez przemocy.

9.10. Współpraca przy realizacji projektu współfinansowanego ze źródeł zewnętrznych „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

W związku z realizacją przez Marszałka Województwa Lubelskiego projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w miesiącu grudniu zarządzeniem powołał komisję inwentaryzacyjną, której członkowie w drodze spisu z natury koordynowali inwentaryzację składników majątkowych - sprzętu komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych, przekazanych w użytkowanie beneficjentom ostatecznym projektu.

Projekt „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”, skierowany jest do gospodarstw domowych z województwa lubelskiego, zagrożonych wykluczeniem z aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, ze względu na trudną sytuację materialną lub niepełnosprawność. Głównym celem projektu jest przeszkolenie uczestników, zapewnienie im bezpłatnego dostępu do Internetu oraz niezbędnych urządzeń i oprogramowania. Na terenie Miasta Lublin 229 osób otrzymało sprzęt komputerowy z dostępem do internetu (przez cały czas trwania projektu).

9.11. Współpraca z Lubelską Fundacją Rozwoju

Pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie brał udział w działaniach w ramach projektu „Lubelskie partnerstwo na rzecz aktywizacji osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy”. W dniu 23 czerwca 2016r. zawarte zostało porozumienie o współpracy w ramach w/w projektu. Liderem projektu była Lubelska

Fundacja Rozwoju, ale w prace partnerstwa zaangażowanych było łącznie 68 instytucji i organizacji partnerskich. Głównym forum, na którym dyskutowano o sytuacji osób młodych na rynku pracy i formułowano propozycje zmian były spotkania pięciu powołanych grup roboczych. Efektem 25 spotkań grup roboczych, 5 posiedzeń plenarnych partnerstwa oraz wielu działań konsultacyjnych był zestaw rekomendacji, zawierający 27 propozycji działań z podaniem min.: pożądanych terminów ich wdrożenia i dookreśleniem kręgu podmiotów, które winny być zaangażowane w ich realizację, tj. publikacja pt. „Rekomendacje dotyczące poprawy sytuacji osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim”, która dostępna będzie za pośrednictwem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Prace prowadzone były w ramach 5 grup roboczych koncentrujących się na różnych obszarach tematycznych. Pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie działał w pracach grupy roboczej, która opracowała rekomendacje z zakresu „Uwarunkowań zatrudniania osób młodych”.

10. Uczestnictwo w Porozumieniach

10.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2016 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego i podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

W roku 2016 łącznie odbyło się **17 przesłuchań** nieletnich w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji.

10.2 Porozumienie między MOPR, MUP i ZNK

W dniu 16 marca 2016 roku podpisano Aneks Nr 1 do Porozumienia o współpracy przy realizacji programu pomocy z dnia 7 grudnia 2011 roku zawartego pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, Zarządciem Nieruchomości Komunalnych w Lublinie oraz Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie. W ramach zawartego Aneksu zwiększono kwotę zadłużenia w opłatach czynszowych z 15 000 zł do 30 000 zł, umożliwiającego udział bezrobotnych beneficjentów pomocy społecznej w pracach

społecznie użytecznych w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR/MUP oraz ZNK.

W ramach realizowanej inicjatywy osoby objęte programem, świadczące prace społecznie użyteczne na terenie poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz w innych podmiotach na terenie Miasta Lublin otrzymywały 50% świadczenia za faktyczne godziny wykonywania przydzielonych prac. Pozostałe 50% świadczenia przekazywano na konto Zarządu Nieruchomości Komunalnych w Lublinie.

W 2016 roku spośród wszystkich osób wykonujących PSU 3 osoby realizowały prace społecznie użyteczne w ramach ww. porozumienia - zgodnie z poniższą specyfikacją:

- w miesiącu lutym 2016 r. – 1 osoba,
- w miesiącu marcu 2016 r. – 1 osoba,
- miesiącu kwietniu 2016 r. – 1 osoba,
- w miesiącu maju 2016 r. – 1 osoba,
- w miesiącu czerwcu 2016 r. – 3 osoby,
- miesiącu lipcu 2016 r. – 3 osoby,
- w miesiącu sierpniu 2016 r. – 3 osoby,
- w miesiącu wrześniu 2016 r. – 2 osoby,
- w miesiącu październiku 2016 r. – 1 osoba,
- w miesiącu listopadzie 2016 r. – 1 osoba.

10.3. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W toku kilkuletniej współpracy z Aresztem Śledczym w Lublinie, w dniu 24 lutego 2016 roku zawarto kolejne porozumienie na czas nieokreślony, przedmiotem którego było ustalenie zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych.

W ramach prowadzonej współpracy w 2016 roku przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w trakcie 3 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności udzielali informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej, zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej), jak również zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego.

Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia i ustalenie stopnia niepełnosprawności, możliwości otrzymania lokalu socjalnego z zasobów gminy, uzyskania statusu osoby bezrobotnej oraz uczestnictwa w szkoleniach, możliwości wykonywania prac społecznie użytecznych, przekwalifikowania się lub uzupełnienia wykształcenia, jak również poradnictwa w zakresie usług dostępnych dla osób zwalnianych z aresztu w ramach ofert innych podmiotów. W trakcie osobistych spotkań osoby osadzone miały możliwość zadawania pytań odnoszących się do interesujących ich zagadnień (m.in. możliwość podjęcia pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności, spłata zadłużeń czynszowych, wsparcie

dla członków rodziny, możliwość otrzymania pożyczki oraz dopłaty do bieżących zobowiązań finansowych).

W spotkaniach na terenie Aresztu Śledczego wzięło udział łącznie 16 osób odbywających karę pozbawienia wolności.

10.4. Projekt „Przyjazne patrole”

Na podstawie porozumienia nr 2/BM/16 z dnia 29 stycznia 2016 roku zawartego pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie i Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie zrealizowane zostało działanie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pod nazwą „Przyjazne patrole”. Projekt realizowany był zgodnie z porozumieniem w okresie od 5 lutego 2016 roku do 17 grudnia 2016 roku. W patrolu uczestniczyli: psycholog/pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, funkcjonariusz policji oraz pracownik socjalny MOPR w Lublinie.

W ramach powyższego porozumienia do obowiązków pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie należało:

- dokonanie wglądu w sytuację rodziny oraz rozpoznanie sytuacji dziecka podczas interwencji,
- zapewnienie dziecku właściwej opieki poprzez umieszczenie:
 - u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub
 - w rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego lub
 - w placówce opiekuńczo-wychowawczej (Pogotowie Opiekuńcze) lub
 - w stacjonarnej placówce służby zdrowia (szpital)
- w przypadku konieczności odebrania rodzicom dziecka przekazanie pouczenia o prawie wniesienia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka zgodnie z art. 12b i 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Pierwszy patrol odbył się w dniu 12 lutego 2016 roku, a ostatni patrol w dniu 17 grudnia 2016 roku. W powyższym okresie odbyło się 106 patroli, które realizowane były cyklicznie w każdy piątek i sobotę oraz dodatkowo w wyznaczone niedziele.

Podczas realizacji projektu dokonano wglądu w sytuację 232 rodzin, w trakcie 711 wykonanych wizyt domowych. Ponadto podjęto 22 interwencje zgłoszone przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie. W przypadku 11 rodzin zastosowano procedurę odebrania dzieci i sporządzono 11 zawiadomień sądu w związku ze stwierdzeniem zagrożenia zdrowia dzieci – łącznie odebrano 19 dzieci (w tym 6 dzieci z interwencji zgłoszonej przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie). Małoletnich umieszczono w: spokrewnionych rodzinach zamieszkałych oddzielnie (16 dzieci), w szpitalu (2 dzieci) oraz w placówce opiekuńczo-wychowawczej (1 dziecko). W 22 rodzinach wdrożono procedurę „Niebieskie Karty” sporządzając 24 formularze Niebieskiej Karty – A. Członkowie patrolu przeprowadzili także 1 012 rozmów z rodzicami/

opiekunami, dziećmi i innymi członkami rodziny o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym i ostrzegawczym.

10.5. Porozumienie z Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie

W dniu 4 stycznia 2016 roku zawarto kolejne porozumienie do dnia 31 grudnia 2017 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszej inicjatywy Szpital zobowiązał się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 82 wnioski dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

10.6. Porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja.

W dniu 26 lutego 2016 roku w Lublinie zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie

w Lublinie w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w terminie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 października 2016 roku.

Uczestnikami Programu były osoby bezrobotne zarejestrowane w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie, dla których ustalony jest profil pomocy III, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny.

Program skierowany był do 30 osób bezrobotnych – w tym 1 grupa (10 osób) z obszaru działania Filii Nr 2 MOPR w Lublinie oraz 2 grupa (20 osób) z pozostałych Filii MOPR w Lublinie. Realizacja działań dla osób z obszaru Filii Nr 2 MOPR dotyczyła okresu od 1 kwietnia do 31 maja 2016 roku. Działania dla 20 osób z pozostałych Filii MOPR odbyły się w okresie od 1 września do 31 października 2016 roku.

Cechy identyfikujące uczestników Programu to m.in.: długotrwałe pozostawanie bez pracy, posiadanie dysfunkcji wpływających na obniżenie szans na rynku pracy oraz znacząco obniżona motywacja.

W ramach podpisanego porozumienia MOPR zobowiązał się do przekazania listy osób uprawnionych, które spełniały kwalifikacje do wykonywania prac społecznie użytecznych, realizacji działań w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach PSU, dokonania wypłaty świadczenia przysługującego uczestnikom Programu za wykonane PSU oraz złożenia wniosku o refundację z Funduszu Pracy kwoty świadczeń wypłaconych uczestnikom Programu.

Miejski Urząd Pracy w Lublinie zobowiązał się do zlecenia realizacji działań w zakresie integracji społecznej, dokonania wyboru uczestników Programu, realizacji działań w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach PSU oraz refundacji z Funduszu Pracy świadczeń wypłaconych uczestnikom Programu za realizację prac społecznie użytecznych.

Poza wykonywaniem prac społecznie użytecznych uczestnicy Programu brali udział w warsztatach kompetencji społecznych i osobistych.

Na realizację prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja zaangażowano kwotę **6 966,00 zł** będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z łącznej kwoty przeznaczonej na realizację PSU w 2016 roku.

11. Uczestnictwo w Partnerstwach

11.1. Umowa Partnerska z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie

1. Umowa Partnerska z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie

W ramach realizacji wspólnych działań na rzecz klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym w dniu 8 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł umowę partnerską z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta dotyczącą wspólnego uczestnictwa w konkursie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego „Partnerstwa przeciw wykluczeniu społecznemu – profesjonalne formy pomocy ze szczególną rolą zatrudnienia socjalnego” Edycja 2016, ogłoszonego w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu – nowy wymiar 2020”.

W ramach podjętej współpracy MOPR w Lublinie zobowiązał się m.in. do przeprowadzenia rekrutacji, poprzez zawarcie kontraktów socjalnych kierujących 12 osób bezrobotnych do Klubu Integracji Społecznej prowadzonego przez Bractwo. Do obowiązków Bractwa Miłosierdzia należała m.in.: realizacja działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób, w szczególności: wsparcie psychologiczne, wsparcie doradcy zawodowego i terapeuty uzależnień, specjalistyczne kursy zawodowe oraz zajęcia integracyjne.

Powyższe działanie miało na celu integrację i reintegrację społeczną, zawodową, jak również indywidualne wsparcie osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej) poprzez działania ułatwiające odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Ponadto MOPR w Lublinie zobowiązał się do uwzględnienia uczestników Klubu Integracji Społecznej, którzy ukończyli pełną edycję KIS i spełniali przesłanki do wykonywania prac społecznie użytecznych w liście osób kierowanych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w 2017 roku do wykonywania tych prac (pod warunkiem zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy Lublin w roku 2017).

W związku z umową partnerską, zawartą w dniu 17 marca 2015 roku pomiędzy Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie a Gminą Lublin w przedmiocie wspólnego uczestnictwa w konkursie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych”, ogłoszonego w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu” 2015 rok, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zobowiązał się do uwzględnienia osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach Klubu Integracji Społecznej prowadzonego przez Bractwo Miłosierdzia, które ukończyły pełną edycję KIS, jeżeli spełnią przesłanki do wykonywania prac społecznie użytecznych – w liście osób kierowanych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie, pod warunkiem zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie Gminy. Z uwagi na powyższe MOPR przygotowując wniosek na realizację prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin w 2016 roku uwzględnił skierowanie 12 osób bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta. Mając na względzie fakt, iż jeden z uczestników nie spełniał przesłanek do realizacji PSU w 2016 roku łącznie do wykonywania prac społecznie użytecznych w w/w. podmiocie skierowano 11 osób w ramach zawartej umowy, natomiast 1 osoba w zastępstwie została wskazana przez Bractwo Miłosierdzia.

2. Projekt „Lubelskie partnerstwo na rzecz aktywizacji osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy”

W dniu 23 czerwca 2016 r. zawarte zostało porozumienie o współpracy w ramach w/w projektu. W prace partnerstwa zaangażowanych było łącznie 68 instytucji i organizacji

partnerskich, a głównym forum, na którym dyskutowano o sytuacji osób młodych na rynku pracy i formułowano propozycje zmian były spotkania pięciu powołanych grup roboczych.

Efektom 25 spotkań grup roboczych, 5 posiedzeń plenarnych partnerstwa oraz wielu działań konsultacyjnych jest zestaw rekomendacji zawierający 27 propozycji działań z podaniem min.: pożądanych terminów ich wdrożenia i dookreśleniem kręgu podmiotów, które winny być zaangażowane w ich realizację, tj. publikacja pt. „Rekomendacje dotyczące poprawy sytuacji osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim”, która dostępna będzie za pośrednictwem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Prace prowadzone były w ramach 5 grup roboczych koncentrujących się na różnych obszarach tematycznych. Pracownik MOPR w Lublinie brał udział w pracach grupy roboczej, która opracowała rekomendacje z zakresu „Uwarunkowań zatrudniania osób młodych”.

12. Realizacja innych programów i inicjatyw

12.1. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Na przestrzeni 2016 roku w Pionie ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowana była działalność wolontarystyczna realizowana w ramach programu „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” jako uzupełnienie pomocy świadczonej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W zainteresowaniu służb społecznych pozostawały osoby zależne: niepełnosprawne, chore, w sędziwym wieku, samotne, jak również rodziny wieloproblemowe, wielodzietne, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego. Wychodząc naprzeciw rozpoznanym potrzebom i oczekiwaniom społecznym realizacja działań wolontarystycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty pomocy. Wolontariat w MOPR ukierunkowany jest na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Program wolontarystyczny inspirował do samopomocy, integruje społeczność lokalną oraz uwrażliwia na potrzeby drugiego człowieka.

Pomoc wolontarystyczna realizowana w 2016 roku miała na celu rozszerzenie oferty wsparcia kierowanego do osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych oraz w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży w nauce.

Zarządzeniem Nr 43/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 1 kwietnia 2015 roku w sprawie wyznaczenia pracowników odpowiedzialnych za koordynację wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie koordynacja wolontariatu została powierzona imiennie pracownikom poszczególnych Filii MOPR, zaś nadzór nad działaniami koordynatorów powierzono pracownikowi Działu ds. pomocy środowiskowej. Wykaz koordynatorów wolontariatu na terenie poszczególnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się na stronie internetowej Ośrodka www.mopr.lublin.pl (zakładka wolontariat).

Zarządzeniem Nr 149/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 31 sierpnia 2015 roku wprowadzono do realizacji regulamin wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wolontariat realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie odpowiada zdiagnozowanym potrzebom i przybiera następujące formy:

- indywidualną (pomoc osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym, samotnym, rodzinom wielodzietnym, dzieciom w wyrównywaniu braków edukacyjnych, pomoc logopedyczna oraz wsparcie przy organizacji czasu wolnego dzieciom będącym uczestnikami świetlicowych grup wsparcia osobom niepełnosprawnym w miejscu zamieszkania),
- grupową (pomoc w zakresie organizacji zajęć w Centrum Aktywności Środowiskowej, Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów),
- akcyjną (działania środowiskowe o charakterze integracyjnym, imprezy okolicznościowe oraz inne działania na rzecz społeczności lokalnej).

Wolontariat stanowi ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi.

Na podstawie rozpoznania przeprowadzonego przez pracowników socjalnych corocznie aktualizowana jest baza danych osób i rodzin oczekujących na pomoc ze strony wolontariusza. Dotychczasowe doświadczenie, jak również rozpoznanie dokonane przez pracowników socjalnych MOPR w Lublinie potwierdzają duże zainteresowanie wolontariatem ze strony środowisk wymagających wsparcia. Rozpoznanie potrzeb w zakresie objęcia rodziny pomocą wolontarystyczną dokonywał pracownik socjalny, bezpośrednio współpracujący z daną osobą lub rodziną.

W okresie sprawozdawczym od stycznia 2016 roku do grudnia 2016 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie pracę wolontariuszy świadczyło **49** wolontariuszy na rzecz osób potrzebujących, korzystających z pomocy społecznej:

- w 30 indywidualnych środowiskach,
- w 36 środowiskach objętych wsparciem w Centrum Aktywności Środowiskowej oraz Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów.

VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.)). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób (patrz str. 49-51).

- Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej

Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów i 3 psychologów, świadczyli poradnictwo m. in. na rzecz rodzin naturalnych. W roku 2016 tą formą pomocy objęto **46 rodzin**. Udzielono 180 porad, w tym: 34 porady psychologiczne oraz 146 porad pedagogicznych.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, radzenia sobie ze stratą, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, przezwycięzania występujących trudności życiowych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: poprawy sytuacji życiowej rodzin naturalnych, poprawy relacji rodziców naturalnych z dziećmi, poprawy kompetencji wychowawczych rodzin naturalnych, przebiegu kontaktu rodziców z dziećmi, podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców naturalnych, kierowania rodzin naturalnych do poradni specjalistycznych i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

1.2. Asystenci rodziny

W 2016 r. w Lublinie zatrudnionych było 14 asystentów rodziny. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły 508 679,32 zł¹¹. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2016 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie 260 839,71 zł (co stanowiło 51% całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla 11 asystentów.-

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloproblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi.

W 2016 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było **266 rodzin** niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się **642 dzieci**. Asystenci odbyli **6 942 wizyty** w środowisku. W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z **72 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (30 przypadków), brak współpracy rodziny z asystentem (21 przypadków), brak efektów pracy (10 przypadków) oraz zmiana metody pracy (11 przypadków).

W 2016 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **239** planów pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i oczekiwane efekty podjętej pracy.

Asystenci dokonywali także okresowych ocen sytuacji rodzin, z którymi pracowali. W ocenach tych opisywali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2016 r. dokonano i przygotowano na piśmie **266 ocen**.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji;
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, o przydział lub wymianę lokalu, o umorzenie długów lokatorskich, itp.;

¹¹ Wydatki na wynagrodzenie dla asystentów rodziny wraz z pochodnymi.

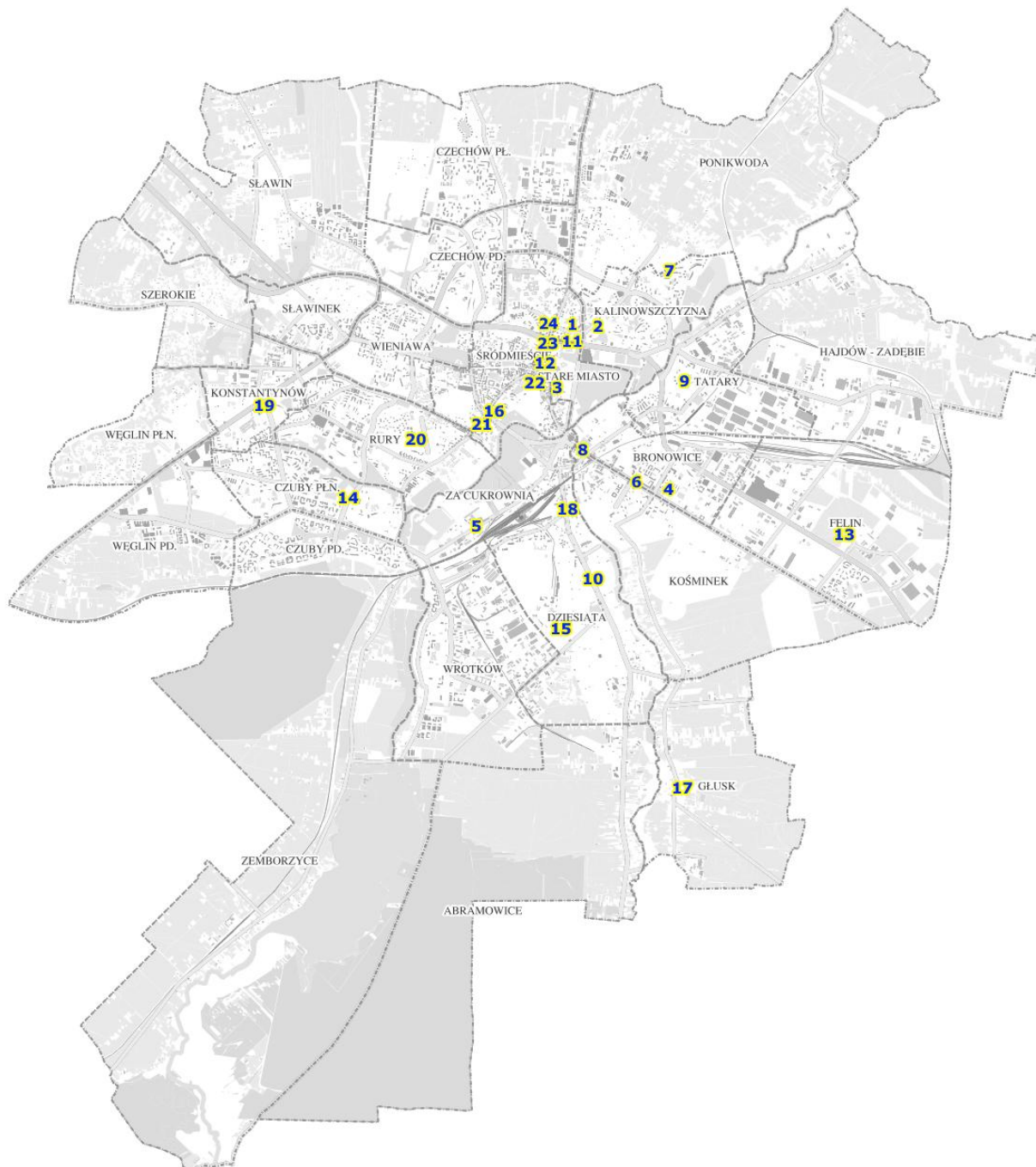
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce oraz udziału w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, terapii uzależnień i grupach wsparcia;
- motywowania do skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowania członków rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie;
- informowania o prawidłowościach rozwoju bio-psycho-społecznego dzieci oraz o zaburzeniach tego rozwoju, które wymagają zmiany postaw wychowawczych opiekunów;
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowania i kierowania na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie;
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowania do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów;
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielania pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych;
- edukowania w zakresie funkcjonowania na współczesnym rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami);
- uświadczenia wartości pracy i znaczenia utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami;
- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną.

1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

W ramach pomocy instytucjonalnej w Mieście Lublin funkcjonują placówki wsparcia dziennego. Ich rozmieszczenie zobrazowano na poniższej mapie.

Mapa 2. Placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin w 2016 roku

Placówki wsparcia dziennego opiekuńcze

- 1 - Dom św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży. Ognisko Wych. - ul. ks. M. Słowikowskiego 1a
- 2 - Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. św. Dominika Savio - ul. Kalinowszczyzna 3
- 3 - Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego - ul. Królewska 10
- 4 - Klub Młodzieżowy - ul. Łąbedzia 15
- 5 - Świetlica Środowiskowa ORATORIUM - ul. Krochmalna 47
- 6 - Świetlica Opiekuńczo-Wych. przy Parafii Św. Maksymiliana Kolbe - ul. Dr. Męcz. Majdanka 27
- 7 - Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej - ul. Kasztanowa 1
- 8 - Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej - ul. Fabryczna 19
- 9 - Świetlica "Promyk" - ul. Odlewnicza 11a
- 10 - Ośrodek nr 1 „Teatr” - ul. Kunickiego 128
- 11 - Ośrodek nr 2 „Bliźniak” - ul. ks. M. Słowikowskiego 1
- 12 - Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży - ul. Krak. Przedmieście 1
- 13 - Świetlica Integracyjna "Razem" - ul. Doświadczalna 46

- 14 - Placówka Wsparcia Dziennego "Jutrzenka" - ul. Jutrzenki 1
- 15 - Świetlica Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży "con amore" - ul. Róży Wiatrów 9
- 16 - Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci - ul. Narutowicza 54
- 17 - Placówka Wsparcia Dziennego "Misericordia" - ul. Głuska 138
- 18 - Placówka Wsparcia Dziennego "CIUCHCIA" - ul. Kunickiego 35
- 19 - Placówka Wsparcia „Dom Ciepła” im. św. Antoniego - al. Kraśnicka 65

Placówki wsparcia dziennego specjalistyczne

- 20 - Specjalistyczny Ośrodek Opiek.-Wych. "Domostwo Amigoniańskie" - ul. Jaworowskiego 12
- 21 - Ośrodek Terapeutyczny - ul. Narutowicza 74a
- 22 - Specjalistyczna Placówka "AGAPE CLUB" - ul. Bernardyńska 5

Placówki wsparcia dziennego opiekuńcze i wsparcia dziennego specjalistyczne (obu typów)

- 23 - Fundacja Sempre a Frente - Świetlica Kowalska 3 - ul. Kowalska 3
- 24 - Ośrodek Wsparcia Młodzieży „Przystanek Sempre” - ul. Lubartowska 24

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu całego 2016 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowały **24 placówki**:

- 19 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej (jedna z nich zakończyła działalność z dniem 31.01.2016 r., jedna placówka rozpoczęła działalność od 1.04.2016 r. i jedna od 1.10.2016 r.). Placówki dysponowały 570 miejscami i objęły opieką 763 dzieci;
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 102 dzieci;
- 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie opiekuńczej i specjalistycznej, (jedna z nich rozpoczęła działalność od 01.04.2016 r.). Placówki dysponowały 23 miejscami i objęły opieką 32 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 667 miejscami, a z ich usług w 2016 roku skorzystało 897 dzieci.

Tabela 16. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2016 roku z podziałem na typ.

Lp	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Typ placówki
1.	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12, 20-612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12, 20-612 Lublin	<i>specjalistyczna</i>
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a, 20-019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20-019 Lublin	<i>specjalistyczna</i>

3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20-109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20-109 Lublin	<i>specjalistyczna</i>
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a, 20-124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20-124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
5.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3, 20-129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20-129 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
6.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jana Chrzyciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
7.	Stowarzyszenie "ŁABĘDŹ" ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20-465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20-335 Lublin	<i>opiekuńcza</i> (Placówka rozpoczęła działalność w dniu 1.04.2016r.)
8.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników Majdanka 27, 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20-245 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
9.		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19 20-301 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
10.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Maksymiliana Kolbego ul. Droga Męcz. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii Św. Maksymiliana Kolbe ul. Dr. Męcz. Majdanka 27 20-325 Lublin	<i>opiekuńcza</i> (Placówka zakończyła działalność w dniu 31.01.2016 r.)
11.	Fundacja Integracyjna „Na Tatarach” ul. Gospodarza 7, 20-213 Lublin	Świetlica „Promyk” ul. Odlewnicza 11a 20-219 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
12.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20-113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20-434 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
13.		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20-124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
14.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej ul. Krakowskie Przedmieście 1, 20-002 Lublin	Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ul. Krakowskie Przedmieście 1 20-002 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
15.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46, 20-236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20-236 Lublin	<i>opiekuńcza</i>

16.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce Al. Wilanowska 309 A, 02 – 665 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20-538 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
17.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9 20-468Lublin	<i>opiekuńcza</i>
18.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20-016 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
19.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” ul. Abramowicka 2, 20-440 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” ul. Głuska 138, 20-380 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
20.	Stowarzyszenie Promocji Kultury na Rzecz Środowisk Lokalnych i Osób Niepełnosprawnych „DZIESIĄTA” ul. Kunickiego 35, 20-417 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „CIUCHCIA” ul. Kunickiego 35 20-417 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
21.	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9; 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	<i>opiekuńcza</i>
22.	Fundacja Sempre a Frente ul. Grodzka 14, 20 – 112 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 -115 Lublin	<i>opiekuńcza i specjalistyczna</i>
23.		Ośrodek Wsparcia Młodzieży "Przystanek Sempre" ul. Lubartowska 24 20-084 Lublin	<i>opiekuńcza i specjalistyczna (Placówka rozpoczęła działalność od 1.04.2016)</i>
24.	Stowarzyszenie JESTEM ul. Nałkowskich 107/3U 20-470 Lublin	Świetlica Środowiskowa ORATORIUM ul. Krochmalna 47 20-401 Lublin	<i>opiekuńcza (Placówka rozpoczęła działalność od 1.10.2016)</i>

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Placówki mogą również prowadzić działalność na podstawie art. 228 ust. 5 uzyskując stwierdzenie wydane przez wójta, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom prowadzenie placówek wsparcia dziennego po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności. Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek wsparcia dziennego wygasają z dniem 31 marca 2016 roku. W związku z tym w pierwszym kwartale 2016 roku i we wrześniu 2016 roku zostały przeprowadzone konkursy ofert na realizację zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - prowadzenie w Lublinie w okresie do dnia 31 marca

2021 roku placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Lublin w formie opiekuńczej, w formie specjalistycznej lub w połączonych formach.

W wyniku postępowania ofertowego zostały zawarte 23 umowy zlecające uprawnionym podmiotom prowadzenie na terenie Lublina 23 placówek wsparcia dziennego – 18 w formie opiekuńczej, 3 w formie specjalistycznej i 2 w połączonych formach opiekuńczej i specjalistycznej. Od 2016 roku funkcjonują trzy nowe placówki wsparcia dziennego: opiekuńczo-specjalistyczna przy ul. Lubartowskiej i dwie opiekuńcze: przy ul. Krochmalnej w dzielnicy Za Cukrownią oraz przy ul. Łabędziej.

W roku 2016 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało **1 180 475,70 zł**.

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje również **Centrum Aktywności Środowiskowej**, które w ramach swojej działalności udziela pomocy osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, zagrożonym wykluczeniem społecznym, zamieszkałym na Osiedlu Antoniny Grygowej w Lublinie (patrz str. 44-49).

1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.4.1. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja, iż Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Opracowany został także wzór umowy z kandydatami.

W 2016 roku, pomimo starań nie udało się ustanowić rodzin wspierających. kontynuowano działania informacyjne.

1.4.2. Grupy wsparcia

W 2016 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie kontynuowano prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci.

Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 9 spotkań, w których uczestniczyło 14 rodzin.

1.4.3. Spotkania rodzin naturalnych

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej planowane i organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), odpowiedniego koordynatora rodzinnej

pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2016 roku zorganizowano 140 takich spotkań, w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów.

Pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej (asystenci i koordynatorzy) sprawowali opiekę nad dziećmi rodzin uczestniczących w spotkaniach, prowadząc dla nich zajęcia edukacyjne.

2. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

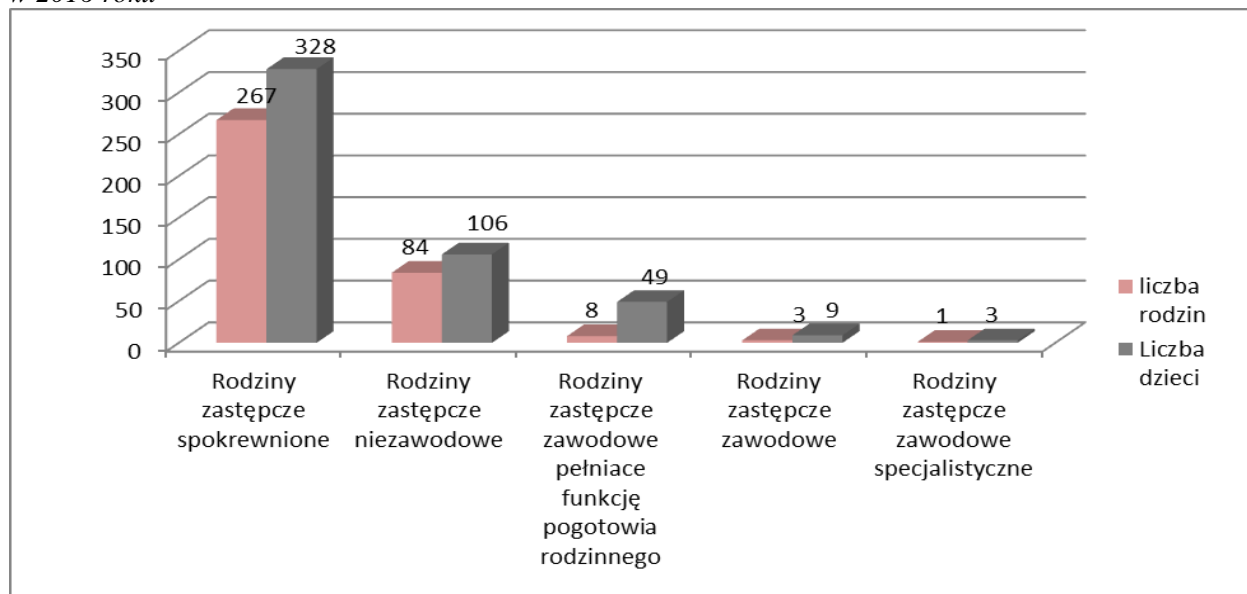
Zgodnie z Zarządzeniem Nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku, zmienionego zarządzeniem Nr 52/11/2103 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 listopada 2013 r., Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku 2016 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie **360 rodzin zastępczych**¹², w których przebywało **495 dzieci** (w tym 27 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością).

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (267), w których wychowywało się 328 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było 84, a pod ich opieką pozostawało 106 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 8 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (49 dzieci), 3 rodziny zastępcze zawodowe (9 dzieci) oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna (3 dzieci), z którą umowa z dniem 1 września 2016 r. została rozwiązana z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania rodziny, która przeprowadziła się poza Lublin.

¹² Trzy rodziny pełniły jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej.

Wykres 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w w/w okresie na mocy orzeczeń sądu umieszczono 54 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 46 dzieci, w tym:

- 8 dzieci powróciło do rodziny naturalnej (w tym 2 dzieci pozostaje decyzją sądu pod opieką babki),
- 12 dzieci zostało adoptowanych,
- 11 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 25 usamodzielniało się.

Trzy rodziny zastępcze, w których przebywa łącznie 3 dzieci zmieniły miejsce zamieszkania, wyprowadziły się poza Lublin. Jedna rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna z 3 dzieci zmieniła miejsce zamieszkania. Dwoje dzieci opuściło rodziny zastępcze spokrewnione (w tym jedno z powodu zgonu rodziny). Zostały one umieszczone w 2 rodzinach zastępczych niezawodowych.

W 2016 roku 16 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej ukończyło 18 lat i zadeklarowało pozostanie w rodzinie zastępczej.

2.1.2. Działania podejmowane na rzecz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin oraz dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

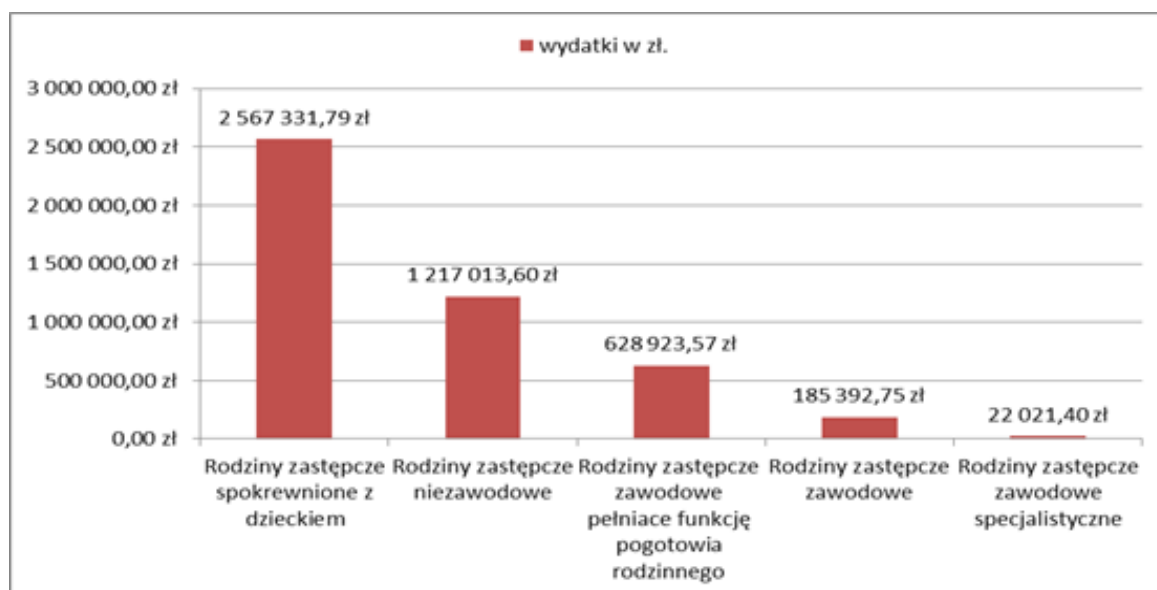
Realizacja świadczeń dla rodzin zastępczych

Ogółem wydatki związane z wypłatami świadczeń dla lubelskich rodzin zastępczych wyniosły **4 620 683,11 zł¹³**, w tym **452 950,75 zł** stanowiły wydatki na świadczenia dla

¹³ Kwota zawiera wydatki na świadczenia i wynagrodzenia dla lubelskich rodzin zastępczych (bez wydatków poniesionych na rodziny pomocowe i osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich)

dzieci umieszczonych w lubelskich rodzinach zastępczych, a pochodzących z innych powiatów.

Wykres 10. Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.) rodzinom zastępczym **przysługują następujące świadczenia obligatoryjne**: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej, w której przebywa więcej niż 3 dzieci,

Rodziny zastępcze **mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne**: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **485 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 184 decyzje dotyczące przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,

- 36 decyzji zmieniających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 71 decyzji uchylających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 63 decyzje dotyczące świadczeń nienależnie pobranych, wraz z umorzeniami,
- 24 decyzje dotyczące środków finansowych na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego – świadczenie obligatoryjne, gdy w rodzinie zastępczej przebywa więcej niż 3 dzieci,
- 53 decyzje przyznające jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - świadczenia fakultatywne,
- 3 decyzje przyznające jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów zdarzenia losowego,
- 4 decyzje odmowne dotyczące, przyznania jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – świadczenie fakultatywne,
- 47 decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej (decyzje wydane na podstawie uchwały nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W zależności od postanowienia sądu, dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to m. in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania.

W roku 2016 w lubelskich rodzinach zastępczych przebywało **453 dzieci** pochodzących z Lublina. Wypłacono dla nich **5 135 świadczeń**, których wartość wyniosła **3 844 356,26 zł**.

W roku 2016 w 34 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 20 powiatami, przebywało 42 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 17. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2016r.

L.p.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin na terenie Miasta Lublin	Liczba dzieci z innych powiatów na terenie Miasta Lublin
1	Biłgorajski	1	1
2	Hrubieszowski	1	1
3	Łukowski	1	1

4	Radzyński	1	1
5	Zamojski	1	1
6	Niżański	1	1
7	Łęczyński	3	3
8	Lubartowski	2	2
9	Puławski	3	4
10	Lubelski	10	13
11	Chełmski	1	1
12	Sanocki	1	1
13	M. Zamość	1	1
14	Opolski	2	2
15	Świdnicki	6	9
Razem:		35	42

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Na dzieci z innych powiatów umieszczane w lubelskich rodzinach zastępczych wypłacono 465 świadczeń o wartości 411 850,07 zł.. Szczegółowe informacje dotyczące rodzajów wypłacanych świadczeń zawarto w tabeli nr 17.

Realizacja dodatku wychowawczego

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, (nie wcześniej niż od dnia 1 kwietnia 2016 r.) do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzonych zostało **412 wniosków** o przyznanie dodatku wychowawczego dla 396 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. Liczba rodzin zastępczych, które w 2016 roku złożyły wnioski o przyznanie dodatku wychowawczego wynosi 290. W sprawie dodatku wychowawczego wydano łącznie **485 decyzji** administracyjnych, w tym:

- 422 decyzje przyznające świadczenie,
- 38 decyzji uchylających przyznanie świadczenia (z powodu, m.in.: opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, zmiany miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, zmiany rodziny zastępczej, umieszczenia dziecka w pieczy instytucjonalnej),
- 3 decyzje zmieniające decyzje przyznające świadczenie, (z powodu zmiany okresu sprawowania opieki nad dzieckiem, np. dziecko chwilowo przebywało w rodzinie biologicznej, umieszczenia dziecka w pieczy instytucjonalnej),

- 22 decyzje w sprawie nienależnie pobranego świadczenia, (z powodu opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, umieszczenia dziecka w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym).

W 2016 roku wypłacono łącznie 3 253 świadczenia dodatku wychowawczego dla 396 dzieci, na kwotę **1 606 202,19zł**.

Tabela 18. Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin

Liczba wniosków	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wypłacona kwota
412	396	3253	1 606 202,19 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2016 roku funkcjonowało 12 rodzin zastępczych zawodowych w tym: 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i jedna rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna.

Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie. W przypadku 6 zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wysokość wynagrodzenia ustalona została zgodnie z art. 78c i art. 78d ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami w brzmieniu obowiązującym na dzień 31.12.2011)¹⁴. Dla dwóch rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wynagrodzenie wypłacane jest zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 234 ust. 1 – 5 ustawy, w dniu 31 grudnia 2014 r. zawarto umowy zlecenia o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z dwiema rodzinami, które przed 1 stycznia 2015 r. pełniły funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej. Wysokość wynagrodzenia 2 zawodowych rodzin zastępczych ustalono zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy.

W okresie sprawozdawczym dwie rodziny zastępcze niezawodowe przekształcono w rodziny zastępcze zawodowe na podstawie 2 umów: umowy zlecenia zawartej w dniu 10 marca 2016 r. o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej od dnia 10.03.2016 r. z przysługującym wynagrodzeniem w wysokości 2.000,00 zł miesięcznie oraz umowy zlecenia zawartej w dniu 25 kwietnia 2016 r. o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej od dnia 01 maja 2016 r. z przysługującym wynagrodzeniem w wysokości 2.000,00 zł miesięcznie. W dniu 25 sierpnia 2016 r. podpisano od dnia 1 września 2016 r. jedną umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Kwota wynagrodzenia została ustalona zgodnie z ustawą.

¹⁴ Na podstawie art. 226 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze zawodowe miały możliwość złożenia wniosków o wypłatę wynagrodzenia na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 r.

W roku 2016 na wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych wydatkowano łącznie **364 476,78 zł**.

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych, poza wypłatą świadczeń, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, m. in.:

- Dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. W ramach działalności Działu przeprowadzono **809** ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie **809** opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła **396** dzieci. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni przez Sąd władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych oraz opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. rodzin zastępczych, (w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora), asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą.

- Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki.

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny **80** rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Dział dokonał w/w ocen w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora. W okresie sprawozdawczym dokonano łącznie 7 ocen negatywnych, Dotyczyły one 4 rodzin zastępczych, spośród których 3 były dwukrotnie negatywnie oceniane. W przypadkach tych, zgodnie z art. 134 ust. 3 ustawy, został skierowany do właściwego sądu wniosek o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej,

- Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Specjaliści zatrudnieni w dziale przeprowadzili badania psychologiczne 140 osób (97 rodzin) będących kandydatami na rodziny zastępcze bądź sprawującymi już funkcję rodziny zastępczej. W 2016 r. wydano 101 opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Psycholodzy i pedagodzy działu przeprowadzili badania psychologiczne i pedagogiczne 4 osób (3 rodzin) kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Wydano 3 opinie psychologiczno-pedagogiczne zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 13 ustawy.

W 2016 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka odbyła 50 posiedzeń. Wynikiem prac Komisji było:

- wydanie 1 skierowania dla 2 kandydatów (1 rodzina) na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- wydanie 3 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla 4 osób (z 3 rodzin) zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, spełnienia warunków, o których mowa w art. 42 oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej¹⁵.
- sporządzenie 46 protokołów stwierdzających spełnianie przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- sporządzenie 15 protokołów dotyczących wstępnej akceptacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (3 osoby stanowiące 2 rodziny nie spełniały warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy)¹⁶.

W 2016 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Ośrodek Adopcyjny w Lublinie (na prośbę MOPR w Lublinie) przeszkolił 3 osoby (3 rodziny zastępcze niezawodowe) oraz 2 kandydatów (1 rodzinę) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie przeprowadzono w terminie 05.05.2016 r. - 06.10.2016 r. na podstawie Programu PRIDE Rodzinna Opieka Zastępcza/Adopcja w wymiarze 55 godzin szkoleniowych i konsultacji indywidualnych oraz 10 godzin praktyk.

➤ Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.

W roku 2016 tą formą pomocy objęto 39 rodzin zastępczych. Udzielono łącznie 259 porad, w tym: 107 porad psychologicznych i 152 porady pedagogiczne.

¹⁵ Działając na podstawie Zarządzenie nr 56/2013 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 10.07.2013r. w sprawie ustalenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez MOPR w Lublinie.

¹⁶ Działając na podstawie Zarządzenie nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015r. w sprawie Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.
- Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W roku 2016 psychologowie i pedagodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, sporządzili łącznie 66 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W trosce o rzetelność dokonywanych diagnoz pracownikom (pedagogom i psychologom) zapewniano specjalistyczne szkolenia uprawniające do wykorzystania narzędzia Karta Oceny Rozwoju Psychoruchowego do diagnozy dzieci w wieku od 1. miesiąca do końca 9. roku życia oraz narzędzia diagnostycznego Karta Oceny Zachowania i Emocji dla dzieci w wieku od 1. miesiąca do 16 roku życia. Pracownicy uzyskali certyfikaty pozwalające na wykorzystywanie zakupionych narzędzi służących do diagnoz psychofizycznych dzieci. Szkolenie przeprowadzono w Warszawie, a certyfikaty zostały wydane przez firmę KomoLOGO Piotr Gruba, ul. Wiejska 21, Niezdrowice z oddziałem w Pszennej 2, która jako jedyna w kraju jest upoważniona do prowadzenia takich szkoleń i wydawania certyfikatów.

Szkolenia oraz narzędzia diagnostyczne zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

- Sporządzanie rejestrów danych za rok 2016 o osobach (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):
 - zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

W 2016 roku sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach: 5 lipca 2016 r. oraz 3 stycznia 2017 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawierał informacje o: 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 59 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 9 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia

funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 18 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony w grudniu 2016 r. oraz przekazany w dniu 3 stycznia 2017 r. rejestr zawierał informacje o: 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 66 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 7 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 17 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie.

➤ Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W roku 2016 przekazano łącznie 10 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

➤ Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2016 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu łącznie 29 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 36 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych oraz 38 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 51 dzieci pochodzących z Lublina, a przebywających w rodzinach zastępczych poza Miastem Lublin. Ponadto Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie złożył do Komorników Sądowych 16 wniosków o wszczęcie egzekucji świadczeń alimentacyjnych.

➤ Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego.

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiło się 49 rodzin zamierzających podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 96 spotkań informacyjnych na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W dniu 31 maja 2016r. w godz. 14.00-18.00 na terenie Domu Młodzieży SOS, przy ul. Jutrzenki 1 odbyły się uroczyste obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w ramach IV Lubelskich Dni Promujących Zdrowie. W trakcie uroczystości wyróżnione rodziny zastępcze otrzymały dyplomy oraz Medale Prezydenta Miasta Lublin. Ponadto został przeprowadzony wykład na temat rodzicielstwa zastępczego. Uroczystość uświetniły występy artystyczne chóru Akademos. Rodziny zastępcze oraz osoby zainteresowane tematyką rodzicielstwa zastępczego mogły skorzystać z poradnictwa dotyczącego rodzicielstwa zastępczego (przekazywano osobom zainteresowanym folder RODZINA ZASTĘPCZA SZANSĄ DLA DZIECKA). Jak co roku, na zakończenie obchodów zorganizowano piknik integracyjny (część rekreacyjna) dla rodzin zastępczych, usamodzielnionych wychowanków i ich bliskich oraz wszystkich osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym, mieszkającym na terenie Miasta Lublin. Podczas części

rekreacyjnej odbyły się m.in.: gry, zabawy, konkursy, warsztaty dla dzieci, w tym warsztaty z robotyki, pokazy pierwszej pomocy przedmedycznej i pokazy judo.

➤ Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 36 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

➤ Sporządzanie wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych.

W roku 2016 pracownicy socjalni sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej oraz z osobami usamodzielnianymi. W roku 2016 pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 98 wywiadów środowiskowych, w tym 56 wywiadów przeprowadzono z osobami usamodzielnianymi (co stanowi 57,14% ogółu przeprowadzonych wywiadów).

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **194 rodzinami zastępczymi**¹⁷, w których umieszczonych było **238 dzieci**. Zakończyli pracę z **31 rodzinami zastępczymi**, odbyli **1 841 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 339 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 19 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 339 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 19 informacji o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 249 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Pracownicy socjalni w roku 2016 sporządzili 42 opinie o rodzicach biologicznych, których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej. Uczestniczyli również w posiedzeniach Komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

2.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2016 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było **11** koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **377 544,44 zł**¹⁸. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2016 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało

¹⁷ W tym rodziny, w których przebywali wyłącznie pełnoletni wychowankowie oraz rodziny, które w ciągu roku sprawozdawczego zostały przekazane koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, tj. łącznie 17 rodzin zastępczych.

¹⁸ Wydatki na wynagrodzenia dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wraz z pochodnymi.

z budżetu państwa dotację celową w kwocie **105 820,00 zł (co stanowiło 28% całości wydatków)** na dofinansowanie wynagrodzeń dla **5 koordynatorów**.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali z **183 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **281 dzieci**. Zakończyli pracę z **27 rodzinami** zastępczymi (w tym ujęto rodziny zastępcze, które w ciągu roku sprawozdawczego objęły wsparciem pracownicy socjalni). Koordynatorzy odbyli **2 030 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 470 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 61 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 470 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 61 informacji o rodzinach zastępczych). Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej polegały na:

- rozpoznawaniu sytuacji i potrzeb dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- rozpoznawaniu i ocenie jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji;
- motywowaniu i kierowaniu opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, świetlic środowiskowych, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, itp.) w celu wsparcia rodziny w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju;
- poszukiwaniu pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych;
- motywowaniu, w wyjątkowych przypadkach, opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby ich specjalnym potrzebom;
- motywowaniu dzieci do rozwijania zainteresowań;
- występowaniu do szkół z wnioskami o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi;
- nawiązywaniu, w celu całościowego poznania sytuacji dziecka, kontaktu z jego rodzicami biologicznymi;
- udzielaniu pomocy w sytuacjach trudności wychowawczych sprawianych przez wychowanków;
- udzielaniu wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkują wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych poprzez pokierowanie ich do odpowiednich instytucji;
- przygotowywaniu i prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną zastępczą.

2.1.4. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie, na mocy art. 73 ustawy, sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. podpisano 5 umów o pełnienie funkcji rodziny pomocowej oraz wypłacono 9 wynagrodzeń dla rodzin pomocowych (4 umowy zostały zawarte w miesiącu grudniu 2015 r. - wypłata wynagrodzeń nastąpiła w roku 2016) w łącznej kwocie **4 923,42 zł**. Terminy realizacji 3 umów obejmowały przełom 2015 i 2016 r., jedna rodzina miała termin realizacji umowy w 2016 r. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych **14 dzieci**.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a, ustawy w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie sprawozdawczym podpisano 2 umowy o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin. Umowy dotyczyły 3 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci. Stawka za 1 godzinę usług wynosiła 10,00 zł brutto. Wynagrodzenie dla 3 osób zatrudnionych zgodnie z art. 57 ustawy (2 umowy podpisane w 2015 r.), wyniosło łącznie **6 785,08 zł**. Z tej formy pomocy skorzystały 3 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których przebywało po czworo dzieci.

Grupy wsparcia

W 2016 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie prowadzono grupę wsparcia dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Grupa wsparcia odbyła 9 spotkań, w których uczestniczyło 7 rodzin.

2.1.5. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2016 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla 97 dzieci, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 64 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 29 powiatami). W 2016 r. wydatki na ten cel wynosiły **1 225 645,38 zł¹⁹**.

Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2016r.²⁰

lp.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Wydatki (koszt utrzymania dzieci lubelskich na terenie innych powiatów)
1	Biłgorajski	2	4	48 000,00 zł
2	Buski	1	3	16 790,25 zł
3	Głogowski	1	1	16 869,60 zł
4	Garwoliński	1	1	11 638,00 zł
5	Gdański	1	1	11 500,00 zł
6	Hrubieszowski	1	1	12 000,00 zł
7	Janowski	1	1	12 000,00 zł
8	Krasnostawski	3	4	49 812,50 zł
9	Kraśnicki	3	5	75 347,06 zł
10	Kościański	1	1	14 400,00 zł
11	Leski	2	8	134 879,85 zł
12	Lubartowski	6	7	72 353,55 zł
13	Lubelski	15	24	297 849,76 zł
14	Łęczyński	5	7	64 890,75 zł
15	Miasto Świnoujście	1	1	7 920,00 zł
16	Mrągowski	1	1	12 000,00 zł
17	Opolski	1	2	10 133,34 zł
18	Parczewski	1	1	14 400,00 zł
19	Pucki	1	2	25 340,40 zł
20	Puławski	2	3	33 488,00 zł
21	Radzyński	1	1	8 000,00 zł
22	Średzki	1	2	33 870,96 zł

¹⁹ Kwota zawiera wydatki na świadczenia i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie innych powiatów, w których umieszczone były dzieci pochodzące z Lublina oraz wydatki poniesione na wynagrodzenia dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;

²⁰ Bez dziecka cudzoziemskiego

23	Staszowski	1	3	36 000,00 zł
24	Świdnicki	5	6	71 539,99 zł
25	Warszawski Zachodni	1	1	28 411,43 zł
26	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	1	2	24 000,00 zł
27	Wielicki	1	1	50 289,94 zł
28	Wołomiński	2	2	19 920,00 zł
29	Zamojski	1	1	12 000,00 zł
razem:		64	97	1 225 645,38 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2016 roku było **1 dziecko cudzoziemskie**, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego. W 2016 r. wysokość wydatków stanowiła kwota **12 000,00 zł** (liczba świadczeń 12). Środki na ten cel zapewniał budżet państwa.

Zgodnie z właściwością powiatową²¹ Miasto Lublin poniosło wydatki na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w wysokości **5 411 435,59 zł**.

Tabela 20. Wydatki na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzące z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów (w zł).

Rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	2 462 218,51 zł
Rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	950 300,01 zł
Rodziny zastępcze zawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	126 290,27 zł
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina ²²	628 923,57 zł
Rodziny pomocowe oraz osoby do pomocy funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina.	18 057,85 zł
Odpłatność za dzieci pochodzące z Lublina w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów ²³	1 225 645,38 zł
Razem:	5 411 435,59 zł.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

²¹ Zgodnie z art. 180 pkt 13 do zadań powiatu należy finansowanie: „świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu” (w obrębie rodzinnej pieczy zastępczej dotyczy to dzieci pochodzących z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzących z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów).

²² W tym 5 469,35 zł przeznaczone na rodziny pomocowe oraz 5 391,13zł z tyt. wynagrodzeń dla osób do pomocy

²³ W tym 12 000 zł na dziecko cudzoziemskie (finansowane z budżetu państwa)

2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²⁴

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego²⁵;
- specjalistyczno–terapeutycznego²⁶;
- rodzinnego²⁷.

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

²⁴ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

²⁵ **Art. 103.** „Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

²⁶ **Art. 105.** „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

- 1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
- 3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

²⁷ **Art. 102.** „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

- 1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;
- 2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;
- 3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

2.2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2016 roku w Lublinie funkcjonowało **17 placówek opiekuńczo–wychowawczych**.

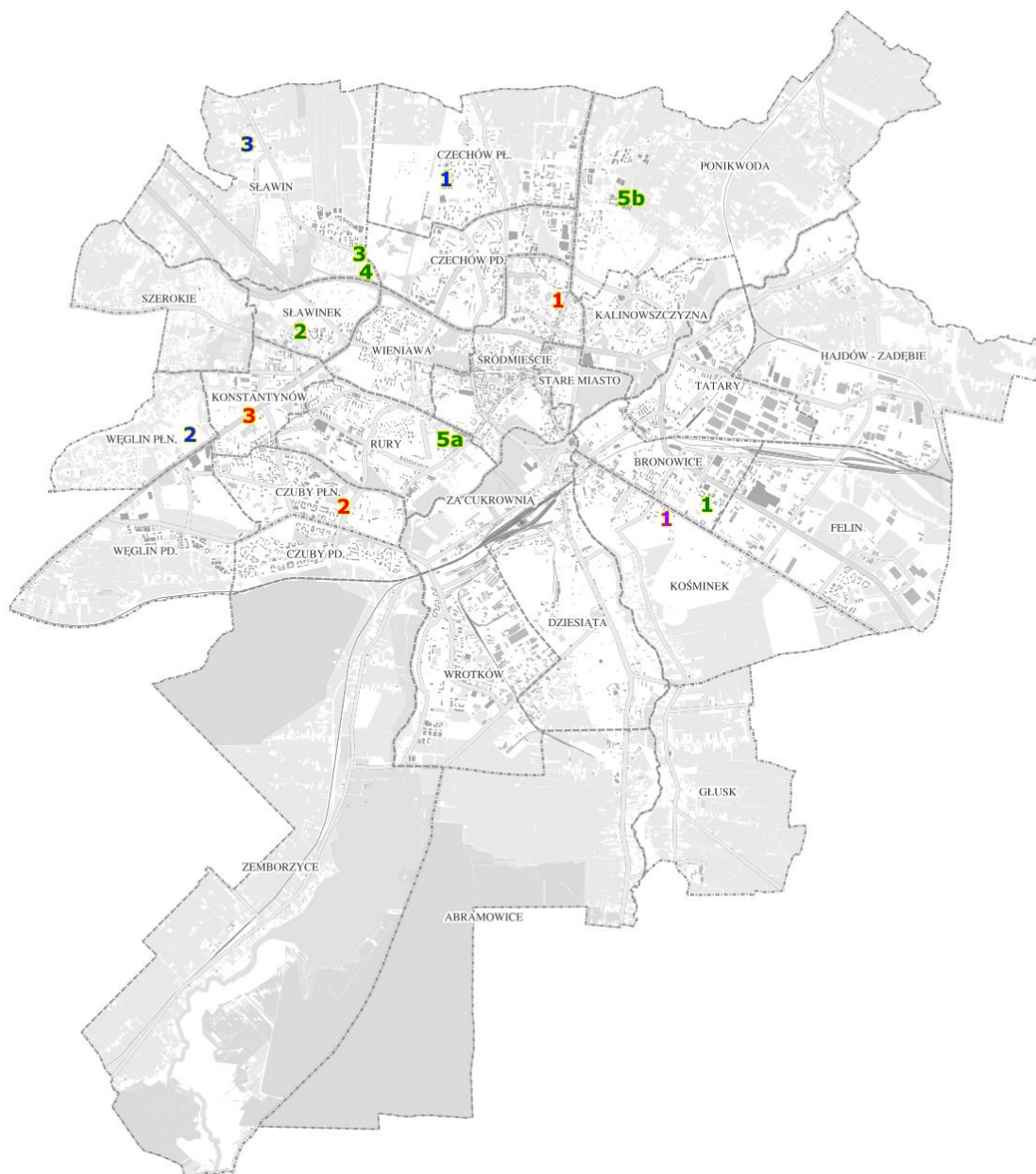
Były to:

- 3 placówki socjalizacyjne,
- 3 placówki rodzinne,
- 1 interwencyjna,
- 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Miasto Lublin prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 10 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną oraz 1 interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 4 placówki – 2 socjalizacyjne (Dom im. Matki Weroniki, Dom Młodzieży SOS) i 2 typu rodzinnego (Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Ponieważ z końcem marca 2016 roku wygasła umowa dotycząca prowadzenia Rodzinnego Domu im. Serca Jezusa, w pierwszym kwartale 2016 roku został przeprowadzony konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – prowadzenie placówki opiekuńczo–wychowawczej typu rodzinnego na terenie Miasta Lublin w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 marca 2018 roku. Obecnie cztery umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo-wychowawczych obowiązują do 31 marca 2018 roku.

Placówki opiekuńczo–wychowawcze dysponowały łącznie **256 miejscami**. W ciągu 2016 roku umieszczonych było w nich 342 dzieci (w tym 274 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 125 pochodziło spoza Lublina.

Mapa 3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2016 roku

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego

- 1** - Rodzinny Dom Dziecka - ul. Harnasie 3/26-27
- 2** - Rodzinny Dom im. Serca Jezusa - ul. Judyń 47
- 3** - Rodzinny Dom im. św. Dominika - ul. Kąkolowa 7

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i interwencyjnego

- 1** - Placówki Opiekuńczo-Wych. - Rodzinka I, II, III, IV, V, VI - ul. Pogodna 31
- 2** - Dom Rodzinny Nr 1 - ul. Kilińskiego 12
- 3** - Dom Rodzinny Nr 2 - ul. Mineralna 21
- 4** - Dom Rodzinny Nr 3 - ul. Generała Bolesława Ducha 38
- 5a** - Dom Rodzinny Nr 4 - ul. Gliniana 17/18
- 5b** - Dom Rodzinny Nr 4 - ul. Strzembosza 1/73

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego

- 1** - Dom Dziecka im. Janusza Korczaka - ul. Sieroca 15
- 2** - Dom Młodzieży SOS - ul. Jutrzenki 1
- 3** - Dom im. Matki Weroniki - ul. Romanowskiego 6

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego

- 1** - Pogotowie Opiekuńcze - ul. Kosmonautów 51

W 2016 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 706 669,18 zł** (w tym, 904 745,68 zł dofinansowanie wydatków na utrzymanie 33 dzieci pochodzących z innych powiatów).

Tabela 21. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2016 roku.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze		Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin			
		Liczba miejsc 31.12.16		Liczba dzieci korzystających w 2016		Liczba miejsc 31.12.16	Liczba dzieci korzystających w 2016		
		ogółem	interw.	ogółem	w tym spoza Lublina		ogółem	w tym spoza Lublina	
opiekuńczo –wychowawcze	socjalizacyjne	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka	30		36	7			
		Dom Młodzieży SOS					44	48	26
		Dom im. Matki Weroniki							
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8		8				
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa					16	20	7
		Rodzinny Dom im. św. Dominika							
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V	128	31	158	50			
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI							
		Dom Rodzinny Nr 1							
		Dom Rodzinny Nr 2							
		Dom Rodzinny Nr 3							
		Dom Rodzinny Nr 4							
	interwencyjna	Pogotowie Opiekuńcze	30	30	72	35			
	Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze		196	61	274	92	60	68	33

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo–wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a odpowiednim powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2016 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **2 848 985,03 zł**.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie ich dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2016 roku wyniosły **835 917,96 zł**.²⁸ Ponadto wydatki na utrzymanie w 2016 roku dzieci cudzoziemców, które opłacane są z budżetu państwa wyniosły **63 421,10 zł**.

W ciągu całego 2016 roku w 17 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 119 dzieci pochodzących z 33 powiatów oraz 6 dzieci z innych państw.

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 39 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w 17 placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Tabela 22. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta.

Powiat z którego dziecko pochodzi		Placówki prowadzone przez Miasto Lublin											Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin			Razem			
		Placówka O-W – Rodzinka I	Placówka O-W – Rodzinka II	Placówka O-W – Rodzinka III	Placówka O-W – Rodzinka IV	Placówka O-W – Rodzinka V	Placówka O-W – Rodzinka VI	Dom Rodzinny Nr 1	Dom Rodzinny Nr 2	Dom Rodzinny Nr 3	Dom Rodzinny Nr 4	Dom Dziecka im. J. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Opiekuńcze	Dom Młodzieży SOS		Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa	Rodzinny Dom im. św. Dominika
1	białski													2					2
2	białobrzeski														2				2
3	biłgorajski													3					3
4	grójecki													2					2
5	Grudziądz												1						1
6	hrubieszowski												1	1					2
7	janowski															1			1
8	jeleniogórski												1						1
9	krasnostawski												2						2
10	kraśnicki												1						1
11	legionowski		1																1
12	lubartowski		2								2			2					6
13	lubelski	2	4		2		1	1			4		4	2					20
14	łęczyński	2											1						3
15	Łódź													1					1
16	mławski													1					1
17	mrągowski													2					2
18	nowosolski													1					1

²⁸ (bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2016 ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2017 r.)

19	parczewski														1	3		4	
20	piotrkowski												2					2	
21	płoński							1										1	
22	puławski		2							1		2						5	
23	radzyński				2													2	
24	rycki	1	3			4		1	4	2				2	1			18	
25	skarżyski												2					2	
26	sokólski												1					1	
27	świdnicki woj.dolnośl.												1					1	
28	świdnicki		1	4	1		1	1	3		4		8					23	
29	Tarnobrzeg													1				1	
30	Warszawa												1					1	
31	wielicki												1					1	
32	włodawski															3		3	
33	żyrardowski												2					2	
34	obcokrajowcy												6					6	
Razem dzieci:		5	13	4	5	4	2	3	7	2	5	7	0	35	22	4	7	0	125
		92												33					

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce.

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku realizowane jest nowe zadanie wynikające z art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzonego na mocy ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18. roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Wniosek o przyznanie dodatku składa dyrektor placówki.

W dniu 1 kwietnia 2016 roku w trzech placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie 20 dzieci było uprawnionych do tego dodatku:

- Rodzinny Dom Dziecka - 8 miejsc, 7 dzieci uprawnionych,
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa - 8 miejsc, 7 dzieci uprawnionych,
- Rodzinny Dom im. św. Dominika - 8 miejsc, 6 dzieci uprawnionych.

W okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 roku w wymienionych wyżej placówkach:

- przybyło 4 dzieci uprawnionych,
- 1 dziecko ukończyło 18 lat,
- 5 dzieci opuściło placówki,
- 18 dzieci było uprawnionych w dniu 31 grudnia 2016,
- wpłynęły łącznie 23 wnioski od dyrektorów placówek,
- wydano 22 decyzje przyznające dodatek,

- wypłacono 171 dodatków na łączną kwotę 83 073,12 zł.

Sporządzanie pozwów do Sądu o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych w Lublinie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art.38 ust. 2) nakłada obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2016 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 27 pozwów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 36 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 36 wniosków o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 49 dzieci.

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo–wychowawczych w Lublinie.

2.2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej

Średnie miesięczne²⁹ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2016 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo–wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie Nr 69/3/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 22 marca 2016 roku, zgodnie z którym średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2015 roku wynosiły:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 3 972 zł;
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 3 883 zł;
- 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 294 zł;
- 4) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 4 255 zł;
- 5) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 3 925 zł;
- 6) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 4 144 zł;
- 7) Dom Rodzinny Nr 1 – 5 564 zł;

²⁹ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

- 8) Dom Rodzinny Nr 2 – 4 752 zł;
- 9) Dom Rodzinny Nr 3 – 4 837 zł;
- 10) Dom Rodzinny Nr 4 – 5 634 zł;
- 11) Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 4 932 zł;
- 12) Rodzinny Dom Dziecka – 3 896 zł;
- 13) Pogotowie Opiekuńcze – 7 949 zł;
- 14) Dom im. Matki Weroniki – 3 684 zł;
- 15) Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 104 zł;
- 16) Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 054 zł;
- 17) Dom Młodzieży SOS – 4 895 zł.

Zarządzenie, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 23 marca 2016 roku pod poz. 1298, rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach w Lublinie.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

2.2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 18 powiatów przebywało 80 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 2 dzieci w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej w Dębnie (pow. myśliborski woj. zachodniopomorskie). Między powiatami i Miastem Lublin zostały ustalone zasady dotyczące pobytu dzieci w placówkach oraz kosztów ich utrzymania, sformułowane w formie odpowiednio zawartych porozumień.

W 2016 roku zawarto 4 nowe porozumienia zaproponowane przez powiaty. Niektóre powiaty zawierają porozumienia odrębne dla każdego dziecka umieszczanego w placówce funkcjonującej na ich terenie.

Tabela 23. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2016 roku

Lp	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2016 roku	w dniu 31.12.2016	
1.	białski	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Janowie Podlaskim	1	x	28 900,40
2	białogardzki	Wioska Dziecięca SOS w Karlinie	1	x	27 000,00
3	bielski	Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach	1	x	309,35

4	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju	10	9	348 800,00
5	chełmski	Dom Dziecka w Dubience	6	5	247 546,37
6	Kielce	Placówka Opieki Doraźnej "Azył" w Kielcach	1	x	2 279,64
7	kolbuszowski	Katolicka Placówka Wychowawcza "Nasz Dom" w Widelce	1	x	20 787,12
8	Koszalin	Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS w Koszalinie	3	3	81 000,00
9	krasnostawski	Placówka "Nasz Dom" w Tuligłowach	2	2	89 902,00
10		Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	2	2	wydatki od 2017
11	kraśnicki	Wioska Dziecięca SOS w Kraśniku	9	9	289 935,40
12		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Kraśniku	6	6	216 000,00
13	lubelski	Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej	2	1	99 784,00
14		Dom Dziecka w Przybysławicach	1	1	51 894,00
15	łęczyński	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Kijanach	2	2	79 300,00
16	myśliborski	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie (Województwo Zachodniopomorskie)	2	2	121 056,54
17	opatowski	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym	1	1	37 749,08
18	radzyński	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza "Mój Dom" w Radzynie Podlaskim	1	x	18 018,41
19	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach	18	18	648 000,00
20		Dom Dziecka "Dom pod Kasztanami"	5	5	291 718,60
21	Warszawa	Pogotowie Opiekuńcze Nr 1	1	x	bez wydatków
22	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	93 396,00
23		Rodzinny Dom dla Dzieci w Zamościu	2	2	11 529,26
18 powiatów		23 placówki	80	70	2 804 906,17

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zobowiązania Miasta Lublin w 2016 roku w stosunku do innych powiatów z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie tych powiatów wyniosły **2 804 906,17** zł.

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie;

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu;

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2016 znajdowało się łącznie **564** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- **317** wychowanków z **rodzinnej pieczy zastępczej**³⁰,
- **247** wychowanków z **69** placówek³¹.

Spośród 564 osób, w stosunku do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2016 r.:

- 200 osób pozostawało w opiece zastępczej (127 osób w rodzinach zastępczych i 73 w placówkach);
- 364 osoby opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę (190 wychowanków z rodzin zastępczych, 174 wychowanków z placówek).

Indywidualnymi programami usamodzielnienia objęto 513 wychowanków (ponad 90% wszystkich usamodzielnianych wychowanków). Dla 25 osób usamodzielnianych z placówek i 26 z rodzin zastępczych wyznaczono opiekuna usamodzielnienia. Opiekun opracowuje indywidualny program usamodzielnienia na miesiąc przed ukończeniem przez wychowanka 18 roku życia.

W 2016 roku w proces usamodzielnienia weszło **91** wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- 41 wychowanków z rodzin zastępczych,
- 50 wychowanków z placówek.

W 2016 roku 72 osoby po osiągnięciu pełnoletności opuściły rodziny zastępcze lub placówki (30 wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz 42 wychowanków opuściło placówki).

Spośród 317 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (224 osoby). W rodzinnym

³⁰ Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³¹ Z czego 49 osób to wychowankowie z 32 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

domu dziecka (art. 39 ust. 1 pkt 2, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) przebywa 1 osoba, 9 osób opuściło rodziny zastępcze niespokrewnione (osoby, które opuściły rodzinę zastępczą przed dniem 1.01.2012 r.), 76 osób pochodzi z niezawodowych rodzin zastępczych, a 7 z rodzin zawodowych.

Spośród 247 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 198 - to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 37 placówek, w tym 13 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2016 roku usamodzielniali się wychowankowie z 22 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (34 osoby). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 8 zakładów poprawczych (13 osób), z 1 schroniska dla nieletnich (1 osoba) oraz z 1 młodzieżowego ośrodka socjoterapii (1 osoba).

W 2016 roku 223 osobom usamodzielnianym (61,26% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- **135 osobom z rodzin zastępczych (71,05% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze)**
- **88 osobom z placówek (50,57% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).**

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2016 roku **1 087 739,62 zł.**

Tabela 24. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2016 r.

Rodzaj Świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	24	24	120 321,00	15	15	91 506,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				4	4	18 942,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	1003	113	495 399,24	569	75	284 444,38
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				107	17	55 276,20
Pomoc na zagospodarowanie	28	28	54 558,00	19	19	41 511,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				5	5	13 776,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	2	X	X	9	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	18	X	X	30	X

Łącznie	670 278,24	Łącznie	417 461,38
Łącznie wydatki na usamodzielnienia		1 087 739,62 zł	

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnieniu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2016 dysponowało **7 mieszkaniami chronionymi** (25 miejsc). W ciągu całego 2016 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało **31 osób** (20 z placówek, 11 z rodzin zastępczych).

Tabela 25. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie				
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek		
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2016 r.).	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2016 r.)	
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0	
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1	
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	2	2	
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	5	2	5	4	
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	1	1	6	4	
ul. Wyżynna 16/25 (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	2	1	4	3	
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	2	1	2	1	
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym					
Stan na dzień 31.12.2016r.		11	6	20	15
Ilość mieszkań	7				
Ilość miejsc	25				

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. Dotychczas realizowane działania w tym zakresie zwiększają szanse młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym na podjęcie

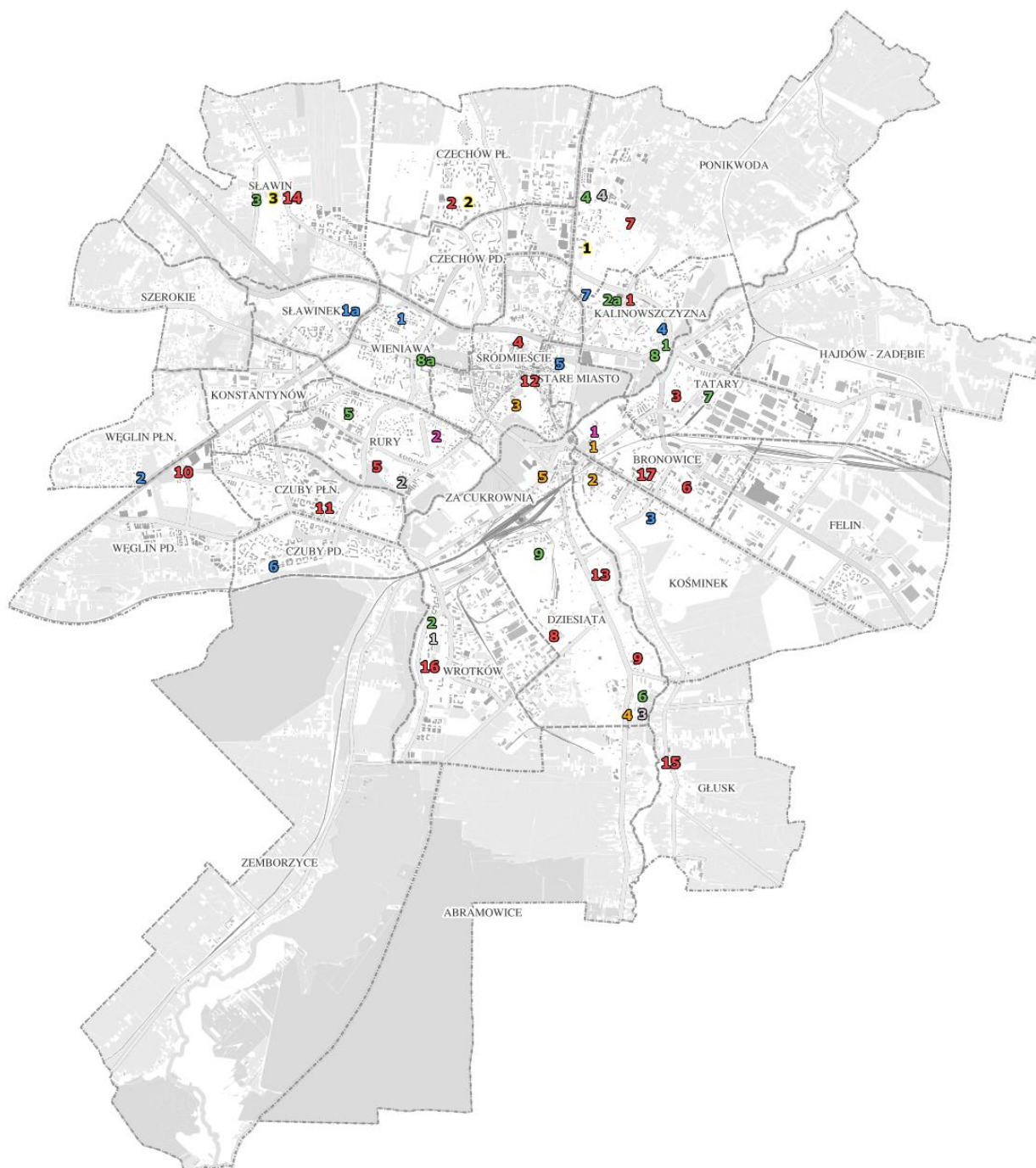
zatrudnienia. W 2016 r. osoby, które opuściły pieczę zastępczą oraz placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej były informowane o projektach realizowanych na terenie Lublina. Wszystkie projekty były skierowane do osób, które nie uczyły się w systemie dziennym, nie były zatrudnione oraz opuściły placówkę lub rodzinę zastępczą nie dłużej niż 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu. Informacje w tej sprawie przekazano 19 osobom, które spełniały jednocześnie wszystkie warunki. Osoby usamodzielniane w ramach projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, miały możliwość uczestnictwa w poradnictwie zawodowym, ukończenia różnego rodzaju kursów oraz szkoleń, a także skorzystania ze stażu zawodowego.

W 2016 roku 83 osoby, spośród usamodzielniających się wychowanków, zdobyły lub podniosły swoje kwalifikacje (46 osób z placówek i 37 osób z rodzin zastępczych).

VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie sprawował nadzór merytoryczny nad działalnością 7 domów pomocy społecznej i 45 ośrodków wsparcia. Na mapie nr 4 przedstawiono system funkcjonujących w Mieście Lublin placówek wskazanych powyżej typów.

Mapa 4. Domy Pomocy Społecznej i Ośrodki Wsparcia na terenie Miasta Lublin w 2016 roku

Domy Pomocy Społecznej

- 1 - DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, ul. Głowackiego 26
- 1a - Filia DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, ul. Miernicza 10
- 2 - DPS „Betania” w Lublinie, Al. Kraśnicka 223
- 3 - DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie, ul. Kosmonautów 78
- 4 - DPS „Kalina” w Lublinie, ul. Kalinowszczyzna 84
- 5 - DPS im. Wiktorii Michelińskiej w Lublinie, ul. Archidiakońska 7
- 6 - Dom Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II, ul. Ametystowa 22
- 7 - Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej, ul. Dolińskiego 1

Środowiskowe domy samopomocy

- 1 - ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84
- 2 - ŚDS, ul. Nałkowskich 78
- 2a - Filia ŚDS przy ul. Nałkowskich 78, ul. Lwowska 28
- 3 - ŚDS, ul. Zbożowa 22A
- 4 - ŚDS „Absolwent”, ul. Spółdzielczości Pracy 65
- 5 - ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2a
- 6 - ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2
- 7 - ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32
- 8 - ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19
- 8a - Filia ŚDS „Mefazja” - „MEMORY”, al. Raclawickie 22
- 9 - ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31

Ośrodki Wsparcia dla Seniorów

- 1 - Centrum Usług Społecznych, ul. Lwowska 28
- 2 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 1, ul. Poturzyńska 1
- 3 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 2, ul. Maszynowa 2
- 4 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 3, ul. Niecała 16
- 5 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 4, ul. Pozytywistów 16
- 6 - Klub Seniora „Pogodna”, ul. Pogodna 19
- 7 - Klub Seniora „Owocowa”, ul. Owocowa 6
- 8 - Klub Seniora „Róży Wiatrów”, ul. Róży Wiatrów 9
- 9 - Klub Seniora „Pod świerkami”, ul. Tuwima 5
- 10 - Klub Seniora „Roztocze”, ul. Roztocze 1
- 11 - Klub Seniora „Ruta”, ul. Jana Pawła II 11
- 12 - Klub Seniora „Śródmieście”, ul. Narutowicza 6
- 13 - Klub Seniora „Dziesiąta”, ul. Kunickiego 130
- 14 - Klub Seniora „Sławin”, ul. Sławinkowska 50

- 15 - Klub Seniora „Głusk”, ul. Głuska 145
- 16 - Klub Seniora „Nałkowskich”, ul. Nałkowskich 114
- 17 - Centrum Aktywności i Rozwoju Seniorów, ul. Nałkowskich 114
- 18 - Świetlica dla Seniorów, ul. Puchacza 6

Domy dla samotnych matek i kobiet w ciąży

- 1 - Ośrodek wsparcia dla samotnych matek, ul. Bronowicka 3 (działał do 30.06.2016r.)
- 2 - Ośrodek wsparcia dla samotnych matek i kobiet w ciąży, ul. Chmielewskiego 9 (działał do 31.12.2016r.)

Schroniska i domy dla bezdomnych

- 1 - Schronisko dla bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3 (działało do 30.06.2016r.)
- 2 - Całoroczna noclegownia dla bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3a (działała do 30.06.2016r.)
- 3 - Schronisko dla samotnych matek z dziećmi oraz bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3 (działa od 01.07.2016r.)
- 4 - Ogrzewalnia dla bezdomnych, ul. Bronowicka 3a (działa od 01.07.2016r.)
- 5 - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn, ul. Garbarska 17
- 6 - Sezonowa noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Garbarska 17
- 7 - Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych, ul. Dolna Panny Marii 32
- 8 - Sezonowa noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Dolna Panny Marii 32
- 9 - Sezonowa noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Abramowicka 2F
- 10 - Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Młyńska 8

Kluby samopomocy

- 1 - Klub Samopomocy „Przystań”, ul. Nałkowskich 78
- 2 - Klub Samopomocy „Galeria”, ul. Pozytywistów 16
- 3 - Klub Samopomocy „Misericordia”, ul. Abramowicka 2
- 4 - Klub Samopomocy, ul. Spółdzielczości Pracy 65

Inne ośrodki wsparcia

- 1 - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Bazyliańska 44 (działał do 31.12.2016r.)
- 2 - Dnienny Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelektualną, ul. Poturzyńska 1
- 3 - Ośrodek Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin”, ul. Zbożowa 22A

1. Liczba osób korzystających z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia

W okresie sprawozdawczym pomoc w ośrodkach wsparcia i domach pomocy społecznej otrzymało łącznie **3 597** osób.

Tabela 26. Liczba osób korzystających w 2016 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

wyszczególnienie		jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin				jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów				ogółem – liczba jednostek	ogółem – liczba osób
		podmiot prowadzący – gmina		inny podmiot prowadzący		podmiot prowadzący – powiat		inny podmiot prowadzący			
		liczba jednostek	liczba osób	liczba jednostek	liczba osób	liczba jednostek	liczba osób	liczba jednostek	liczba osób		
domy pomocy społecznej		0	0	0	0	6	728	1	30	7	758
ośrodki wsparcia	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	3	193	6	351	9	544
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	2	120	2	372	4	492
	kluby samopomocy (inne niż wymienione powyżej)	11	194	0	0	0	0	0	0	11	194

ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	58	0	0	0	0	0	0	0	1	58
noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych	0	0	8	486	0	0	0	0	0	8	486
jadłodajnie	0	0	1	425	0	0	0	0	0	1	425
inne ośrodki wsparcia	8	535	2	50	0	0	1	55	11	640	
ośrodki wsparcia	20	787	11	961	5	313	9	778	45	2 839	
RAZEM	20	787	11	961	11	1 041	10	808	52	3 597	

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 MOPR nadzorował realizację umów zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta a organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym między innymi umowy:

1) z Fundacją SOS Ziemi Lubelskiej

- na prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy,
- na prowadzenie schroniska dla samotnych matek z dziećmi,
- na prowadzenie ogrzewalni dla bezdomnych kobiet.

2) z Fundacją Nieprzetartego Szlaku

- na prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu B i C.

3) z Funduszem Obrony Życia Archidiecezji Lubelskiej

- na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie domu dla samotnych matek i kobiet w ciąży.

4) z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta

- na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie schroniska dla bezdomnych mężczyzn,
- na prowadzenie sezonowej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn,
- na realizację zadania publicznego polegającego na dożywianiu osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w formie kuchni społecznej.

5) z Prawosławną Diecezją Lubelsko-Chełmską

- na prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych.

6) Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”

- na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie schroniska dla bezdomnych mężczyzn,
- na prowadzenie całorocznej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn,
- na prowadzenie sezonowej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn.

- 7) *Polskim Czerwony, Krzyżem Oddział Okręgowy*
 - na prowadzenie świetlicy dla seniorów.
- 8) *Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”*
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A oraz klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 9) *Stowarzyszeniem Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego Nr 1*
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B oraz klubu samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.
- 10) *Lubelskim Stowarzyszeniem Alzheimerowskim*
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu C.
- 11) *Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego*
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 12) *Lubelskim Stowarzyszeniem Dobroczynności*
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Poza 18 umowami, zredagowano również 35 aneksów do umów pomiędzy Prezydentem Miasta a organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz przygotowano projekt zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Gminy Lublin w 2016 roku.

2. Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej oferują łącznie **623 miejsca**, z których w 2016 roku skorzystało **758 osób**. Średni okres oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej wynosił około sześciu miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2016 roku na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało łącznie **166 osób** w tym:

- DPS im. M.T. z Kalkuty – **36** osób,
- DPS „Kalina” – **53** osoby,
- DPS im. W. Michelisowej – **9** osób,
- DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie – **10** osób,
- DPS „Betania” – **24** osoby,
- Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – **11** osób,
- DPS z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej – **23** osoby.

Tabela 27. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2016 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Michelisowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2016r.	128	124	64	98	135	48	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawo-zdawczego	148	149	80	125	163	63	30

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Średni miesięczny koszt utrzymania osoby w poszczególnych lubelskich domach pomocy społecznej wynosił **3 667 zł**:

- 1) Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **3 769 zł**;
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **3 425 zł**;
- 3) Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 – **3 604 zł**;
- 4) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **4 045 zł**;
- 5) Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy Al. Kraśnickiej 223 – **3 406 zł**;
- 6) Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **3 282 zł**;
- 7) Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 – **4 137 zł**.

Uśredniony miesięczny koszt utrzymania osoby w lubelskich domach pomocy społecznej, naliczany według odpłatności, wynosił w 2016 roku **3 667 zł**.

Skierowania do domów pomocy społecznej odbywają się systematycznie. W przypadku braku miejsc w domach na terenie Miasta Lublin, osoby kierowane są poza Lublin. W roku 2016 roku w 50 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie 33 powiatów zamieszkiwało w okresie sprawozdawczym łącznie **355** osób pochodzących z Lublina (280 osób wg stanu na dzień 31.12.2016 r.).

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w 2016 roku wyniósł 7 460 441,89 zł. Średni koszt dopłaty gminy Lublin do pobytu jednego mieszkańca wyniósł 2 146,25 zł miesięcznie.

Osoby, którym odmówiono skierowania do domu pomocy społecznej mają zabezpieczoną pomoc w formie usług opiekuńczych finansowanych przez gminę.

3. Ośrodki wsparcia

W 2016 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 45 ośrodków wsparcia dysponujących 1 326 miejscami. Z pomocy ośrodków w 2016 roku skorzystało 2 839 osób, w tym 1 100 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 739 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Najliczniejszą grupę korzystającą z usług ośrodków wsparcia stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi, korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy i klubach samopomocy. W czternastu tego typu placówkach wsparcie otrzymało 1 094 osoby.

Drugą pod względem liczebności grupą, były osoby przebywające w schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. W okresie sprawozdawczym, w 8 placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 486 osobom. Liczną grupę stanowiły także osoby w wieku starszym korzystające z usług innych ośrodków wsparcia.

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2016 roku oferta placówek skierowana do mieszkańców Miasta Lublin została wzbogacona o dwie nowopowstałe placówki prowadzone przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej:

- Schronisko dla samotnych dla 35 matek z dziećmi i 35 bezdomnych kobiet, przy ul. Bronowickiej 3,
- Ogrzewalnia dla 15 bezdomnych kobiet (15 miejsc), ul. Bronowicka 3A,

oraz cztery nowe kluby seniora funkcjonujące w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia³²:

- Klub Seniora „Sławin” przy ul. Sławinkowskiej 50 dla 15 osób,
- Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 45 dla 10 osób,
- Klub Seniora „Dziesiąta” przy ul. Kunickiego 128/130 dla 15 osób,
- Klub Seniora „Nałkowskich” przy ul. Nałkowskich 114 dla 10 osób.

³² Uchwała nr 469/XVIII/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie oraz Uchwała nr 563/XXI/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 20 października 2016 r. w sprawie zmiany Statutu Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2016 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom - udzielono pomocy finansowej w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 8 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 12 osób.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 91 świadczeń pieniężnych dla 12 osób uprawnionych w łącznej kwocie 70 530,00 zł. Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały:

- 81 świadczeń na utrzymanie w łącznej kwocie: 66 930,00 zł.

Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wysokość świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana. W zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy, zasiłki wahały się w granicach od 67,00 zł do 1335,00 zł miesięcznie na osobę.

- 10 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 3 600,00 zł.

Nauka języka polskiego prowadzona była w postaci indywidualnych korepetycji, kursów językowych organizowanych przez lokalne organizacje pozarządowe, dodatkowych lekcji języka polskiego zabezpieczanych dla dzieci cudzoziemców przez szkoły. Zasiłki wahały się w granicach od 300,00 zł do 600,00 zł miesięcznie na osobę.

Specjalistyczne poradnictwo i praca socjalna

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez pracowników tut. Ośrodka oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi. W zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne.

Jednocześnie każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, korzystanie ze świadczeń służby zdrowia, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, zapisywaniu dzieci do szkół i przedszkoli, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów, wynajmowaniu lokali mieszkalnych oraz wzmacniano kontakty ze środowiskiem lokalnym.

Natomiast w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową kontynuowano działania zorientowane na: korzystanie migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, częściowe lub całkowite zwolnienie

cudzoziemców z opłat za wydanie kart pobytu, korzystanie ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych itp.

Kontynuowano działania mające na celu przezwyciężenie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu przeprowadzono liczne rozmowy z wynajmującymi mieszkania i wspierano cudzoziemców w pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów gminy i województwa. W efekcie 5 rodzin wynajęło mieszkania na wolnym rynku, 1 osoba uzyskała możliwość przebywania w mieszkaniu chronionym, 1 rodzina uzyskała mieszkanie z zasobów Gminy Lublin, 1 rodzina otrzymała propozycję zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego pochodzącego z zasobów województwa.

Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych. Wymiernym efektem inicjatyw motywujących było realizowanie przez cudzoziemców aktywności zawodowej. W rezultacie 4 osoby podjęły zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

Nie wszyscy cudzoziemcy deklarujący chęć uczestnictwa w programie integracyjnym zainteresowani byli nauką języka polskiego i realizowaniem uzgodnień podjętych w programie integracyjnym. W związku z powyższym w odniesieniu do dwóch osób wydawano decyzje wstrzymujące świadczenia pieniężne na wydatki związane z nauką języka polskiego.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż cudzoziemcy, którzy w 2016 roku zakończyli realizację programu integracyjnego i nadal przebywają w Lublinie – pozostają poza systemem pomocy społecznej.

Praca socjalna prowadzona na rzecz cudzoziemców odnosiła się nie tylko do samych migrantów lecz również do społeczeństwa przyjmującego.

W tym celu w ramach działalności stanowiska przeprowadzono 8 instruktaży dla 144 pracowników tut. Ośrodka. Szkolenie miało charakter wykładowo-ćwiczeniowy, a program obejmował:

- zagadnienia związane z migracją przymusową i dobrowolną,
- kwestie prawa międzynarodowego, unijnego i polskiego dotyczące cudzoziemców,
- akty prawa, procedury finansowania oraz możliwe do zastosowania formy wsparcia cudzoziemców w pomocy społecznej,
- uprawnienia i zobowiązania cudzoziemców, stosowne do form legalizacji pobytu,
- rodzaje dokumentów wydawanych cudzoziemcom,
- zagadnienia związane z kulturą i różnicami kulturowymi.

Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż w Polsce tylko dwa miasta tj. Lublin i Warszawa prowadzą mieszkania chronione dla cudzoziemców (szczegółowe informacje dotyczące mieszkań chronionych znajdują się na str. 116).

2. Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych obejmowała udzielanie wsparcia w postaci pracy socjalnej dla 15 rodzin cudzoziemców legitymujących się: ochroną ze względów humanitarnych, pobytem tolerowanym, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, kartą Polaka, tytułem rezydenta długoterminowego UE, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, cudzoziemców z pobytem stałym lub czasowym, statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP.

W 2016 roku pomoc świadczona na rzecz w/w rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach, zmianami w zapisach ustawy o Karcie Polaka oraz innych ustaw podejmujących kwestie cudzoziemców.

Pracownik MOPR Lublin kontaktował się w sprawach cudzoziemców ze szkołami, służbami medycznymi, Urzędem ds. Cudzoziemców, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właściwymi pracownikami socjalnymi i osobami wynajmującymi mieszkania.

Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie procesu leczenia cudzoziemców lub ustalania stopnia niepełnosprawności, uzyskania renty socjalnej, dokonywania opłat za usługi medyczne, dobrowolnych powrotów, legalizacji i pobytu migrantów w Polsce, ubiegania się o mieszkanie, wyjaśnienie zasad korzystania z przysługujących uprawnień w sposób szczególnie o uprawnieniach wynikających z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i świadczeniach rodzinnych, informowanie o zobowiązaniach cudzoziemców i o realiach życia kraju przyjmującego, a zwłaszcza wyjaśnianie rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami cudzoziemców, a możliwościami.

Pomoc dla cudzoziemców udzielana na zasadach ogólnych, odnosiła się również do analizy i zgłaszania uwag do aktów prawnych, które podlegały konsultacjom społecznym oraz podejmowały kwestie cudzoziemców. Wymiernym efektem prowadzonych analiz, była wprowadzona w listopadzie 2016r. nowelizacja ustawy o zamianie ustawy o Karcie Polaka, obligująca Wojewodę a nie Starostę do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń pieniężnych dla cudzoziemców, którzy uzyskali pobyt stały w związku z posiadaniem Karty Polaka. Tym samym uniknięto sytuacji zobowiązującej Starostę do realizacji zadania bez zabezpieczenia finansowego.

W 2016 roku MOPR w Lublinie, objął pomocą na zasadach ogólnych łącznie **74 rodziny** cudzoziemskie o liczbie osób 156. Z wyłącznie pracy socjalnej skorzystało 19 rodzin o liczbie osób 23. Poza udzieloną wyłącznie pracą socjalną Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie udzielił pomocy finansowej **55 rodzinom** cudzoziemskim. Dwunastu z nich, legitymujących się pobytem tolerowanym udzielono pomocy w postaci zasiłków celowych i posiłku w wysokości **117 289,60 zł**.

Pozostałym 43 rodzinom cudzoziemskim udzielono pomocy w postaci: zasiłku stałego, składek na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłków okresowych, celowych, posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz schronienia w łącznej

wysokości **235 831,88 zł**. Średnie roczne wydatki poniesione na te rodziny to kwota 6 420,39 zł.

3. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi.

MOPR w Lublinie podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie ze:

1. **Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie.**
Wolontariusze poprzez akcje i kampanie społeczne zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców.
2. **Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa ul. Chopina 14/70 w Lublinie.**
Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców bezpłatną pomoc prawną obejmującą:
 - informowanie o uprawnieniach przysługujących obcokrajowcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu.
3. **Stowarzyszeniem Homo-Faber.**
Stowarzyszenie, w swej działalności koncentrowało się na wielokulturowości Miasta Lublin, w tym podejmowało działania mające na celu otwarcie społeczności lokalnej, która przyjmuje imigrantów i uchodźców oraz nauczanie języka polskiego dla cudzoziemców. Ponadto w 2016r. Stowarzyszenie organizowało dla cudzoziemców bezpłatne spotkania informacyjne i spacer po Lublinie.
4. **Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom przy Caritas Archidiecezji Lubelskiej.**
Caritas świadczyło pomoc socjalną dla cudzoziemców.
5. **Grupą Wsparcia Integracji Cudzoziemców.**
Grupa Wsparcia to jeden z głównych elementów partycypacyjnego modelu zarządzania różnorodnością kulturową w Lublinie. Zajmowała się analizą aktualnie funkcjonujących rozwiązań w obszarze integracji międzykulturowej oraz współdziałaniem podmiotów, które w swoim obszarze działania mają sprawy cudzoziemców jak na przykład: uczelnie, wydziały Urzędu Miasta Lublin, służby społeczne, organizacje pozarządowe, policja.

IX. MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W roku 2016 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 28 mieszkań chronionych z 80 miejscami. Przeznaczone były w szczególności dla osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, cudzoziemców, usamodzielniających się wychowanków placówek oraz opuszczających rodziny zastępcze. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie sprawozdawczym skorzystało 98 osób.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku

Mieszkania te usytuowane są w Domu Pomocy Społecznej im Św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej 22. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

Dom dysponuje 18 mieszkaniami chronionymi dla 39 osób. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w roku 2016 skorzystało 48 osób z różnym rodzajem niepełnosprawności.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczonych dla cudzoziemców, cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi 3 mieszkania chronione dla cudzoziemców, w których mogą zamieszkać 4 rodziny.

Zasady pobytu w mieszkaniach chronionych określa regulamin. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

Do dyspozycji cudzoziemców było 16 miejsc. W 2016 roku z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 19 osób z 6 rodzin. Pomoc w tej formie skierowano do rodzin wielodzietnych i dotkniętych problemem niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

Łączne wydatki związane z utrzymaniem trzech mieszkań chronionych wyniosły: 38 278,54 zł, w tym: czynsz - 13 245,64 zł., natomiast opłaty za wodę, nośniki energii, wywóz śmieci, odprowadzanie ścieków i inne należności wyniosły: 25 032,90 zł.

Zaznaczyć należy, iż pomimo ogólnego wzrostu cen, koszt utrzymania trzech mieszkań chronionych w 2016r. nieznacznie zmalał w porównaniu do roku 2015 r. i roku 2014, a od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Może to świadczyć o efektach realizowania wśród cudzoziemców nauki racjonalnego gospodarowania nośnikami energii.

Ponadto w 2016 r. Dział ds. organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie prowadził działania związane z wyremontowaniem kolejnego lokalu mieszkalnego, które miasto Lublin przekazało służbom społecznym na utworzenia mieszkania chronionego dla cudzoziemców. Prace związane z uruchomieniem mieszkania chronionego będą kontynuowane w 2017 r.

3. Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków

Mieszkania chronione są bardzo ważnym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer, który zapewnia pomoc w nauce. Za mieszkania chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do nich o każdej porze. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia. Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. W uzasadnionych przypadkach Prezydent może ją zwolnić z ponoszenia opłat.

W 2016 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 mieszkań chronionych o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystało 31 osób usamodzielniających się.

X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020

Rok 2016 był trzecim rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020 przyjętej Uchwałą Nr 1021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 6 Celów Głównych Strategii:

Cel 1 – Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny

Cel 2 – Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością

Cel 3 – Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku

Cel 4 – Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie

Cel 5 – Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel 6 – Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych

W roku 2016 na realizację zadań w ramach Strategii wydano łącznie 386 835 464,88 zł, z czego 97 455 951,50 zł pochodziło z budżetu Miasta Lublin, 276 605 301,20 zł z budżetu państwa, zaś 12 774 212,18 zł z innych źródeł, w tym m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Należy podkreślić, że wiele z podejmowanych działań środowiskowych na rzecz mieszkańców Miasta Lublin realizowanych było bez nakładów finansowych, lub w oparciu o środki przekazane przez sponsorów.

W kwietniu 2016 roku rozpoczęto realizację Programu 500+ w ramach którego wypłacono świadczenia wychowawcze 21 227 rodzinom lubelskim. Koszt programu w 2016 roku wyniósł 130 116 873,12 zł. Realizowany Program 500+ stanowi uzupełnienie dotychczasowych działań realizowanych w ramach Celu 1.2.1. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalno - finansowego, chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego

Na szczególną uwagę zasługują projekty inwestycyjne, zrealizowane przez Miasto Lublin na przestrzeni ostatnich lat, w myśl idei projektowania uniwersalnego. Wśród nich szczególnie ważnym dla mieszkańców Miasta jest rozbudowa Zintegrowanego Systemu Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie. Wydatki na jej realizację wyniosły łącznie 472 827 483,73 zł³³, z czego 141 181 503,94 zł pochodziło z budżetu Miasta a 331 645 979,79 zł to dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Równie ważnym dla życia

³³ Ze względu na uniwersalny charakter projektu (grupą docelową nie są tylko osoby niepełnosprawne) kwota wykazywana osobno, nie ujęta w kosztach poniesionych na realizację celów Strategii

społecznego mieszkańców była przebudowa dwóch strategicznych dla transportu miejskiego ulic miasta (ul. Narutowicza i al. Kompozytorów Polskich). Na ich przebudowę wydano łącznie 18 065 781,64 zł³⁴.

W roku 2016 kontynuowano realizację Programu Lublin Strefa 60+, w ramach, którego seniorzy (osoby, które ukończyły 60 lat mieszkające w Lublinie) mogą korzystać z szeregu zniżek i rabatów. Dotychczas działaniem Programu objęto 9 493 osoby, które są posiadaczami Lubelskiej Karty Seniora. Na przestrzeni ubiegłego roku wydano 2 993 nowe karty Lubelskiej Karty Seniora.

Poniżej uszeregowano Cele Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań w ich ramach:

- Cel 1 - Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny – 73,98% ogółu wydatków, tj. łącznie 286 138 295,27 zł;
- Cel 3 - Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku – 9,45% ogółu wydatków, tj. łącznie 36 560 303,89 zł;
- Cel 5 - Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – 8,86% ogółu wydatków, tj. łącznie 34 288 265,02 zł;
- Cel 6 - Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych – 4,55% ogółu wydatków, tj. łącznie 17 600 141,71 zł;
- Cel 4 - Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie - 1,75% ogółu wydatków, tj. łącznie 6 779 469 zł.
- Cel 2 - Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością – 1,41% ogółu wydatków, tj. łącznie 5 468 989,99 zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów opierały się głównie na programach, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 – 2018 (Uchwała Nr 345/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała Nr 348/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2016 – 2020 (Uchwała Nr 324/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),

³⁴ Ze względu na uniwersalny charakter projektu (grupą docelową nie są tylko osoby niepełnosprawne) kwota wykazywana osobno, nie ujęta w kosztach poniesionych na realizację celów Strategii

- Programie Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2013 – 2015 (Uchwała Nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok (Uchwała Nr 326/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii (Uchwała Nr 1221/XLVI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 20 listopada 2014r.),
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii (Uchwała Nr 608/XXIII/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 17 listopada 2016r.),
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2016 – 2020 (Uchwała Nr 346/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku pracy miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.),
- Programie Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała Nr 1079/XLI/2014 z dnia 15 maja 2014r.),
- Programie współpracy miasta Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2016 rok (Uchwała Nr 295/X/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 22 października 2015 r.).

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w 2016 roku w ramach Strategii, została przedstawiona w załączonej tabeli.

XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W 2016 roku przygotowano i złożono 4 wnioski o dofinansowanie projektów (obecnie w ocenie) z wykorzystaniem środków europejskich, w ramach Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego, Oś priorytetowa 11.1 Włączenie społeczne, Priorytet inwestycyjny 9i: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie”, które planowane są do realizacji w latach 2017 - 2021:

1. „Nowe perspektywy”

Projekt „Nowe Perspektywy” powstał w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w ramach działania 11.1 Aktywne włączenie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 (nr. RPLU.11.01.00-IP.02-06-001/16). Realizacja projektu planowana jest w partnerstwie.

Celem projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 600 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin poprzez realizację kontraktów socjalnych, w tym Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) i lokalnych programów pomocy społecznej.

Wartość projektu wynosi: 11 536 380,73 zł, kwota dofinansowania 9 805 923,62 zł, w tym: dla MOPR 7 695 718,62 zł dla Partnera 2 110 205,00 zł.

Planowana kwota dofinansowania na 2017 rok - 2 402 822,23 zł, w tym dla MOPR 1 924 877,23 zł, dla Partnera 477 945,00 zł.

Grupa docelowa planowana do objęcia wsparciem to 600 osób, w tym 90 osób niepełnosprawnych: kobiet i mężczyzn w wieku 15 - 64 lat, osób wykluczonych, w tym dotkniętych i zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze wsparcia MOPR w Lublinie, w szczególności osób pozostających bez zatrudnienia, osób bezrobotnych – wyłącznie osoby należące do III grupy osób sprofilowanych.

Projekt zakłada, że co najmniej 50 % uczestników projektu będzie jednocześnie korzystać ze wsparcia Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.

Wsparciem zostanie objętych również 180 osób stanowiących otoczenie uczestników projektu.

Planowane działania w ramach projektu przewidują wykorzystanie instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym oraz zawodowym, mających zahamować zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawić dostęp do rynku pracy. W ramach projektu do realizacji dla każdego uczestnika zaplanowano co najmniej 2 rodzaje wsparcia: w pierwszej kolejności instrument o charakterze społecznym, tj. np. warsztaty, treningi, następnie wsparcie z pozostałych grup instrumentów aktywnej integracji, m.in.; udział w lokalnych programach pomocy społecznej, w tym dla osób niepełnosprawnych, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej, doradztwo zawodowe, kursy o charakterze zawodowym lub edukacyjnym i staże zawodowe.

Zakładane rezultaty:

- co najmniej 336 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie poszukiwało pracy po opuszczeniu programu,
- co najmniej 132 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie pracowało po opuszczeniu programu,
- co najmniej 224 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Wniosek uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną i został skierowany do negocjacji w zakresie budżetu projektu. W dniu 31 stycznia 2017 r. odbyły się negocjacje ustne przedstawicieli Wnioskodawcy oraz przedstawicieli WUP w Lublinie w wyniku których budżet uległ zmniejszeniu w wymiarze ponad 25% wnioskowanej kwoty dofinansowania. Z uwagi na powyższe odstąpiono od dalszych procedur zmierzających do przyznania dofinansowania.

2. „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny ,również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Celem projektu jest rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w Mieście Lublin.

Wartość projektu wynosi 338 085,00 zł, w tym kwota dofinansowania 321 285,00 zł. Planowana kwota dofinansowania na 2017 r. - 3 375,00 zł.

Grupa docelowa planowana do objęcia wsparciem to rodziny przeżywające trudności w pełnieniu swoich podstawowych funkcji, łącznie 72 osoby, w tym 48 dzieci, tj. rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej i/lub osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz otoczenie uczestników, które stanowić będzie 14 asystentów rodziny.

Planowane wsparcie w ramach projektu przewiduje kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczynią się do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności, pozwalających na efektywniejszą pracę asystentów rodziny, samych rodzin oraz dzieci przebywających w tych rodzinach np.: briefingi informacyjne, wsparcie motywacyjne, szkolenia dla rodziców oraz wsparcie edukacyjno-psychologiczne dla dzieci.

Zakładane rezultaty:

- uczestnicy projektu podniosą swoje umiejętności i kompetencje społeczne. Projekt zakłada również upowszechnienie dobrych praktyk w rozumieniu pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze.

3. „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”-

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Celem projektu jest rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodzin oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

Wartość projektu wynosi 681 907,50 zł, w tym kwota dofinansowania 649 237,50 zł. Planowana kwota dofinansowania na 2017 r. - 21 937,50 zł.

Grupa docelowa planowana do objęcia wsparciem to 77 dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej, 83 opiekunów zastępczych i kandydatów na opiekunów zastępczych oraz otoczenie uczestników projektu, tj. 19 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pedagogów, psychologów i pracowników socjalnych MOPR w Lublinie.

Planowane działania i założone rezultaty zakładają kompleksową realizację działań na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodzin i deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.

Celem projektu jest wzrost poziomu wiedzy i nabycie umiejętności, które pozwolą na efektywniejszą pracę koordynatorów pieczy zastępczej, rodzin zastępczych oraz dzieci przebywających w tych rodzinach. Planowane jest poradnictwo specjalistyczne dla kadry pracującej z rodzinami zastępczymi, treningi, grupy wsparcia dla opiekunów i kandydatów na rodziny zastępcze, w tym szkolenie wg. Programu Pride.

Uczestnicy projektu poprzez zaplanowanie indywidualnego wsparcia wzmocnią swoją aktywność i samodzielność życiową oraz społeczną. Ponadto rezultatem twardego projektu będzie modernizacja i wyposażenie przyjaznego pokoju dla dziecka, w którym na co dzień odbywają się kontakty z rodzinami biologicznymi oraz przeprowadzane są diagnozy psychofizyczne dzieci.

4. „Dobry start”³⁵

Projekt „Dobry Start” powstał w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w ramach działania 11.1 Aktywne włączenie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 (nr. RPLU.11.01.00-IP.02-06-003/16). Realizacja projektu planowana jest w partnerstwie.

Celem projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 600 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin poprzez realizację kontraktów socjalnych, w tym Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) i lokalnych programów pomocy społecznej.

Wartość projektu wynosi 12 802 542,61 zł, w tym kwota dofinansowania 10 882 161,21 zł. Planowana kwota dofinansowania na 2017 r. - 696 432,00 zł.

Grupa docelowa planowana do objęcia wsparciem to 600 osób, w tym 240 osób niepełnosprawnych: kobiet i mężczyzn w wieku 15 - 64 lat, osób wykluczonych, w tym dotkniętych i zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze wsparcia MOPR w Lublinie, w szczególności osób pozostających bez zatrudnienia.

Projekt zakłada, że co najmniej 50 % uczestników projektu będzie jednocześnie korzystać ze wsparcia Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.

³⁵ W odpowiedzi na kolejny ogłoszony konkurs nr RPLU.11.01.00-IP.02-06-003/16 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie złożył analogiczny projekt, którego zakres pokrywa się z działaniami ujętymi w projekcie „Nowe perspektywy”.

Wsparciem zostanie objętych również 180 osób stanowiących otoczenie uczestników projektu.

Planowane działania w ramach projektu przewidują wykorzystanie instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym oraz zawodowym, mających zahamować zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawić dostęp do rynku pracy. W ramach projektu do realizacji dla każdego uczestnika zaplanowano co najmniej 2 rodzaje wsparcia: w pierwszej kolejności instrument o charakterze społecznym, tj. np. warsztaty, treningi, następnie wsparcie z pozostałych grup instrumentów aktywnej integracji, m.in.; udział w lokalnych programach pomocy społecznej, w tym dla osób niepełnosprawnych, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej, doradztwo zawodowe, kursy o charakterze zawodowym lub edukacyjnym i staże zawodowe.

Zakładane rezultaty:

- co najmniej 336 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie poszukiwało pracy po opuszczeniu programu,
- co najmniej 132 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie pracowało po opuszczeniu programu,
- co najmniej 224 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Projekty „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin” oraz „Dobry start” przeszły pozytywną ocenę formalną i oczekują na ocenę merytoryczną.

5. Projekt „Inwestycja w infrastrukturę - inwestycją w człowieka”

W odpowiedzi na ogłoszony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej otwarty konkurs na realizację projektów w ramach Programu Oslonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, Dział ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom przygotował wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Inwestycja w infrastrukturę - inwestycją w człowieka”, który został złożony w imieniu Gminy/Miasto Lublin.

Realizatorami projektu był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie. Na jego realizację przyznana została dotacja w wysokości 55 000, 00 zł, w tym dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 38 032,50 zł. Realizacja zadań zgodnie z kosztorysem i harmonogramem projektu powierzona została Działowi ds. organizacyjnych MOPR. Wykorzystano kwotę dofinansowania w wysokości 37 901,24 zł. Do realizacji zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł wkład własny w wysokości 9 562,95 zł.

W ramach projektu zmodernizowano istniejącą infrastrukturę instytucjonalną w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie i osiągnięto założone rezultaty:

- a) Rozwój infrastruktury pomocowej dla osób i rodzin dotkniętych przemocą, świadków przemocy i jej sprawców poprzez:

- adaptację wolnej przestrzeni z zachowaniem ciągu komunikacyjnego oraz z przeniesieniem jednych drzwi na inną ścianę w wyniku czego powstały 2 odrębne pomieszczenia,
- b) Podniesienie jakości kierowanych usług do osób dotkniętych przemocą, sprawców i jej świadków poprzez:
- nadbudowę ścianek działowych,
 - wymianę drzwi wejściowych,
 - wymianę balustrad przyściennych wraz z wymianą wykładziny podłogowej,
 - remont z wydzieleniem dwóch toalet,
 - wymianę okien,
 - pomalowanie wyremontowanych pomieszczeń oraz wymianę zaworów przy grzejnikach.

Poza przygotowaniem powyższych wniosków o dofinansowanie projektów z wykorzystaniem środków europejskich została przygotowana „Analiza potrzeb dotycząca utworzenia Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą otępienną ze szczególnym uwzględnieniem osób z chorobą Alzheimera, oraz rodzinnych domów pomocy dla osób w podeszłym wieku, w tym niepełnosprawnych”. Analizę przygotowano przy współpracy z Domem Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie oraz Domem Pomocy Społecznej „Kalina” w Lublinie. Powyższa analiza przygotowana została na potrzeby Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Lublin, który w imieniu Gminy/Miasta Lublin aplikował o dofinansowanie projektów w ramach Działania 13.2 Infrastruktura usług społecznych, (konkurs nr RPLU.13.02.00-IZ.00-06-001/16).

XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Od 2004 r. Pion świadczeń socjalnych realizuje zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie Lublin w ramach czterech ustaw: ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2017 r. zakres realizowanych zadań poszerzony został także o ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Pion świadczeń socjalnych na przestrzeni 2016 roku realizował m.in. następujące świadczenia:

I. Świadczenia rodzinne, w tym:

- 1) zasiłek rodzinny,
- 2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:
 1. dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
 2. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 3. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
 4. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 5. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 6. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
 7. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
- 3) świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłek pielęgnacyjny,
 - świadczenie pielęgnacyjne,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.
- 5) świadczenie rodzicielskie,

II. Zasiłki dla opiekunów

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W okresie 2016 r. pracownicy działu przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie i wychowawcze. Ogółem przyjęto 19 398 wniosków o świadczenia rodzinne w tym:

- 10 133 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,

- 1 472 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 240 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 476 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 2 641 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 1 200 wniosków o świadczenie rodzicielskie,
- 3 236 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w elektronicznym rejestrze wniosków, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W sali obsługi interesantów, funkcjonowało stanowisko recepcyjno - informacyjne, ponadto funkcjonowała linia telefoniczna – informacja czynna w godzinach pracy Ośrodka, gdzie dyżurujący pracownicy udzielali niezbędnych informacji, wydawali druki wniosków o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Opracowano informatory o dokumentach niezbędnych do przyznania świadczeń.

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. wydano ogółem **23 835 decyzji administracyjnych** (przyznające lub odmowne), w tym:

- 18 872 decyzje w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, pomocy rządowej, zasiłku dla opiekuna,
- 1 218 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 3 745 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2016 roku do Samorządowego Kolegium Odwoławczego dział przekazał 263 decyzje, z tego: 118 zostało utrzymanych w mocy.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W roku 2016 wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 91 814 055 zł. W odniesieniu do roku 2015 były wyższe aż o 13 208 100 zł. Lata ubiegłe również charakteryzowały się stopniowym wzrostem nakładów na wypłaty świadczeń, jednak rok 2016 r. był rekordowy (nie biorąc pod uwagę świadczeń wychowawczych), w stosunku do roku poprzedzającego odnotowano wzrost, aż ponad trzykrotnie większy niż w 2015 r. w stosunku do 2014 r.

W poprzednim roku sprawozdawczym wzrost wydatków spowodowany był głównie podwyższeniem o 100 zł kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, co rzutowało również na wzrost wydatków na składki społeczne i zdrowotne. Od początku listopada 2015 r. podniesiono również wysokość kryterium dochodowego, kwoty zasiłków rodzinnych oraz niektórych dodatków do zasiłków rodzinnych a następnie od listopada 2016 r. nastąpiła kolejna podwyżka niektórych świadczeń. W roku obecnym na tak znaczny wzrost miało wprowadzenie dwóch nowych świadczeń: świadczenia rodzicielskiego oraz zasiłków rodzinnych na podstawie art. 5 ust. 3 tzw. „złotówka za złotówkę” - łącznie ok. 8 000 000 zł w skali roku. Ponadto oprócz kolejnego podwyższenia kwot zasiłków rodzinnych oraz niektórych dodatków do zasiłków rodzinnych nastąpił niespodziewany aż 9% wzrost liczby rodzin objętych pomocą w formie zasiłków rodzinnych. Na napływ nowych rodzin miały wpływ głównie dwa czynniki: podwyższenie od 1.11.2015 r. o 100zł kryterium

dochodowego do świadczeń rodzinnych oraz wprowadzenie nowej pomocy adresowanej do rodzin wychowujących dzieci – programu „Rodzina 500+”. Dzięki, któremu do Ośrodka trafiły osoby niemające świadomości, że mogą ubiegać się o świadczenia rodzinne.

Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2015 i 2016

L p.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2015 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2016 (w zł)	Wzrost/spadek (w zł)	Wzrost/spadek
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł"	15 176 926	18 172 552	2 995 626	19,74%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	7 833 726	8 818 019	984 293	12,56%
3.	Świadczenia opiekuńcze	26 192 974	28 710 145	2 517 171	9,61%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 601 000	2 848 000	247 000	9,50%
5.	Fundusz alimentacyjny	20 610 735	19 286 533	-1 324 202	-6,42%
6.	Świadczenie rodzicielskie	x	7 608 776	7 608 776	x
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	3 415 600	3 882 359	466 759	13,67%
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	832 100	962 364	130 264	15,65%
9.	WYDATKI OGÓŁEM:	76 663 061	90 288 748	13 625 687	17,77%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największe wydatki Ośrodek poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 33% (36% w roku 2015) ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się nierozzerwalne z nimi składki udział wzrasta do 38% (41% w 2015 r.). Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w tej kategorii świadczeń generują zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne, wśród ogółu wydatków poniesionych na świadczenia opiekuńcze – wydatki na zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne stanowią po 44% każde (w 2015 r. 46% zasiłek pielęgnacyjny a 40% świadczenie pielęgnacyjne). Drugim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 20 610 735 zł co stanowi niemal 26% (29% w 2014 r.) ogólnej puli wydatków.

W roku 2016 wydatki na świadczenia wyniosły 86 969 332 zł (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego dla podopiecznych). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 7 247 444 zł. Stanowi to znaczny wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Wówczas średniomiesięczne wydatki wynosiły 6 196 527 zł.

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahaniom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października, ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozparzenie nowych wniosków.

Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2016 roku

Lp	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłki rodzinne	17 765 916,09	159 686	111,26
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	8 818 019,06	59 787	147,41
2.1.	urodzenia dziecka	966 000,00	966	1 000,00
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 769 561,06	4 537	390,06
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0,00	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	1 876 469,00	9 837	190,75
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 185 490,00	12 141	97,65
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	184 940,00	2 272	81,41
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 000 550,00	9 869	101,38
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	948 900,00	9 489	100
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	51 449,00	557	92,35
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	39 680,00	374	106,1
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	11 769,00	183	64,31
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 020 150,00	22 260	90,75
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	26 583 935,15	219 473	121,11
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	13 217 364,00	86 395	152,99
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	13 489 519,30	10 418	1 294,85
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	2 003 262,04	3 879	516,47
8.	Zasiłek dla opiekuna	1 525 306,83	2 943	518,35
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 +w. 6 +w. 7)	30 235 452,17	103 635	291,93
10.	Razem (w. 3 + w. 8)	56 819 387,32	323 108	175,9
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 848 000,00	2 848	1 000,00
12.	Świadczenie rodzicielskie	7 608 775,93	8 244	923,03
13.	zł za zł	406 635,92	8 000	50,83
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w. 9 + w. 10)	67 682 799,17	342 200	197,91
15.	Zaliczka alimentacyjna	0,00	0	0
16.	Fundusz alimentacyjny	19 286 533,04	43 655	441,79
17.	RAZEM (w.11 +w.12 +w.13)	86 969 332,21	385 855	225,53
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0,00	0	0
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	3 882 358,53	14 029	276,74
20.	RAZEM (w.14 +w. 15)	90 851 690,74	399 884	227,33

21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	962 364,00	11 342	84,85
22.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	2 200,00	11	200

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w roku 2016 Ośrodek objął pomocą 21 597 rodzin. W stosunku do roku ubiegłego jest to o 927 rodzin więcej. Po raz pierwszy od 2013 roku odnotowano wzrost liczby rodzin objętych pomocą. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany był już od roku 2007 roku.

Z analizy porównawczej roku 2016 i 2015 (patrz tab. 30) odmiennie niż w latach ubiegłych w 2016 r. odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Z danych wynika, że miał on wartość w granicach 1,07%. Jak widać ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2016 r. korzystało o 6% więcej klientów niż w roku poprzedzającym, rok 2015 charakteryzował się podobnym wzrostem – 5%. W przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego wzrost wyniósł, aż 20% (67 osób uprawnionych) z kolei liczba rodzin pobierających zasiłek dla opiekuna zmalała o 21% (74 rodziny) stąd krąg osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna nie zmienił liczebności.

W zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków najwyższy i znaczący wzrost odnotowano w przypadku liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem podczas korzystania z urlopu wychowawczego – niemal 20%, gdy w roku 2015 występował w tym przypadku największy spadek o 9%, co znacznie odbiegało od spadku w przypadku osób pobierających zasiłki rodzinne i tym razem mocno odbiega od ogólnego wzrostu. W przypadku pozostałych dodatków (pomijając marginalne – z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania) wzrastały o 4% – 7%. Zdecydowanie od powyższej prawidłowości odbiegają spadki czy wzrosty dotyczące dodatków z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, jednak praktycznie nie mają znaczenia w ogóle pobieranych świadczeń, bowiem biorąc pod uwagę liczbę wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami stanowią one jedynie 0,1% świadczeń.

Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2015-2016

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2016	Liczba rodzin 2015	Wzrost/spadek 2016/2015
1.	Zasiłki rodzinne	9 120	8 361	9,08%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	7 470	6 945	7,56%
2.1.	urodzenia dziecka	945	907	4,19%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	615	513	19,88%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	X	X	X
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	796	799	-0,38%

2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 074	1 003	7,08%
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	248	240	3,33%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	893	827	7,98%
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	5 938	5 636	5,36%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	82	78	5,13%
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	51	52	-1,92%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	34	27	25,93%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 545	1 442	7,14%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	9 120	8 361	9,08%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 568	7 479	1,19%
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	929	877	5,93%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	X	X	X
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	399	332	20,18%
8.	Zasiłek dla opiekuna	274	348	-21,26%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6 + w. 7 + w. 8)	8 412	8 323	1,07%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	16 186	15 415	5,00%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 795	2 551	9,56%
12.	Świadczenie rodzicielskie	1 183	X	X
13.	zł za zł	490	X	X
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	18 053	17 025	6,04%
15.	Zaliczka alimentacyjna	X	1	X
16.	Fundusz alimentacyjny	3 544	3 645	-2,77%
17.	RAZEM (w.14 + w.15 + w.16)	21 597	20 670	4,48%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	3	0
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 340	1 276	5,02%
20.	RAZEM (w.17 + w. 18 + w.19)	21 597	18 554	16,40%
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 099	1 003	9,57%
23.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	2	17	-88,24%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca

2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

W 2016 r. wypłacono 2 943 świadczenia dla 274 rodzin. Wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 1 525 306,83zł.

3. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku pracownicy Działu ds. osób zobowiązanych prowadzili postępowania wobec **1 119** osób zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, z czego wobec **590** osób postępowanie zostało wszczęte bądź rozpoczęta procedura w 2016 roku.

Pracownicy w roku 2016 wydali łącznie **668 decyzji** administracyjnych ustalających i żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń socjalnych.

We wskazanym okresie wystawiono łącznie **233 upomnienia** (w tym **141** upomnień obejmujące należności pionu świadczeń socjalnych, natomiast **92** upomnienia z zakresu pozostałych komórek organizacyjnych MOPR Lublin) oraz łącznie **275 tytułów wykonawczych** (w tym **181** tytułów obejmujących należności pionu świadczeń socjalnych, zaś **94** tytuły w zakresie pozostałych komórek organizacyjnych MOPR Lublin).

W **391** sprawach prowadzono korespondencję ze zobowiązanymi w sprawie sposobu spłaty należności lub zastosowania ulgi w spłacie. W tym celu nawiązano współpracę z pracownikiem pomocy środowiskowej celem ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i zdrowotnej rodziny, wystosowano pisma do zobowiązanych, pozyskano oświadczenia poświadczające szczególne okoliczności dające podstawę do uzyskania ulgi w spłacie należności.

Ostatecznie w **94** sprawach **wszczęto** procedurę rozłożenia na raty bądź umorzenia zobowiązań natomiast w **297** sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem kwoty potrącenia na należność główną i odsetki. W 2016 roku rozpatrzono łącznie **43 odwołania**.

Wystosowano także **14 wezwań** wzywających właścicieli rachunków bankowych, na które przekazywane były świadczenia, do ich zwrotu po zgonie świadczeniobiorcy.

W związku z egzekucją prowadzoną przez Wydział Egzekucji Urzędu Miasta Lublin oraz Urzędy Skarbowe na terenie całego kraju prowadzono stałą współpracę mającą na celu przekazywanie organom egzekucyjnym wszelkich informacji o zobowiązanym i jego majątku w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz przekazywano informacje o aktualnej wysokości zobowiązań. Łącznie wystosowano **436 pism** mających związek z prowadzonym postępowaniem.

Na przestrzeni całego 2016 roku współpraca z działem ds. finansowo-księgowym dotyczyła weryfikacji sald księgowych, określenia kwoty prognozowanych odsetek ustawowych za opóźnienie na podstawie ustalonych kontrahentów i zaksięgowanych kwot wynikających z wydanych decyzji administracyjnych.

Łącznie do Działu ds. osób zobowiązanych wpłynęło **212 zestawień** dotyczących wpłat poszczególnych kontrahentów. Na każdą pisemną listę przesłaną przez dział ds. finansowo-księgowych dokonywano proporcjonalnego rozpisania należności

na należność główną i odsetki ustawowe za opóźnienie. Od stycznia 2016 roku do grudnia 2016 roku pracownicy działu zweryfikowali i dokonali rozpisania **1 384 wpłat**.

W oparciu o analizę zebranego materiału w **95 sprawach** (w tym 65 spraw z ROPS w Lublinie) dokonano odpisu na łączną kwotę **130 573,17 zł** (w tym: 105 778,07 zł dot. spraw z ROPS w Lublinie) z uwagi na fakt, iż upłynął okres dochodzenia należności.

Tabela.31 Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota
Świadczenia rodzinne	370 145,01 zł
Fundusz alimentacyjny	155 299,70 zł
Zasiłek dla opiekuna	7 671,00 zł
Zaliczka alimentacyjna	9 353,35 zł
Świadczenie wychowawcze	14 186,20 zł
Świadczenie w myśl art. 5 us. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych	6 406,57 zł
Pomoc rządowa	1 231,40 zł
Łącznie:	564 295,23 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4. Postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych

W roku 2016 r. w ramach postępowań egzekucyjnych wobec dłużników alimentacyjnych realizowano następujące zadania:

- przygotowano i wysłano dłużnikom alimentacyjnym 3 244 informacje o przyznanych osobie uprawnionej świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa,
- przygotowano i wysłano 2 378 wezwań do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzono z dłużnikami alimentacyjnymi 895 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano oświadczenia majątkowe,
- przygotowano oraz wysłano do organów właściwych dłużników 738 wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- przygotowano oraz wysłano 417 wniosków o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz podjęto na 396 wniosków organów właściwych wierzycieli działania wobec dłużników alimentacyjnych,
- odebrano 117 zobowiązań do zarejestrowania dłużników w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania jako bezrobotny,
- przygotowano oraz przekazano komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne 174 informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego,

- przygotowano oraz wysłano organom właściwym wierzyciela oraz komornikom sądowym 980 informacji o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz o ich efektach,
- przygotowano oraz wysłano 299 zawiadomień o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz każdorazowo występowano do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o wydanie zaświadczeń o wywiązywaniu się dłużnika alimentacyjnego przez okres ostatnich 6 miesięcy w każdym miesiącu z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów, natomiast w stosunku do 359 dłużników na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy działania nie zostały podjęte,
- przygotowano, wydano oraz wysłano 256 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz decyzje o umorzeniu postępowania jako bezprzedmiotowe,
- przygotowano oraz skierowano do właściwych miejscowo Prokuratur 171 wniosków o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego,
- przygotowano oraz skierowano do Prezydenta Miasta Lublin 33 wnioski o zatrzymanie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
- przygotowano oraz skierowano do Prezydenta Miasta Lublin 11 wniosków o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy,
- przygotowano do komorników sądowych 244 wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wraz z zestawieniem stanu należności,
- przygotowano do komorników sądowych 4 888 wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego wraz z zestawieniem stanu należności,
- przygotowano oraz przekazano organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne 259 informacji istotnych dla skuteczności egzekucji,
- rozpatrywano sprawy w trybie odwoławczym. Sprawy w których organ nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji zgodnie z terminami przewidzianymi przez Kodeks postępowania administracyjnego wraz z całością akt przekazane były do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Lublinie celem rozpatrzenia w trybie nadzoru. Łącznie rozpatrzono 31 odwołań.
- rozpatrywano wnioski na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy, wnioski o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczenie terminu płatności albo rozłożenia należności na raty uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną. W przypadku braków formalnych dłużników zamieszkujących na terenie Gminy Lublin wzywano do doprecyzowania złożonego wniosku oraz dołączenia dokumentów potwierdzających sytuację rodzinną i dochodową, natomiast w przypadku dłużników zamieszkałych poza występowano do organów właściwych dłużnika celem wezwania dłużnika i ustalenia jego sytuacji oraz dołączenia brakujących dokumentów. W oparciu o komplet dokumentów w ramach uznania

administracyjnego wydawano decyzje administracyjne w sprawie. Łącznie rozpatrzono 59 wniosków.

- rozliczano wpłaty dokonywane tytułem spłaty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłaconej zaliczki alimentacyjnej oraz wpłaty przekazywane przez gminy wierzycieli oraz informowano o wpłatach komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne. Łącznie w 2016 roku rozliczono 9 140 wpłat na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 2 978 540,18 zł oraz 1 104 wpłaty na spłatę świadczeń z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 361 064,39 zł.
- kontynuowano współpracę z komornikami sądowymi prowadzącymi postępowania egzekucyjne w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji dotyczących miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego oraz innych mających wpływ na prowadzone działania, a tym samym możliwości podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz egzekucji wypłaconych należności. Skierowanych zostało 838 wniosków.,
- występowano z wnioskami o udostępnienie danych do Biura Personalizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie,
- występowano dodatkowo z wnioskami o udostępnienie danych do Krajowego Rejestru Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości,
- weryfikowano dane zawarte w systemach informatycznych: Biura Ewidencji Ludności (dane meldunkowe), KSAT (miejsca zamieszkania, skład rodziny, wysokość udzielonej pomocy), POMOST (miejsce zamieszkania, skład rodziny, formy udzielonej pomocy), SEPI (dane adresowe, status)
- w związku ze skierowanymi wnioskami o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 udzielano pisemnych informacji komisariatom policji w żądanym zakresie,
- w związku ze skierowanymi wnioskami o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 pracownicy sekcji wzywani byli na wniosek prokuratora na komisariaty policji do składania zeznań.
- w związku ze skierowanymi wnioskami o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 pracownicy sekcji w sprawach gdzie wystawiony został akt oskarżenia wzywani byli przez Sąd imiennie na wyznaczone rozprawy i składali zeznania w sprawach karnych dłużników alimentacyjnych.

Ponadto przekazywano na bieżąco do biur informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz w dwutygodniowych odstępach dokonywano aktualizacji danych lub je usuwano (zgon, spłata należności). Wg stanu na dzień 31.12.2016 r. do biur zgłoszonych zostało 3 871 dłużników alimentacyjnych, w tym 187 nowych dłużników.

W roku 2016 z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano **3 339 604** zł. Należy wskazać, że od roku

2010 spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają. W roku 2016 odzyskano o 155 796 zł więcej niż w roku poprzednim.

Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2015 i 2016

Wyszczególnienie	2015	2016
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	3 183 808	3 339 604
1.1. spłaty zaliczka alimentacyjna, z tego:	281 047	361 064
- dochód BP	140 523	180 532
- dochód gminy Lublin	140 523	180 532
1.2. spłaty fundusz alimentacyjny, z tego:	2 902 761	2 978 540
- dochód BP, w tym:	2 171 905	2 319 900
odsetki	982 439	1 331 941
- dochód gm. wierzyciela	458 896	658 640
- dochód gm. dłużnika	271 961	0
2. Spłaty fundusz alimentacyjny przekazane przez inne gminy	80 250	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

XIII. PROGRAM „Rodzina 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono do realizacji świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

1. Wdrożenie Programu

Przygotowania do realizacji programu rozpoczęto już w listopadzie 2015 r. Przeprowadzono wtedy pierwsze analizy spodziewanej liczby rodzin oraz osób potencjalnie uprawnionych wraz ze wstępnym oszacowaniem kosztów realizacji programu w mieście Lublin. Od stycznia 2016 r., w związku z pojawieniem się informacji o rozpoczęciu programu z początkiem II kwartału 2016 r., przygotowania zintensyfikowano.

I. Wstępne oszacowanie liczby potencjalnych świadczeniobiorców:

Z danych jakimi dysponowano przed wprowadzeniem Programu (stan na październik 2015 r.) wynikało, że na terenie miasta Lublin zameldowanych było 38 057 rodzin, w których przebywało 56 223 dzieci do 18 roku życia.

Tabela 33. Liczba rodzin zameldowanych w Lublinie (stan na październik 2015 r.)

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin
1	23 304
2	12 151
3	2 061
4	400
5	86
6	38
7 i więcej	17

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Z uwagi na fakt, iż brak było dokładnych danych obrazujących sytuację rodzin mającą wpływ na uzyskanie prawa do świadczenia wychowawczego (dokładna liczba rodzin wraz z liczbą dzieci w nich wychowywanych, oraz liczba rodzin, w podziale na liczbę wychowywanych dzieci ale też z określonym – 800 zł lub 1200 zł – dochodem na osobę w rodzinie) do wyliczeń przyjęto posiadane przez MOPR, obrazujące sytuację rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, najbliższej obrazujące badany problem. Przyjęte wyżej założenia były jednak niewystarczające do oszacowania precyzyjnej liczby dzieci, które zostałyby objęte pomocą, stąd przyjmując różny udział jedynaków i pierwszych dzieci z ogólnej liczby rodzin uzyskano następujące wyniki:

Tabela 34. Prognoza realizacji Programu „Rodzina 500+” na rok 2016

Realizacja 2015				Prognoza na 2016r.			
DANE	ŚR+FA OGÓŁEM	Świadczenia rodzinne (ŚR)	Fundusz alimentacyjny (FA)	Wariant 1 niskie	Wariant 2 średnie	Wariant 3 średnie	Wariant 4 wysokie
				(14% jedynaków)	(30% jedynaków)	(50% jedynaków)	wszystkie dzieci 9 m-cy
Liczba rodzin w tym:	20 670	17 025	3 645	17 995	21 744	26 405	38 057
Liczba dzieci do 18 r. ż.	b.d. ogólnych			25 247	28 997	33 658	56 223
% dzieci uprawnionych w liczbie dzieci zameldowanych w Lublinie				45%	52%	60%	100%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Z dokonanych analiz na podstawie posiadanych danych UM i MOPR wynikało, iż Programem zostanie objętych ok. 50% dzieci do 18 roku życia zameldowanych w Lublinie. Do szacunków kosztów realizacji zadania dla bezpieczeństwa przyjęto wariant 3, jednak najbardziej prawdopodobne wykonanie przyjmowano pomiędzy wariantem 2 a 3.

Jak wynika z zakończonego już roku 2016 r. i zebranych danych z realizacji zadania właściwa okazała się prognoza objęta Wariantem 2, bowiem liczba rodzin korzystających z programu wynosiła 21 227 rodzin na ok. 29 000 dzieci.

II. Wstępne oszacowanie kosztów związanych z realizacją programu:

W oparciu o liczbę dzieci do 18 roku życia wychowujących się w rodzinach zameldowanych w Lublinie szacowano, iż liczba dzieci uprawnionych do świadczeń może wynieść ok. 34 000 (według wariantu 3 - bez części jedynaków i pierwszego dziecka w rodzinie z dwójką i większą liczbą dzieci).

W oparciu o wariant 3 oszacowano koszt realizacji świadczenia wychowawczego w 2016 r. który wyniósłby około 153 000 000 zł (34 000 dzieci do 18 roku życia x 500 zł x 9 miesięcy). Przy wskazanych wyżej danych i 2% dotacji celowej na obsługę programu Rodzina 500+ - przyjęto, że na obsługę realizacji powyższego zadania Miasto Lublin w roku 2016 winno otrzymać kwotę 3 060 000 zł. Zgodnie z wariantem 2 realizacja zadania powinna wynieść 130 500 000 zł na świadczenia a wyniosła 128 331 293 zł.

III. Działania podjęte w celu wdrożenia Programu w mieście Lublin

1. Zarządzeniem 84/2/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 29 lutego 2016 r. na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zm.) Prezydent Miasta Lublin wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

2. Zarządzeniem 56/3/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 14 marca 2016 r. nastąpiła zmiana regulaminu organizacyjnego MOPR w Lublinie poprzez włączenie w zakres powierzonych zadań realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

3. Zarządzeniem 95/3/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 marca 2016 r. wyznaczono 25 szkół prowadzonych przez Gminę Lublin do realizacji niektórych zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

4. Upoważnienie Prezydenta do uwierzytelniania kopii dokumentów

- ♣ indywidualne dla pracowników szkół
- ♣ indywidualne dla pracowników BOM UML

5. Zgłoszenie do zbioru GIODO

6. Upoważnienia Administratora Danych – Dyrektora MOPR

- do przetwarzania danych osobowych indywidualne dla pracowników MOPR, Szkół i BOM

7. Przeszkolenie wyznaczonych pracowników szkół, BOM, i Filii MOPR do przyjmowania wniosków

8. Uruchomienie infolinii

- 2 infolinii do komunikacji wewnętrznej pomiędzy pracownikami Pionu świadczeń socjalnych a pracownikami szkół i BOM
- infolinii dla klientów

9. Opracowanie informacji na stronę internetową UM Lublin i MOPR

10. Kampania informacyjna – przez 4 m-ce

- ulotki we wszystkich punktach
- plakaty
- informacje przekazywane przez media (radio, prasa, telewizja – rzecznik prasowy MOPR)

11. Przed 1 kwietnia zwizytowano wszystkie punkty mające przyjmować wnioski pod kątem przygotowania.

12. Otrzymane środki na wdrożenie

Decyzją nr 5 z 22 lutego 2016 r. Wojewody Lubelskiego Gmina Lublin- miasto na prawach powiatu otrzymało środki na wdrożenie ustawy w wysokości 462 100zł. Środki te planowano przeznaczyć na doposażenie stanowisk, zakup sprzętu, kampanię informacyjną, modernizację Sali obsługi mieszkańców, modernizację serwera, zatrudnienie 17 z wstępnie planowanych 30 pracowników. Złożono także wniosek do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego o wyodrębnienie 107 000 zł z 462 100 zł na wydatki inwestycyjne. Zgodnie z planami Ośrodek doposażono o dodatkowy sprzęt, wymieniono zużyty i przestarzały technologicznie, dokonano inwestycji w system kolejkowy, sprzęt kopiujący oraz niszczący zbędną dokumentację. Dociążonych nowymi obowiązkami pracowników dodatkowo wynagrodzono dodatkami specjalnymi i nagrodami finansowymi.

13. Zapewnienie kadry do realizacji programu:

- Zatrudniono 17 pracowników:
 - 12 merytorycznych
 - 2 do obsługi finansowo-księgowej
 - 1 pracownik sekretariatu
- Ponadto w pierwszym okresie (od 1 kwietnia do 1 lipca 2016 r.) w realizację programu zaangażowani byli pracownicy MOPR (10 pracowników filii oraz pracownicy pionu świadczeń socjalnych), 37 pracowników Biura Obsługi Mieszkańców i 29 pracowników 25 szkół. Współpraca opierała się na przyjmowaniu wniosków przez Urząd Miasta – BOMy, szkoły i komórki organizacyjne MOPRu – nie związane z prowadzeniem postępowania administracyjnego dotyczącego analizy uprawnień rodzin do świadczenia wychowawczego. Taka organizacja pracy pozwoliła pracownikom Pionu świadczeń socjalnych MOPR, na skupieniu się na sprawnym wydawaniu decyzji i wypłacie świadczeń. 37 pracowników ośmiu Biur Obsługi Mieszkańców Urzędu Miasta Lublin przyjęło ok. 17% wniosków, 10 pracowników 5 Filii MOPR ok. 11%, 29 pracowników 25 szkół ok. 14%, pracownicy Pionu świadczeń socjalnych ok. 27% pozostałe wnioski wpłynęły drogą elektroniczną, ok. 31%, głównie za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Dodatkowo na staż refundowany przez MUP przyjęto 20 stażystów z czego kilku w późniejszym czasie zatrudniono.

2. Realizacja Programu

W związku z realizacją programu, w roku 2016, wpłynęło **23709 wniosków**, w tym 7 271 drogą elektroniczną. Wydano **23 907 decyzji**, a **świadczenia otrzymało 21 227 rodzin na 29 000 dzieci, w tym na 11 000 tzw. pierwszych dzieci w rodzinie.**

Z podwyższonego kryterium dochodowego (w sytuacjach, kiedy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności) skorzystało ok. 1 330 rodzin. Na jedyne dziecko w rodzinie świadczenia były pobierane w ok. 5 800 przypadkach. Świadczenia na jedno dziecko pobierało 14 600 rodzin, na dwójkę dzieci 4 620 rodzin, na trojkę dzieci 1 070 rodzin, na czwórkę dzieci 241, na piątkę dzieci 60 rodzin, na szóstkę i więcej 30 rodzin. Świadczenia otrzymały również 3 904 osoby samotnie wychowujące 5 487 dzieci.

Tabela 35. Wydatki poniesione na wypłaty niektórych świadczeń w roku 2016 (w zł)

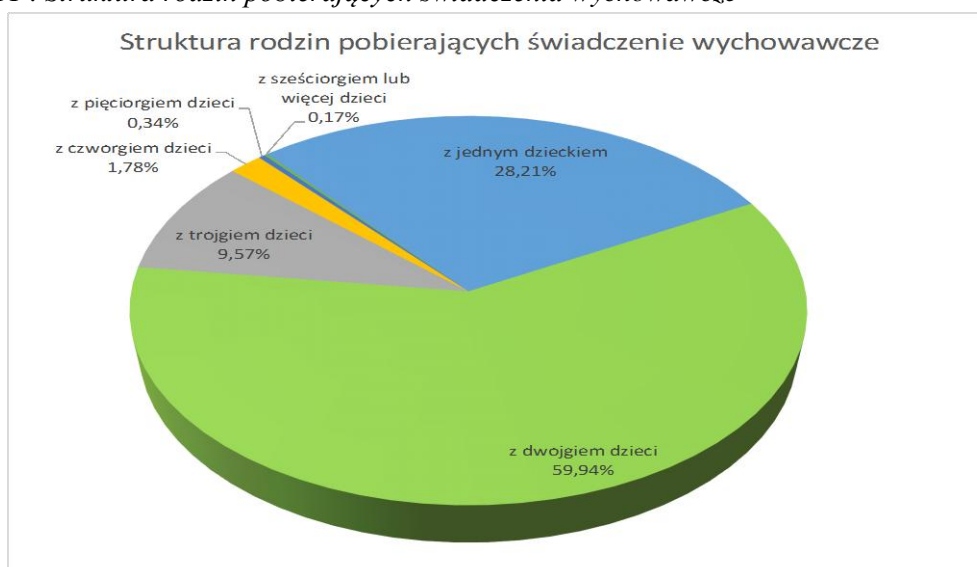
Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty niektórych świadczeń w roku 2016 (w zł)	Liczba rodzin	Liczba etatów
Świadczenia rodzinne,	72 527 522	18 053	28,5
w tym wyłącznie zasiłki rodzinne i dodatki	26 583 935	9 120	
Fundusz alimentacyjny	19 286 533	3 544	18
Świadczenie wychowawcze	128 345 979	21 227	31,5

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W roku 2016 r. wydatki na wprowadzone od drugiego kwartału świadczenie wychowawcze były bardzo wysokie. W 2016 r. ogółem Pion świadczeń socjalnych w ramach realizowanych świadczeń rozdysponował kwotę ok. 220 000 000 zł, z czego aż 58% stanowiły wydatki na świadczenie wychowawcze. Obrazuje to wielkość nowego zadania oraz wsparcia skierowanego bezpośrednio do rodzin. Odmiennie niż w przypadku świadczeń rodzinnych, przy świadczeniu wychowawczym kryterium dochodowe obowiązuje wyłącznie na pierwsze dziecko w rodzinie, a na drugie i kolejne dziecko uprawnienia weryfikowane są bez kryterium dochodowego. Stąd pomoc trafia do zdecydowanie większej liczby rodzin niż w wypadku zasiłków rodzinnych. W 2016 roku, ze świadczeń wychowawczych skorzystało blisko 2 razy więcej rodzin niż z zasiłków rodzinnych i dodatków.

W 2016 roku wypłacono 257 533 świadczenia wychowawcze na kwotę 128 345 979 zł. Daje to 672 zł miesięcznie (program realizowany był przez 9 miesięcy) na rodzinę. W przypadku zasiłków rodzinnych z dodatkami średniamiesięczna kwota wsparcia przypadająca na rodzinę to jedynie 243 zł.

Wykres11 . Struktura rodzin pobierających świadczenia wychowawcze

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Pion świadczeń socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 127 poz. 721 ze zmianami). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2016 roku były przyjmowane i rozpatrywane wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2016 roku

Lp	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie
1.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	874	357
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	65	43
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	3866	3631
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	643	309
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	13	13
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	3	3
7.	RAZEM	5 464	4 356

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2016 roku **8 170 795 zł**, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota **7 670 795 zł**. Wydatkowano **7 664 819 zł**, co stanowi **99,92 %** kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota **5976 zł** to suma niewykorzystanych środków, powstałych w wyniku końcowych rozliczeń oraz rezygnacji osób niepełnosprawnych, w terminie, który uniemożliwił ich ponowne rozdysponowanie oraz absencji uczestników wtz., co skutkowało zwrotem środków.

Pozostałe **500 000 zł** z przyznanego limitu zostało przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota **8 884 zł**, co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie **98,22 %** posiadanej kwoty.

Środki przeznaczone na realizację zadań w 2016 roku stanowiły 101,52% środków z 2015 roku. Limit wraz z wykorzystaniem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Limity środków PFRON w latach 2015 i 2016 (w zł)

Lp	Zadanie	Limit środków PFRON 2015	Limit środków PFRON 2016	Kwota wydatkowanych środków	Wykorzystanie środków w 2016 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ	4 156 920	4 318 920	4 313 646	99,88%
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	450 000	503 686	503 686	100%
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	210 436	186 314	185 613	99,62%
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	2 041 451	2 067 375	2 067 374	99,90%
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego	626 000	560 000	560 000	100%
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	34 500	34 500	34 500	100%
7	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	1 119 885,32	1 099 464,40	980 983,46*	89,22%
8	Razem:	8 639 192,32	8 770 259,40	8 645 802,46	98,58%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W ramach zadań bezpośrednich dofinansowywane są:

- wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,
- bariery techniczne, w komunikowaniu się i architektoniczne,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- obszary w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego w 2016 roku złożonych było 3866 wniosków na kwotę 3 683 236 zł. Wyplacono dofinansowanie dla 3 628 osób na kwotę 2 067 374 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegały się w roku ubiegłym 1 228 osoby. Dofinansowanie uzyskało 537 osób na kwotę 579 807 zł, a ostatecznie wyplacono 503 686 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych w 2016 r. wpłynęły 643 wnioski na łączną kwotę 2 721 477 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 309 umów na łączną kwotę 609 909 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 290 umów na kwotę 519 690 zł.

W ramach usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika złożonych zostało 13 wniosków na kwotę 49 200 zł, wypłacono natomiast 46 980 zł.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w roku 2016 wsparciem objęto łącznie 419 osób, z czego 142 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 277 z umiarkowanym.

W ramach modułu I programu świadczona była pomoc z zakresie następujących obszarów:

- obszar a - likwidacja bariery transportowej,
- obszar b - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,
- obszar c - likwidacja barier w poruszaniu się,
- obszar d - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach modułu II programu udzielano pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W tabelach 38 i 39 przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące udzielonego wsparcia.

Tabela 38. Liczba Beneficjentów pomocy ogółem

Lp.	MODUL PROGRAMU	OBSZAR	NR ZADANIA	Rodzaj niepełnosprawności (dysfunkcji) Beneficjenta	Stopień niepełnosprawności Beneficjenta						
					znacznym lub orzeczenie równoważne		umiarkowany lub orzeczenie równoważne		lekki lub orzeczenie równoważne	orzecz o niepeł. (osoby do 16 r.ż.)	
					Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.	Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	I	A	1	dysfunkcja narządu ruchu	1	0	1	0	x		0
2	I	A	2	dysfunkcja narządu ruchu	0	x	0	x	x		x
3	I	B	1	dysfunkcja obu kończyn górnych	5	0	x	x	x		0
	I	B	1	dysfunkcja narządu wzroku	41	0	x	x	x		0
	I	B	1	<i>w tym osoby niewidome (urządzenia brajlowskie)</i>	13	0	x	x	x		0
4	I	B	2	dysfunkcja obu kończyn górnych	1	0	x	x	x		0
	I	B	2	dysfunkcja narządu wzroku	1	0	x	x	x		0
	I	B	2	<i>w tym osoby głuchoniewidome</i>	1	0	x	x	x		0
5	I	C	1	dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	0	0	x	x	x		0
6	I	C	2	użytkownicy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	9	0	x	x	x		0
7	I	C	3	amputacje, <u>w tym:</u>	1	x	0	x		0	x
	I	C	3	<i>kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x		0	x

	I	C	3	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	1	x	0	x	0	x
	I	C	3	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
8	I	C	4	<i>amputacje, w tym:</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
9	I	D	x	x	9	0	20	0	x	x
10	II	x	x	x	74	0	256	0	x	x
RAZEM:					142	0	277	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Tabela 39. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu

Lp.	MODUL PROGRAMU	OBSZAR	NR ZADANIA	Rodzaj niepełnosprawności (dysfunkcji) Beneficjenta	Stopień niepełnosprawności Beneficjenta						
					znaczny lub orzeczenie równoważne		umiarkowany lub orzeczenie równoważne		lekki lub orzeczenie różnorodne	orzeczenie o niepełności (osoby do 16 r.ż.)	
					Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.	Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	I	A	1	dysfunkcja narządu ruchu	5000	0	1360	0	x		0
2	I	A	2	dysfunkcja narządu ruchu	0	x		x	x	x	
3	I	B	1	dysfunkcja obu kończyn górnych	12 348	0	x	x	x		0
	I	B	1	dysfunkcja narządu wzroku	262 631,6	0	x	x	x		0
	I	B	1	<i>w tym osoby niewidome (urządzenia brajlowskie)</i>	109 698,30	0	x	x	x		0
4	I	B	2	dysfunkcja obu kończyn górnych	2000	0	x	x	x		0
	I	B	2	dysfunkcja narządu wzroku	2000	0	x	x	x		0
	I	B	2	<i>w tym osoby głuchoniewidome</i>	2000	0	x	x	x		0
5	I	C	1	dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	0	0	x	x	x		0
6	I	C	2	użytkownicy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	16 660	0	x	x	x		0
7	I	C	3	<i>amputacje, w tym:</i>	25 000	x	0	x	0	x	
	I	C	3	<i>kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x	
	I	C	3	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	25 000	x	0	x	0	x	
	I	C	3	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x	
8	I	C	4	<i>amputacje, w tym:</i>	0	x	0	x	0	x	
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x	
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x	
	I	C	4	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x	

9	I	D	x	x	13 989, 63	0	23 690, 88	0	x	x
10	II	x	x	x	125 963, 40	0	490 339, 95	0	x	x
RAZEM:					465 592,63	0	515 390, 83	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zadaniami, finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem jednostek prawnych są natomiast:

- warsztaty terapii zajęciowej,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 9 warsztatów terapii zajęciowej. W 2016 r. uczestniczyło w nich 207 osób niepełnosprawnych. Łączna wartość środków na dofinansowanie działalności WTZ wyniosła 4 798 800 zł, z czego limit środków z PFRON wynosił 90% tj. 4 313 646,00 zł, a pozostałe 10% tj. 479 880 zł stanowiły środki z budżetu Miasta Lublin. Wykorzystanie środków PFRON wyniosło 99,88% i zamknęło się kwotą 4 313 646 zł.

W 2016 roku były rozpatrywane wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2015 roku. Okres ich realizacji dotyczył projektów i zadań realizowanych w 2016 roku. Zawarto 43 umowy na kwotę 196 190 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 1 793 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 185 613 zł. Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone też zostały do 30.11.2016 r. do realizacji na rok 2017. Łącznie na rok 2017 wpłynęły 52 wnioski na kwotę 410 679 zł.

W analogicznych terminach złożone zostały wnioski na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej. Na realizację zadania w 2016 roku złożony został 1 wniosek na wartość dofinansowania w wysokości 15 000 zł, na rok 2017 roku złożone w 2016 roku zostały 3 wnioski na wartość 43 920 zł. W odniesieniu do otrzymanych środków PFRON (niewystarczających na realizację wszystkich zadań) w poszczególnych latach zostały ustalone zasady, które spowodowały odmowę dofinansowań na zakup sprzętu rehabilitacyjnego zarówno w 2016, jak i 2017 roku.

W ramach zadań zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym zostały zawarte łącznie 3 umowy na kwotę dofinansowania 34 500 zł, i taką kwotę wypłacono na wymienione poniżej zadania:

- 23 500 zł na prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji,
- 11 000 zł na promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego.

2. Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016-2020”

Dział ds. osób niepełnosprawnych realizuje część zadań wynikających z „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016-2020”. Środki na realizację programu pochodzą z budżetu Miasta Lublin.

W celu realizacji zadań publicznych i przyznania w 2016 roku dotacji dla organizacji pożytku publicznego ogłoszony został otwarty konkurs ofert, w ramach którego wyłoniono 22 projekty, na których realizację zostały zawarte umowy.

Dodatkowo w toku procedury art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z pozostałych po konkursie środków zawarte zostały dwie umowy.

Do dnia 30.06.2016 roku zawarte zostały łącznie 24 umowy na realizację 7 zadań publicznych przewidzianych do realizacji w ramach „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin”:

1. Organizacja akcji i realizacja programów upowszechniających wiedzę o przyczynach i skutkach niepełnosprawności oraz sposobach jej zapobiegania – 21 840 zł.
2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 40 160 zł.
3. Organizacja szkoleń i kursów przygotowujących do pracy z osobami niepełnosprawnymi – 22 000 zł.
4. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych – 80 000 zł.
5. Świadczenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej – 140 000 zł.
6. Programy promujące osiągnięcia osób niepełnosprawnych – 30 000 zł.
7. Umożliwienie zdobycia niezbędnego doświadczenia zawodowego osobom niepełnosprawnym – 18 000 zł.

Łączna wysokość środków na realizację zadań publicznych przez organizacje pożytku publicznego rozstrzyganych w drodze otwartego konkursu ofert w planie budżetowym wynosiła 352 000 zł. Umowy zawarte na dotacje celowe wyłonione w otwartym konkursie ofert zaangażowały łącznie środki w wysokości 345 160 zł. Pozostałe po konkursie środki w wysokości 6 840 zł zostały przeznaczone na wyłonienie w procedurze art. 19a ustawy realizatorów zadania: organizacja akcji i realizację programów upowszechniających wiedzę o przyczynach i skutkach niepełnosprawności oraz sposobach jej zapobiegania.

Odbiorcami ww. zadań zrealizowanych przez organizacje pozarządowe było łącznie 2497 osób oraz widzowie TVP Lublin i odbiorcy serwisu internetowego LZINR.

Tabela 40. Zadania realizowane w ramach „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin” w 2016 r.

p.	Zadanie	Liczba uczestników	Plan	Wykonanie w 2016 r. (w zł) ³⁶
1	Organizacja akcji i realizacja programów	1 398	21 840	21 840

³⁶ Wg stanu na dzień 31.12.2016 roku.

	upowszechniających wiedzę o przyczynach i skutkach powstawania niepełnosprawności oraz sposobach jej zapobiegania			
2	Prowadzenie edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	280	40 160	40 160
3	Organizacja kursów i szkoleń przygotowujących do pracy z osobami niepełnosprawnymi	177	22 000	22 000
4	Rehabilitacja osób niepełnosprawnych	141	80 000	80 000
5	Świadczenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej	116	140 000	140 000
6	Realizacja programów promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych	375 oraz wizjowie TVP Lublin	30 000	30 000
7	Umożliwienie zdobycia niezbędnego doświadczenia osobom niepełnosprawnym	10	18 000	18 000
8.	Łącznie:	2 497 oraz wizjowie TVP Lublin i odbiorcy serwisu internetowego LZINR	352 000	352 000
9.	Prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej	270	479 880	479 880
Łącznie		2767	831 880	831 880

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Po analizie sprawozdań końcowych i rozliczeniu zawartych umów na dzień 31.12.2016 roku można stwierdzić stu procentową realizację planu. Środki jakie zostały faktycznie zgodnie z zawartymi umowami przekazane organizacjom do 31.12.2016 roku i wydatkowane wynoszą 352 000 zł. Jednak w wyniku weryfikacji sprawozdań końcowych w dniu 24.01.2017 roku zostały zwrócone środki dotyczące jednej dotacji na kwotę 3 130 zł.

XV. NADZÓR I KONTROLE

Struktura organizacyjna:

Wieloosobowe stanowisko ds. kontroli w okresie 2016 r. funkcjonowało w ramach Działu Obsługi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Na stanowiskach inspektorów ds. kontroli zadania realizowane były przez trzy osoby. Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności:

- Zarządzenie wewnętrzne nr 42/2010 z dnia 21 maja 2010 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w sprawie ustalenia regulaminu wykonywania kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie Nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 roku w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz umowy na podstawie których zostały zlecone powyższe zadania,
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Umowy dotyczące zlecania zadań publicznych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych.

Charakterystyka kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym:

Przedmiotem przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym postępowań kontrolnych była w szczególności prawidłowość realizacji zadań publicznych zleconych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych, działalność warsztatów terapii zajęciowej w rozumieniu § 22 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz.U. z 2004r., nr 63, poz. 587), dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz realizacja zadań statutowych przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Tematyka kontroli działalności warsztatów terapii zajęciowej obejmowała w szczególności:

1. prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu;
2. ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
3. prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej:
 - uczestników,
 - działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej,
 - współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników;
4. prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu;
5. zgodność postanowień umowy ze stanem faktycznym;

6. zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową;
7. prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji;
8. prawidłowość wykorzystania środków Funduszu.

Tabela 41. Zadania kontrolne realizowane w 2016 roku.

L.p.	Podmiot kontrolowany	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/uwagi
1.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo ich Rodzin i Przyjaciół	I kwartał 2016	Kontrola przechodząca z 2015 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2014 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32	Wydano - zwrot dotacji w wysokości 260,00 zł wraz z odsetkami 23,00 zł.
2.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo ich Rodzin i Przyjaciół	I kwartał 2016	Kontrola przechodząca z 2015 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2014 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej przy ul. Radzyńskiej 3	Wydano
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 1 w Lublinie	I kwartał 2016	Kontrola przechodząca z 2015 r.	Działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
4.	Lubelska Fundacja Teatrotterapia	I kwartał 2016	Kontrola przechodząca z 2015 r.	Działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
5.	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	III kwartał	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
6.	Spółdzielnia Niewidomych im. Modesta Sękowskiego w Lublinie	III/IV kwartał	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano – zwrot dotacji w wysokości 2.285,20 zł wraz z odsetkami 160,00 zł.
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 1 w Lublinie	IV kwartał	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. i działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
8.	Stowarzyszenie „Źródło Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, ich Rodzin i Przyjaciół w Lublinie – 2 warsztaty	IV kwartał	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. i działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32 i Radzyńskiej 3	Wydano

9.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo	IV kwartał	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Nie wydano-brak zaleceń
10.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Lublinie	IV kwartał	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
11.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	IV kwartał 2016/ I kwartał 2017	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Kontrola przechodząca
12.	Lubelska Fundacja Teatrotterapia	IV kwartał 2016/ I kwartał 2017	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych z 2015 r. oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Kontrola przechodząca

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Tematyka kontroli dotycząca podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych, którym przyznano dotacje na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych obejmowała w szczególności zagadnienia dotyczące:

- stanu realizacji umów, określających rodzaj i sposób realizacji zadań zleconych,
- efektywności, rzetelności i jakości realizowanych zadań,
- prawidłowości wykorzystania dotacji na realizację zadań,
- prawidłowości prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizacji zadań.

Tabela 42. Zadania kontrolne zrealizowane w 2016 r.

L.p.	Podmiot kontrolowany	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/uwagi
1.	Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej	IV kwartał 2015 r./ I kwartał 2016 r.	Doraźna	- Zapewnienie całodobowego okresowego pobytu w ośrodku wsparcia dla samotnych matek z niepełnoletnimi dziećmi – mieszkanek Miasta Lublin – 70 miejsc, na podstawie umowy z dnia 24 stycznia 2013 r. - Udzielenie schronienia poprzez zapewnienie okresowego miejsca pobytu w ośrodku wsparcia – schronisku dla bezdomnych samotnych kobiet – mieszkanek Miasta Lublin – 15 miejsc oraz udzielenie schronienia przez zapewnienie tymczasowego miejsca pobytu w noclegowni dla bezdomnych kobiet mieszkanek Miasta Lublin – 15 miejsc na podstawie umowy z dnia 24	Wydano

				stycznia 2013 r.	
2.	Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej	IV kwartał 2015 r./ I kwartał 2016 r.	Doraźna	Udzielanie schronienia cudzoziemcom, spełniającym kryteria przyznania im świadczeń określonych ustawą o pomocy społecznej na podstawie umowy z dnia 27 lipca 2015 r.	Wydano
3.	Pogotowie Opiekuńcze w Lublinie	I kwartał	Doraźna	Ocena dokumentacji związanej z pobytem dziecka w placówce	Wydano
4.	Prawosławna Diecezja Lubelsko – Chełmska	I/II kwartał	Doraźna	Prawidłowość wykonywania zadania zleconego umową nr 1/2014 z dnia 22.01.2014 r. na „Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych”, w zakresie świadczenia usług wspomagających mieszkańców Domu.	Wydano
5.	Pogotowie Opiekuńcze w Lublinie	II kwartał	Planowa	Kontrola w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry placówki oraz realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez MOPR w dniu 2.03.2016 r.	Wydano
6.	Fundacja „Szansa dla Niewidomych”	II kwartał	Planowa	Realizacja umowy nr 23/2015 z 1.04.2015 o wsparcie realizacji zadania pod nazwą „Programy promujące osiągnięcia osób niepełnosprawnych”	Wydano
7.	Fundacja „Szczęśliwe Dzieciństwo”	II kwartał	Planowa	Realizacja umowy nr MOPR.D-POW.X.4081/23/8-1/2013 z 27.05.2013 r. oraz umowy nr MOPR.D-POW.X.4081/23/9/-1/2013 z 27.05.2013 r. na prowadzenie placówki wsparcia dziennego.	Nie wydano – brak zaleceń
8.	Fundacja „Amigo-Polska”	II/III kwartał	Planowa	Realizacja umowy nr MOPR.D-POW.X.4081/23/1-1/2013 z 27.05.2013 r. oraz umowy nr MOPR.D-POW.X.4081/23/9/-1/2013 z 27.05.2013 r. na prowadzenie placówki wsparcia dziennego.	Nie wydano – brak zaleceń
9.	Lubelskie Towarzystwa Alzheimerowskie	III kwartał	Planowa	Realizacja zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod nazwą „Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu C – 33 miejsca” zgodnie z umową nr 7 z 24.01.2013 r.	Nie wydano – brak zaleceń
10.	Rodzinny Dom Dziecka	III kwartał	Planowa	Prawidłowość wykonywania zadań statutowych i regulaminowych przez Rodzinny Dom Dziecka	Wydano

11.	Centrum Administracyjne im. Ewy Szelburg-Zarembiny oraz podległe placówki opiekuńczo-wychowawcze	IV kwartał	Planowa	Ocena obowiązującej dokumentacji dotyczącej wychowanka oraz analiza kwalifikacji pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami	Wydano
12.	Centrum Administracyjne Pogodny Dom w Lublinie i podległe placówki opiekuńczo-wychowawcze	IV kwartał	Planowa	Ocena obowiązującej dokumentacji dotyczącej wychowanka oraz analiza kwalifikacji pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami	Wydano
13.	Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej	IV kwartał	Doraźna	Realizacja zadania publicznego polegającego na „Prowadzeniu specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie” zgodnie z umową nr 1/2016 z 20.01.2016 r. oraz realizacja zleceń pokontrolnych wydanych w 2016 r.	Wydano

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Tematyka kontroli komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obejmowała realizację zadań statutowych.

Tabela 43. Zadania kontrolne zrealizowane w 2016 r.:

L.p.	Komórka kontrolowana	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/uwagi
1.	Filia nr 1 MOPR	II/III kwartał	Planowa	1. Realizacja zadań pracowników socjalnych wynikających z ustawy o pomocy społecznej z zakresu przeprowadzania wywiadów środowiskowych. 2. Konstruowanie planu pomocy i pracy socjalnej, efektywność prowadzonych zadań w ramach pracy socjalnej z uwzględnieniem kontraktu socjalnego. 3. Sposób gromadzenia dokumentów stanowiących podstawę do ustalania świadczeń z pomocy społecznej.	Wydano

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Do kontroli w 2016 roku zaplanowano 18 podmiotów oraz 1 komórkę organizacyjną MOPR. W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. zrealizowano 25 zadań kontrolnych, w tym 6 zadań rozpoczętych w 2015 r., 16 planowanych na rok 2016 oraz 3 zadania w ramach kontroli doraźnych. Ponadto, rozpoczęto czynności w zakresie 2 zadań kontrolnych – kontrole te są kontynuowane w 2017 r.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono naruszenia, które miały charakter zarówno nieprawidłowości – w przypadku naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa jak i regulacji umownych oraz uchybień – w odniesieniu do naruszeń regulacji wewnętrznych obowiązujących w kontrolowanych podmiotach.

Efektom przeprowadzonych kontroli było skierowanie przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wystąpień pokontrolnych, w których sformułowano wnioski zmierzające do likwidacji nieprawidłowości celem usprawnienia działalności i osiągnięcia lepszych efektów w realizacji zleconych zadań. W wyniku zaleceń, podmioty kontrolowane, zobowiązały się do wprowadzenia działań naprawczych oraz zwróciły kwotę **2 445,20 zł** (oraz odsetki w kwocie 183,00 zł) nieprawidłowo wydatkowanej dotacji.

Na przestrzeni 2016 roku z uwagi na prowadzenie kontroli doraźnych nie zrealizowano następujących planowanych zadań kontrolnych:

- Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników Majdanka 27, 20-325 Lublin (2 umowy dotyczące prowadzenia opiekuńczych placówek wsparcia dziennego).

Powyższe postępowania kontrolne przechodzą na rok 2017.

W okresie 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. – osoby zatrudnione na stanowiskach ds. kontroli zrealizowały dodatkowo wizytację w Domu Pomocy Społecznej Betania przy Al. Kraśnickiej 223. Wizytacja dotyczyła powoływania i funkcjonowania Rady Mieszkańców DPS, jakości realizowanych przez personel usług na rzecz mieszkańców oraz zasad zarządzania domem pomocy społecznej.

:

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	9
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2016 roku	10
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2016 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	11
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2016 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	12
Tabela 5. Wydatki zrealizowane przez MOPR w 2016 roku z podziałem na formy wsparcia	14
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2016 roku	16
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2016 roku	18
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2012 – 2016	27
Tabela 9. Dominujące powody przyznania pomocy	30
Tabela 10. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2016 r.	31
Tabela 11. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2016 roku	33
Tabela 12. Kontrakty socjalne zawarte w 2016 roku	41
Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy DOWB na przestrzeni lat 2012-2016	43
Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2015 – 2016	50
Tabela 15. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2015 - 2016	50
Tabela 16. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2016 roku z podziałem na typ	74
Tabela 17. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2016r.	81
Tabela 18. Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin	83
Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2016r.	91
Tabela 20. Wydatki na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzące z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów (w zł).	92
Tabela 21. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2016 roku.	96
Tabela 22. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie Miasta.	97
Tabela 23. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2016 roku	100
Tabela 24. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2016 r.	103
Tabela 25. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	104
Tabela 26. Liczba osób korzystających w 2016 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin	107
Tabela 27. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2016 roku	110
Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2015 i 2016	128
Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2016 roku	129
Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2015-2016	130
Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane	133
Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2015 i 2016	136
Tabela 33. Liczba rodzin zameldowanych w Lublinie (stan na październik 2015 r.)	137
Tabela 34. Prognoza realizacji Programu „Rodzina 500+” na rok 2016	138
Tabela 35. Wydatki poniesione na wypłaty niektórych świadczeń w roku 2016 (w zł)	140
Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2016 roku	142
Tabela 37. Limity środków PFRON w latach 2015 i 2016 (w zł)	143
Tabela 38. Liczba Beneficjentów pomocy ogółem	144
Tabela 39. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu	145
Tabela 40. Zadania realizowane w ramach „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin” w 2016 r.	147
Tabela 41. Zadania kontrolne realizowane w 2016 roku.	150
Tabela 42. Zadania kontrolne zrealizowane w 2016 r.	151
Tabela 43. Zadania kontrolne zrealizowane w 2016 r.:	153

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki MOPR w 2016 roku, ze względu na przeznaczenie środków	13
Wykres 2. Wydatki MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2015-2016.....	15
Wykres 3. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2011-2016.....	19
Wykres 4. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	20
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2016 roku, z podziałem na rodzaj	22
Wykres 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej, świadczonej przez.....	28
pracowników MOPR na terenie miasta Lublin w 2016 roku	28
Wykres 7. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2016 roku	29
Wykres 8. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2012 – 2016	32
Wykres 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2016 roku	79
Wykres 10. Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2016 roku.....	80
Wykres 11 . Struktura rodzin pobierających świadczenia wychowawcze	141

Spis map:

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania sekcji pracy socjalnej w 2016 roku.....	26
Mapa 2. Placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin w 2016 roku	73
Mapa 3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2016 roku.....	95
Mapa 4. Domy Pomocy Społecznej i Ośrodki Wsparcia na terenie Miasta Lublin w 2016 roku	106

1.CEL GŁÓWNY		UTWORZENIE ZINTEGROWANEGO I DYNAMICZNEGO SYSTEMU EFEKTYWNE WSPIERAJĄCEGO MIESZKAŃCÓW MIASTA I ICH RODZINY									
1.1. Cel szczegółowy		Doskonalenie systemu współpracy instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami, działającymi na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców Miasta Lublin									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
1.1.1. Zintegrowanie działań mających na celu utworzenie banku informacji o organizacjach i instytucjach lubelskich, działających na rzecz mieszkańców miasta	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze spraw społecznych	Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej	CIK, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Sportu i Turystyki, Wydział Kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, organizacje pozarządowe	2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba organizacji pozarządowych w banku informacji	75	zrealizowano
	wydawanie i aktualizacja materiałów informacyjnych			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba wydanych poradników tematycznych i materiałów informacyjnych	bd	nie wydawano i nie aktualizowano materiałów informacyjnych
					bd	bd	bd	bd	liczba aktualizacji materiałów informacyjnych	bd	
	wymiana informacji w ramach systemu			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba instytucji pracujących w systemie informacji międzyinstytucjonalnej	bd	nie ma wyodrębnionego specjalnego systemu współpracy. Instytucje współpracują ze sobą w ramach realizacji jakiegoś zadania
1.1.2. Wspieranie partnerów - organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków i realizacji projektów na rzecz osób potrzebujących, finansowanych z funduszy pozabudżetowych	Udostępnianie zasobów lokalowych Biura - LCAO	Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej	Wydziały Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej	2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba formalnie zawartych partnerstw	56 porozumień z org. poz.	zrealizowano
	Dystrybucja informacji nt. możliwości udzielenia wsparcia finansowego			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba szkoleń	1	zrealizowano
	Wspieranie organizacji pozarządowych - poradnictwo			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba spotkań informacyjnych	1200 porad	zrealizowano
1.1.3. Podejmowanie działań mających na celu wymianę informacji na temat podjętych, realizowanych i planowanych inicjatyw oraz doświadczeń przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych, działających w obszarze pomocy społecznej	Spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych	Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, organizacje pozarządowe	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych konferencji	0	nie realizowano oficjalnych konferencji
					w ramach kosztów Urzędu	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba spotkań roboczych	30
	Wizyta studyjna seniorów z Konopnicy.			14.09.2016 r.	w ramach kosztów Urzędu	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba wizyt studyjnych	1

1.1.4. Tworzenie i rozwijanie infrastruktury socjalnej wspierających rodzinę	Tworzenie żłobków i klubów dziecięcych.	Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin, Wydział Oświaty i Wychowania UM Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejski Zespół Żłobków, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	2016r.	524 074,00	379 093,00	144 981,00	bd	liczba nowo utworzonych placówek wspierających rodzinę (w szczególności - żłobki, przedszkola, placówki wsparcia dziennego, placówki opiekuńczo - wychowawcze, placówki oświatowe)	8 żłobków 2 kluby dziecięce 1 grupa w żłobku nr 5 ul. Sowia 4	Żłobki i kluby dziecięce zostały utworzone przez podmioty niepubliczne. *Środki finansowe dotyczą utworzenia miejsc w żłobku nr 5
	Zwiększanie bazy dydaktycznej w istniejących przedszkolach w Lublinie			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba nowo utworzonych miejsc w placówkach	286	utworzono 258 miejsc w podmiotach niepublicznych oraz 28 miejsc w żłobku nr 5.
				2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba nowo utworzonych miejsc w placówkach	225	utworzono 100 nowych miejsc w Przedszkolu nr 84 i 86 oraz 25 miejsc w Przedszkolu nr 87
RAZEM					524 074,00	379 093,00	144 981,00	0,00			

1.2. Cel szczegółowy		Usprawnienie systemu wsparcia dzieci i rodzin									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Wspieranie rodzin potrzebujących wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w postaci pomocy materialnej i pracy socjalnej			2016r.	36 412 313,22	24 801 885,13	11 610 428,09	0,00	liczba rodzin/liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej	9993/19998	zrealizowano
	Wyplata zasiłków rodzinnych i dodatków			od 2004r. do nadal	27 913 469,48	27 736 286,52	177 182,96	0,00	liczba rodzin objętych systemem świadczeń rodzinnych	9610	zrealizowano
	Wyplata jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka			od 2008r. do nadal	2 950 126,89	2 931 380,00	18 746,89	0,00		2795	
	Wyplata świadczeń opiekuńczych, zasiłku dla opiekuna oraz opłacanie składek społecznych i zdrowotnych			od 2004r. do nadal	36 292 107,18	36 061 780,39	230 326,79	0,00		8412	
	Realizacja rządowego programu pomocy osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne			od 11.2011r. do 12.2016r.	2 266,00	2 266,00	0,00	0,00		2	
	Wyplata świadczeń rodzicielskich			od 01.2016r. do nadal	7 644 181,53	7 644 181,53	0,00	0,00		1183	
	Wyplata świadczeń wychowawczych			od 04.2016r. do nadal	130 116 873,12	130 116 873,12	0,00	0,00		21227	

1.2.1. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalno - finansowego, chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego	Pomoc rodzinom w postaci wypłaty świadczeń ze środków funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Wydziały Urzędu Miasta Lublin, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, poradnie specjalistycznego poradnictwa	2016r.	19 968 449,91	19 841 701,05	126 748,86	0,00	liczba rodzin objętych pomocą w postaci wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego	3544	
	Motywowanie do zmiany sytuacji życiowej poprzez zawieranie kontraktów socjalnych z podopiecznymi ośrodka			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba kontraktów socjalnych, zawartych z osobami korzystającymi ze wsparcia pomocy społecznej	1202	zrealizowano
				liczba osób skierowanych przez MUP w Lublinie do kontraktów socjalnych	0						
	udzielanie pomocy w procesie usamodzielniania osób korzystających z pomocy społecznej			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba usamodzielnionych środowisk	224	zrealizowano
	realizacja programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"			2016r.	7 104 610,85	5 683 688,68	1 420 922,17	0,00	liczba osób/dzieci objętych rządowymi programami	9499/3462	zrealizowano
	wspieranie mieszkańców miasta w postaci wypłaty dodatków mieszkaniowych			2016r.	10 181 834,21	0,00	10 181 834,21	0,00	liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	47661	zrealizowano
	wypłata stypendiów socjalnych w szkołach i placówkach			2016r.	3 035 075,00	2 428 060,00	607 015,00	0,00	liczba udzielonych stypendiów socjalnych	4 832	zrealizowano
	wypłata zasiłków szkolnych w szkołach i placówkach			2016r.	125 642,00	100 513,20	25 128,80	0,00	liczba udzielonych zasiłków szkolnych	312	zrealizowano
Wspieranie rodzin zastępczych w formie w wypłaty świadczeń	w formie w wypłaty świadczeń	2016 r.	4 620 683,11	0,00	4 620 683,11	0,00	liczba rodzin zastępczych	360	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018		
		2016 r.	1 231 169,05	0,00	1 231 169,05	0,00	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	97	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej		
	Tworzenie nowych rodzin zastępczych	2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych	34	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018		
							liczba nowo utworzonych rodzinnych domów dziecka	0			
liczba nowo utworzonych zawodowych rodzin zastępczych	3										
Wspieranie rodzin zastępczych przez rodziny pomocowe oraz wspieranie rodzin zastępczych zawodowych	2016 r.	11 272,77	0,00	11 272,77	0,00	liczba rodzin wspieranych przez rodziny pomocowe	4	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018			

1.2.2. Doskonalenie systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zaoewnienie właściwych warunków życia dzieciom pozbawionym opieki rodzin naturalnych	przez osoby do pomocy przy pracach gospodarskich i w opiece nad dziećmi rodziny pomocowe	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, oragzniające wyznaniowe, placówki opiekuńczo - wychowawcze	2016 r.	6 785,08	0,00	6 785,08	0,00	Liczba rodzin objętych wsparciem osób do pomocy w opiece nad dziećmi i w pracach gospodarskich	3	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018	
	Tworzenie dzieciom odpowiednich warunków życia w rodzinnej pieczy zastępczej.			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zrealizowanych postanowień Sądu o umieszczeniu dzieci w rodzinach zastępczych	55	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018	
	Działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Realizacja postanowień sądu.			2016r.	bez dodatkowych nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych	28 (z pl.o-w)+6r.z.=34	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Tworzenie dzieciom odpowiednich warunków życia w rodzinnej pieczy zastępczej.			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci przeniesionych do innej rodziny zastępczej	13	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2019
	Realizacja postanowień sądu			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci z rodzin zastępczych, skierowanych do placówek op.-wych.	12	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Współpraca placówek opiekuńczo-wychowawczych z Ośrodkiem Adopcyjnym ROPS.			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci umieszczonych w rodzinie adopcyjnej	6	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Działania placówek opiekuńczo-wychowawczych zgodne z obowiązującymi standardami opieki i wychowania.			2016r.	2 694 236,88	0,00	1 706 669,18	987 567,70		liczba i rodzaj placówek op. - wych./liczba miejsc w placówce	pl.o-w. działające na zlecenie Miasta Lublin: Placówki wg. typów: socjaliz.-3 socjaliz.i interw.-10 interw.-1 rodz.-3 razem-17 pl. Liczba miejsc: socjaliz.-171 interw.-61 rodz.-24 razem-256.	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Zapewnienie dzieciom właściwych warunków pobytu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.			2016r.	bez dodatkowych nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci przebywających w placówkach op. - wych (wszystkich rodzajów)	342	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba skierowań na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze	3	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018
	Odbycie szkolenia wynikającego z ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba skierowań na szkolenie dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej	21	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018

	Realizacja obowiązujących przepisów prawa			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba placówek op. - wych., które osiągnęły ustawowe standardy	17 (w tym 13 j.o.Miasta)	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
1.2.3. Tworzenie sprawnego systemu usamodzielniania i integracji ze środowiskiem wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych	Planowe i efektywne wspieranie osób usamodzielnianych poprzez pracę socjalną oraz poradnictwo	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP, organizacje pozarządowe	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób usamodzielnianych	564	zrealizowano
	Udzielanie pomocy: pieniężnej na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie			2016r.	1 087 739,62	0,00	1 087 739,62	0,00	liczba świadczeń udzielonych wychowankom (w różnych formach)	1658	"Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".
	Aktywizowanie usamodzielniającej się młodzieży do podejmowania działań zmierzających do uzyskania lokalu z zasobów mieszkaniowych Miasta Lublin			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba pozyskanych mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków	1	"Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".
	Utrzymanie na poziomie roku 2013 sieci mieszkań chronionych na terenie Miasta Lublin dla osób usamodzielnianych (bez kosztów zatrudnienia pracownika nadzorującego prawidłowe funkcjonowanie mieszkań chronionych)			2016r.	90 770,76	0,00	90 770,76	0,00	liczba funkcjonujących mieszkań chronionych /liczba miejsc	7/25	"Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".
	Udzielanie pomocy w postaci przyznania pobytu w mieszkaniach chronionych na terenie Miasta Lublin			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba usamodzielniających się wychowanków, mieszkających czasowo w mieszkaniach chronionych na terenie miasta	31	"Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".
	W Mieście Lublin funkcjonuje sieć mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych, która zapewni wystarczającą liczbę miejsc - zgodnie z "Programem Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba nowo utworzonych mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków/liczba miejsc	0	"Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".
	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez przygotowywanie stosownych opinii/pism lub zaświadczeń do Urzędu Miasta Lublin w sprawie przyznania mieszkania z zasobów Miasta Lublin			2016r.	bez nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	liczba osób usamodzielniających się, którym udzielono pomocy w staraniach o uzyskanie mieszkania komunalnego z zasobów miasta	17	zrealizowano
	Nadzór nad prawidłowym wypełnianiem zadań zawartych w indywidualnych programach usamodzielnienia			2016r.	bez nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	liczba osób usamodzielnianych	44	zrealizowano

	Dystrybucja poradnika Vademecum Usamodzielnienia "Postaw na przyszłość"			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba wydanych informatorów i częstotliwość ich aktualizacji	0	Zadanie zrealizowane w 2015 r. Aktualizacja poradnika będzie miała miejsce po wyczerpaniu obecnego nakładu. W 2016 r. 34 usamodzielniającym się osobom przekazano poradnik
	Udzielanie wsparcia w postaci poradnictwa rodzinnego, prawnego oraz w zakresie edukacji i zatrudnienia,			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób usamodzielniających się, korzystających z usług doradczych	160 (w tym 31 osób z mieszkań chronionych)	"Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018".
	Praca socjalna prowadzona przez pracownika socjalnego nadzorującego prawidłowe funkcjonowanie mieszkań chronionych przeznaczonych dla osób usamodzielnianych										
RAZEM					284 384 995,81	251 664 926,94	31 732 501,17	987 567,70			

1.3. Cel szczegółowy		Ochrona zdrowia mieszkańców									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
1.3.1. Realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych	Program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów uczęszczających do placówek oświatowo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin	kwiecień - listopad 2016 r.	542 597,53	0,00	542 597,53	0,00	liczba realizowanych profilaktycznych programów zdrowotnych	7	zrealizowano
	Program szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego dla dziewcząt urodzonych w 2004 r.			kwiecień - grudzień 2016 r.	145 180,00	0,00	145 180,00	0,00			
	Program szczepień ochronnych przeciw pneumokokom dla mieszkańców Miasta Lublin urodzonych w 2013 r.			kwiecień - grudzień 2016 r.	195 500,00	0,00	195 500,00	0,00			
	Program szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65 roku życia.			kwiecień - grudzień 2016 r.	200 580,00	0,00	200 580,00	0,00			
	Program wczesnego wykrywania wad wzroku i zęza dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin.			wrzesień - grudzień 2016 r.	19 590,12	0,00	19 590,12	0,00	liczba osób objętych profilaktycznymi programami zdrowotnymi	22 529	
	Program profilaktyki wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin.			wrzesień - grudzień 2016 r.	9 999,55	0,00	9 999,55	0,00			

	Program "Jedź z Głową".			marzec - grudzień 2016 r.	8 254,61	0,00	8 254,61	0,00			
	Inne działania w ramach Programu "Zdrowie dla Lublina na lata 2016-2020".			marzec - październik 2016 r.	21 925,65	0,00	21 925,65	0,00	ilość wydanych materiałów informacyjnych	0	Program "Zdrowie dla Lublina na lata 2016-2020".
								liczba profilaktycznych akcji prozdrowotnych	7		
								liczba osób biorących udział w profilaktycznych akcjach prozdrowotnych	2 828		
								liczba zorganizowanych konferencji	1		
1.3.2. Realizacja kompleksowych działań na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców Miasta Lublin	Wsparcie osób niepełnosprawnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi w formie usług i instrumentów rynku pracy oraz w ramach realizowanych programów i projektów i podejmowanych innowacyjnych działań (LPPS i Klub Pracodawców	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin	MOPR w Lublinie, MUP w Lublinie, Biuro ds. Osob Niepełnosprawnych UM Lublin, CIK, podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe, działające w obszarze ochrony zdrowia psychicznego na terenie Miasta Lublin	2016r.	85 598,00	85 598,00	0,00	0,00	liczba działań zrealizowanych w ramach podprogramów na rzecz ochrony zdrowia psychicznego	8	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób objętych działaniami	37	
	prowadzenie działań psychoprofilaktycznych w Poradni MOPR						0,00	0,00	0,00	0,00	liczba działań zrealizowanych w ramach podprogramów na rzecz ochrony zdrowia psychicznego
	usługi w zakresie profilaktyki i terapii w Poradni MOPR				0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób objętych działaniami	1390	zrealizowano
RAZEM					1 229 225,46	85 598,00	1 143 627,46	0,00			
RAZEM CEL 1					286 138 295,27	252 129 617,94	33 021 109,63	987 567,70			

2.CEL GŁÓWNY		STWORZENIE WARUNKÓW DLA GODNEGO FUNKCJONOWANIA W SPOŁECZEŃSTWIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ									
2.1 Cel szczegółowy		Wspieranie i realizacja działań zmierzających do udostępnienia przestrzeni publicznej oraz informacji									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
2.1.1. Wdrażanie i realizacja idei projektowania uniwersalnego, jako czynnika warunkującego dostępność architektoniczną oraz dostępność przestrzeni publicznej	Przebudowa ulicy Narutowicza w Lublinie (II etap) na odcinku od skrzyżowania z ul. Lipową, ul. Piłsudskiego do wysokości ul. Ochotniczej wraz z ulicami przyległymi: Ochotniczą, Strażacką i Rowerową	Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Projektów Nieinwestycyjnych, Wydział Architektury i Budownictwa, Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin, Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe	2016 r.	3 290 005,14	1 378 875,00	1 911 130,14	0,00	liczba projektów opracowanych w myśl idei projektowania uniwersalnego	4	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020
	Przebudowa ul. Kompozytorów Polskich			2016 r.	14 775 776,50	7 324 387,00	7 451 389,50	0,00			
	Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie			2016 r.	472 827 483,73	0,00	141 181 503,94	331 645 979,79			
	Zakup dwóch schodolazów dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Prof. Z. Sękowskiej w Lublinie			2016 r.	31 200,00	7 800,00	23 400,00	0,00	liczba inwestycji realizowanych w myśl idei projektowania uniwersalnego	4	

2.1.2. Zapewnienie dostępu do informacji o usługach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych, możliwym wsparciu finansowym i rzeczowym, rehabilitacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej oraz funkcjonowaniu jednostek organizacyjnych Miasta Lublin	Udzielanie porad przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych IMOPR	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Informatyki i Telekomunikacji, Wydział Projektów Nieinwestycyjnych Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, organizacje pozarządowe	2016 r.	10 800,00	0	10 800,00	0,00	liczba podmiotów udzielających porad	2	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020
	1. Aktualizacja i wydanie Miejskiego Informatora dla Niepełnosprawnych Mieszkańców Miasta Lublin, 2. Wydanie tomików poezji			gudzień 2016r.	3 198,00	0,00	3 198,00	0,00	liczba publikacji/egzemplarzy publikacji	2/950	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020
	Udostępnianie przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych								liczba instytucji, które wdrożyły dostęp do informacji ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób niewidomych i niedowidzących, osób głuchych i niedosłyszących	bd	brak danych
RAZEM					45 198,00	7 800,00	37 398,00	0,00			w podsumowaniu niniejszego celu szczegółowego nie ujęto pozycji 1-3 celu szczegółowego 2.1.1. Wykazano ją osobno w części opisowej sprawozdania.

2.2. Cel szczegółowy		Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Organizacja XI edycji Konkursu o Medal Prezydenta Miasta Lublin dla osób oraz instytucji i organizacji wyróżniających się osiągnięciami lub realizowanymi przedsięwzięciami na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych.		jednostki organizacyjne miasta, Wydziały	2016 r.	0	0	0	0	liczba akcji i programów w zakresie aktywizacji środowiska lokalnego osób niepełnosprawnych	2	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020

2.2.1. Aktywizowanie środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez współpracę instytucji i organizacji pozarządowych	Organizacja akcji i realiz. programów upowszechniających wiedzę o przyczynach i skutkach niepełnospr. oraz sposobach jej zapobiegania	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	Urzędu Miasta, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, szkoły wyższe, ośrodki badawcze, media, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat	2016 r.	21 840	21 840	0	0	liczba akcji i programów w zakresie aktywizacji środowiska lokalnego osób niepełnosprawnych	4	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020
	Wielowymiarowa współpraca z organizacjami pozarządowymi				2016 r.	0	0	0	0	liczba organizacji pozarządowych i instytucji współpracujących z LCAO	56
2.2.2. Tworzenie i rozwijanie infrastruktury odpowiadającej potrzebom osób niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin i ich rodzin	Rozszerzenie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	jednostki organizacyjne miasta, Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Spraw Mieszkaniowych, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Zarząd Nieruchomości Komunalnych, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje kulturalne, organizacje pozarządowe	2016r.	0	0	0	0	liczba nowo utworzonych jednostek	0	nie zrealizowano
	Uzgodnienia z ZTM w sprawie wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań w pojazdach MPK, infrastrukturze drogowej i przystankowej dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w szczególności dla osób niewidomych poprzez wdrażanie prowadnic na przystankach a także systemu z informacją za pomocą pilotów dla osób niewidomych (w 2016 r. pilotażowo wprowadzono rozwiązanie z prowadnicami na przystanku przy ul. Narutowicza, piloty do realizacji w Projektach ze środków zewnętrznych ZTM ok.2018 r)					styczeń 2016 r.	0	0	0	0	liczba jednostek, które poszerzyły ofertę wsparcia
2.2.3. Wdrażanie i promowanie innowacyjnych form wsparcia dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Świadczenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	organizacje pozarządowe, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych	2016 r.	140 000	140 000	0	0	liczba nowych form wsparcia	1 (116 osób objęto zadaniem)	Świadczenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej w ramach Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016-2020
RAZEM					161 840,00	161 840,00	0,00	0,00			

2.3. Cel szczegółowy		Podniesienie efektywności systemu rehabilitacji społecznej									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
2.3.1. Wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz działań samopomocowych w celu pełnej integracji społecznej oraz szeroko pojętej rehabilitacji	Organizacja XI edycja Konkursu o Medal Prezydenta Miasta Lublin dla osób oraz instytucji i organizacji wyróżniających się osiągnięciami lub realizowanymi przedsięwzięciami na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych.	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	jednostki organizacyjne miasta, Wydział Sportu i Turystyki, Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, centra kultury, PFRON (Oddział Lubelski), Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe, media	maj 2016 r.	7 839,27	0	7839,27	0	liczba programów/projektów promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych	2	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020
	Programy promujące osiągnięcia osób niepełnosprawnych			2016 r.	30 000,00	30 000	0	0	liczba programów/projektów promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych	4	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016-2020
	Sport, kultura, turystyka i rekreacja osób niepełnosprawnych i Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia, Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji			2016 r.	230 690,00	230 690	0	0	liczba imprez integracyjnych	43 umowy PFRON - sport, kultura, turystyka i rekreacja 3 umowy na zadania zlecone z PFRON	zadania własne powiatu realizowane z środków PFRON, zadania zlecone ze środków PFRON
	Organizacja IV Lubelskich Targów Aktywności Osób Niepełnosprawnych			grudzień 2016r.	25 103,50	0,00	25 103,50	0,00	liczba imprez integracyjnych	2	Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Lublin na lata 2016-2020

2.3.2. Stopniowe likwidowanie istniejących barier technicznych, komunikacyjnych, architektonicznych oraz społecznych w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, przedmioty pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny, likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, turnusy rehabilitacyjne, usługi tłumacza języka migowego	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, PFRON, jednostki organizacyjne miasta, Wydziały Urzędu Miasta, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna	2016 r.	3 149 709,00	3 149 709	0	0	liczba osób, które otrzymały dofinansowania z zakresu rehabilitacji społecznej	4 310	zadania własne powiatu realizowane ze środków PFRON
	Obszar D - likwidacja barier transportowych			2016 r.	65 000,00	65 000	0	0	liczba dofinansowanych środków transportu	1	Program wyrównywania różnic między regionami III
	Zakup dwóch schodolazów dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Prof. Z. Sękowskiej w Lublinie			2016 r.	31 200,00	7 800,00	23 400,00	0,00	liczba instytucji, w których zlikwidowano bariery	1	zrealizowano
RAZEM					3 539 541,77	3 483 199,00	56 342,77	0,00			

2.4. Cel szczegółowy		Integracja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
2.4.1. Podjęcie działań na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i ich rodzin w celu umożliwienia im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym	Realizacja programów szkolenia sportowego osób niepełnosprawnych	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Kultury, Wydział Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Lublin, placówki oświatowe, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat, społeczność lokalna	2016r.	90 000,00	0,00	90 000,00	0,00	liczba projektów realizowanych na rzecz aktywnej integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	4	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi zgodnie z art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
	Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej				40 160,00	40 160,00	0,00	0,00		4	
	Dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych i materiałów dydaktycznych - program "Wyprawka szkolna"			2016r.	164 375,90	164 375,90	0,00	0,00	liczba projektów realizowanych na rzecz aktywnej integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	2	Rządowy program pomocy uczniom w 2016 roku - "WYPRAWKA SZKOLNA"
	Wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe do bezpłatnego przekazania uczniom klas I, II, III, IV V szkoły podstawowej oraz I i II gimnazjum posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego			2016r.	139 860,32	139 860,32	0,00	0,00			zrealizowano

2.4.2. Zapewnienie możliwości pobierania nauki, jak również zdobywania przyszłego zawodu we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami	Organizacja specjalnego i kształcenia integracyjnego	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin	jednostki organizacyjne miasta, Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta, Miejski Ośrodek pomocy Rodzinie w Lublinie, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe	2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do przedszkoli i szkół na wszystkich poziomach edukacji	1 381	brak
				2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba przedszkoli i szkół prowadzących kształcenie specjalne i integracyjne	28	brak
2.4.3. Promowanie działań placówek realizujących programy na rzecz integracji i rozwoju dzieci i młodzieży, w szczególności o charakterze kulturalnym i sportowym	Organizacja imprez promujących umiejętności i osiągnięcia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych	placówki oświatowe, Wydział Kultury, Wydział Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba imprez promujących umiejętności i osiągnięcia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	0	nie zostało zrealizowane, ponieważ imprezy promujące osiągnięcia osób niepełnosprawnych dotyczyły innej grupy docelowej
RAZEM					434 396,22	344 396,22	90 000,00	0,00			

Wsparcie działań w ramach rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych												
2.5 Cel szczegółowy	Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
							państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
		Udzielanie informacji osobom zainteresowanym o instytucjach i organizacjach działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba instytucji i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych na terenie miasta	11	zrealizowano

2.5.1. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym podjęcia pracy, samozatrudnienia, uczestnictwa w stażach i szkoleniach z różnych dziedzin oraz dostępnych innych formach wsparcia	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych , PFRON Oddział Lubelski, Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, warsztaty terapii zajęciowej, zakłady pracy chronionej, zakłady aktywności zawodowej, jednostki organizacyjne miasta	2016 r.	1 288 014,00	1 288 014,00	0,00	0,00	liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie	435	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Uchwała Nr 456/XVII/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 14 kwietnia 2016r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań w Mieście Lublin w 2016 roku. Uchwała Nr 515/XIX/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 27 czerwca 2016r. w sprawie zmiany uchwały nr 456/XVII/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 14 kwietnia 2016 roku w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
RAZEM					1 288 014,00	1 288 014,00	0,00	0,00			
RAZEM CEL 2					5 468 989,99	5 285 249,22	183 740,77	0,00			w podsumowaniu środków narealizację zadań w ramach Celu 2 nie ujęto pozycji 1-3 celu szczegółowego 2.1.1. Wykazano je osobno w części opisowej sprawozdania.

3.CEL GŁÓWNY		ORGANIZACJA DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA I FUNKCJONOWANIA SENIORÓW, POBUDZENIA ICH AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I POPRAWY WIZERUNKU									
3.1 Cel szczegółowy		Wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
3.1.1. Aktywizowanie środowiska lokalnego na rzecz osób starszych poprzez rozszerzanie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych	Współpraca z Radą Seniorów Miasta Lublin	Pełnomocnik Prezydenta Miasta Lublin ds. Seniorów	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pzarządowe, w tym wolontariat	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba spotkań, konferencji zorganizowanych	2	zrealizowano
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba współpracujących organizacji pozarządowych i instytucji zajmujących się osobami starszymi	75	zrealizowano
	Dyżur Pełnomocnika w Biurze - Lubelskiego Centrum Aktywności Obywatelskiej			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dyżurów informacyjnych/liczba osób które skorzystały z informacji	45/85
	Prowadzenie ośrodków wsparcia dla seniorów o specjalnych potrzebach			2016r.	1 066 610,80	1 066 610,80	0,00	0,00	liczba dziennych ośrodków wsparcia dla seniorów	3	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie ul. Towarowa 9, Zespół Ośrodków Wsparcia ul. Lwowska 28, Środowiskowy Dom Samopomocy "Kalina" ul. Kalinowyszczyna 84 Nie można wydzielić kosztu działania ośrodków wsparcia dla seniorów wchodzących w skład ZOW, ponieważ finansowanie zadań w ramach zadań własnych gminy jest w jednym budżecie ZOW. 508 128 zł LSA prowadzenie ŚDS "Mefazja", 558 482,80 zł - ŚDS "Kalina". Razem (bez ZOW) 1 066 610,80 zł.

3.1.2. Doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych funkcjonujących samodzielnie w środowisku	Ośrodki wsparcia dla seniorów: Funkcjonujące w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia : 1 Centrum Usług Socjalnych, 5 Centr Dniennego Pobytu dla Seniorów , 11 Klubów Seniora oraz Świetlica dla Seniorów prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	organizacje pozarządowe, wolontariusze	2016r.	30000,00	bd	30000,00	bd	liczba dziennych ośrodków wsparcia dla seniorów	18	zrealizowano. * Nie można wydzielić kosztu działania ośrodków wsparcia dla seniorów wchodzących w skład ZOW , ponieważ finansowanie zadań w ramach zadań własnych gminy jest w jednym budżecie ZOW. Podany koszt dotyczy świetlicy dla Seniorów prowadzonej przez Polski Czerwony Krzyż Świetlica dla Seniorów prowadzona na zlecenie gminy przez Polski Czerwony Krzyż finansowana jest w ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów. Środowiskowy Dom Samopomocy "Mefazja " prowadzony jest w ramach Programu współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016.
	Seniorzy korzystają z oferty dziennych ośrodków wsparcia obejmujących koszty usług oraz koszty posiłku.			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba osób korzystających z oferty dziennych ośrodków wsparcia dla seniorów	393	zrealizowano
	Uczestnicy ośrodków dla seniorów korzystają z usług wspomagających, zdrowotnych i aktywizujących.			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób korzystających z usług wspomagających, zdrowotnych, aktywizujących	393	zrealizowano
	Realizacja zadania z pomocy społecznej - usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze			2016-2017	8 517 638,50	0,00	8 517 638,50	0,00	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i ze specjalistycznych usług opiekuńczych	1 530	zlecenie zadań na mocy zawartych umów podmiotom wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej w formie

	Realizacja zadania z pomocy społecznej - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi			2016-2017	670 548,00	670 548,00	0,00	0,00	liczba osób objętych pomocą w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	123	usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz mieszkańców Miasta Lublin w miejscu ich zamieszkania w latach 2016 - 2017.
	Kontynuowanie działalności wolontarystycznej w strukturach MOPR w Lublinie, skierowanej do osób starszych, które własnym staraniem nie są w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób starszych objętych wsparciem wolontariuszy	12 osób (środowiska indywidualne) oraz uczestnicy Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów	zrealizowano
			0,00		0,00	0,00	0,00	liczba odwiedzin wolontariuszy w środowisku osób starszych	389 wizyt w środowiskach indywidualnych osób starszych oraz 26 wizyt w Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów	zrealizowano	
		rozszerzenie oferty wsparcia instytucjonalnego		2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba utworzonych miejsc hostelowych, interwencyjnych	0	w trakcie realizacji
3.1.3. Rozwijanie i doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych nie mogących funkcjonować samodzielnie w środowisku	Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej osobom w podeszłym wieku, nie mogących samodzielnie funkcjonować w środowisku	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej	2016r.	26 052 945,75	0,00	26 052 945,75	0,00	liczba osób oczekujących na miejsce w domach pomocy społecznej	166	zrealizowano
								liczba nowoutworzonych i istniejących miejsc w DPS	0/623		
								liczba osób skierowanych do DPS	758		

									liczba osób zamieszkujących w DPS	618	
3.1.4. Stopniowe likwidowanie barier uniemożliwiających seniorom uczestniczenie w życiu społecznym	Organizacja Lubelskich Dni Seniora, Konkurs "Miejsce Przyjazne Seniorom", pokaz mody senioralnej "Odczaruj Jesień Życia"	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik Prezydenta ds. Seniorów, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób uczestniczących w szkoleniach, pogadankach, spotkaniach informacyjnych	bd	ze względu na otwarty charakter organizowanych spotkań nie ma możliwości podania danych dotyczących liczby uczestników
				2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych szkoleń, pogadarek, spotkań informacyjnych	3	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
RAZEM					36 337 743,05	1 737 158,80	34 600 584,25				

3.2. Cel szczegółowy		Organizacja działań w ramach profilaktyki zdrowotnej i ochrony zdrowia seniorów									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Program szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65 roku życia.			kwiecień - grudzień 2016 r.	200 580,00	0,00	200 580,00	0,00	liczba osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej	2 828	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020 *Koszt programu
	Organizacja pogadarek prozdrowotnych i spotkań		Pełnomocnik	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba programów	1	
									liczba osób uczestniczących w pogadankach prozdrowotnych, spotkaniach	242	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020

3.2.1. Realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych i propagowanie wśród seniorów zdrowego stylu życia	Zorganizowanie Miasteczka Zdrowia i Urody podczas wydarzenia "Odczaruj Jesień Życia" oraz warsztatów aktywizacyjnych dla kobiet "Lublin Inspiruje Kobiety", bezpłatne konsultacje i badania medyczne, wielorakie formy zajęć sportowych podczas Lubelskich Dni Seniora.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin	Prezydenta ds. Seniorów, Społeczna rada Seniorów, Miejski ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, jednostki organizacyjne miasta, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych pogadańek prozdrowotnych, spotkań informacyjnych	150	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
	Organizacja działań pomagających utrzymaniu dobrej kondycji fizycznej seniorów			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób objętych programami mającymi na celu zwiększenie aktywności fizycznej seniorów	109	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
RAZEM					200 580,00	0,00	200 580,00	0,00			

3.3. Cel szczegółowy		Aktywizacja społeczna seniorów									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Organizacja Lubelskich Dni Seniora			15-23 czerwca 2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych imprez, wycieczek, festynów dla seniorów	ponad 460 wydarzeń	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
	organizacja imprez w ramach aktywizacji społecznej seniorów			2016 r.	8 508,00	0,00	8 508,00	0,00		7	
	organizacja imprez dla seniorów przez domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych imprez, wycieczek, festynów dla seniorów	19	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020

3.3.1. Pobudzenie, wspieranie i promocja aktywności społecznej osób starszych	Realizacja Programu "Lublin Strefa 60+" w ramach którego funkcjonuje LKS	Pełnomocnik Prezydenta ds. Seniorów, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, media, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat	2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba programów i projektów realizowanych na rzecz osób starszych/liczba osób objętych programami i projektami	1/9493 os.	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
	Organizacja imprez promujących aktywność społeczną seniorów			2016 r.	7 684,28	0,00	7 684,28	0,00	liczba zorganizowanych inicjatyw promujących aktywność osób starszych	16	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
	Organizacja imprez promujących aktywność społeczną seniorów przez ośrodki wsparcia i domy pomocy społecznej			2016 r.	0	0	0	0	liczba zorganizowanych inicjatyw promujących aktywność osób starszych	207	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
3.3.2. Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej	Dzień Solidarności Międzypokoleniowej - Korowód Międzypokoleniowy. Podczas Lubelskich Dni Seniora miało miejsce wiele wydarzeń łączących pokolenia (ok. 40)	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik Prezydenta ds. Seniorów, placówki oświatowe, jednostki organizacyjne miasta, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat	29 kwietnia 15-23 czerwca 2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba zorganizowanych inicjatyw międzypokoleniowych	2 inicjatywy w ramach których odbyło się 40 imprez	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
	Organizacja cyklicznych tematycznych inicjatyw międzypokoleniowych			2016 r.	5 788,56	0,00	5 788,56	0,00	liczba zorganizowanych inicjatyw międzypokoleniowych	27	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
	Organizacja inicjatyw międzypokoleniowych przez domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych inicjatyw międzypokoleniowych	265	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020

	Uczestnictwo seniorów w różnych rodzajach inicjatyw międzypokoleniowych organizowanych w Mieście Lublin			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba seniorów objętych działaniami w ramach integracji międzypokoleniowych	ponad 1000	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
3.3.3. Rozwój wolontariatu osób starszych	Propagowanie idei wolontariatu wśród seniorów	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie		2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba seniorów-wolontariuszy	65	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020
					0,00	0,00	0,00	0,00	liczba istniejących i nowopowstałych grup samopomocowych osób starszych	bd	
RAZEM					21 980,84	0,00	21 980,84	0,00			
RAZEM CEL 3					36 560 303,89	1 737 158,80	34 823 145,09	0,00			

4.CEL GŁÓWNY		ORGANIZACJA DZIAŁAŃ WSPOMAGAJĄCYCH OSOBY ZAGROŻONE UZALEŻNIENIAMI, OSOBY UZALEŻNIONE I ICH RODZINY ORAZ OSOBY DOTKNIĘTE PRZEMOCĄ W RODZINIE									
4.1 Cel szczegółowy		Intensyfikacja międzyinstytucjonalnych działań profilaktycznych oraz informacyjno- edukacyjnych dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	dystrybucja ulotek na temat działalności Centrum Interwencji Kryzysowej			październik - grudzień 2016r.	1 353,00	0,00	1 353,00	0,00	liczba wydanych i rozproszonych materiałów informacyjno - edukacyjnych	2000	zrealizowano
	Przekazywanie materiałów informacyjno - edukacyjnych uczestnikom postępowania o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego i członkom ich rodzin o następstwach alkoholizmu oraz w zakresie profilaktyki alkoholowej i przeciwwprzemocowej.			2016 r.	0 zł (dystrybucja materiałów zakupionych w latach poprzednich)	0,00	0,00	0,00	liczba wydanych i rozproszonych materiałów informacyjno - edukacyjnych	250	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
	Kampania „Dopalacze-droga do nikąd”, „Bezpieczne wakacje, Impreza „NIEĆPA 2016” połączona z akcją profilaktyczno – informacyjną na temat uzależnień, szkolenia dla pedagogów oraz osób odpowiedzialnych za realizację programów profilaktycznych w lubelskich placówkach oświatowych, organizacja imprez z okazji Dnia Dziecka i Mikołaja dla dzieci z placówek wsparcia dziennego z terenu Lublina, prowadzenie środowiskowych działań na rzecz dzieci i młodzieży mieszkających w obszarach szczególnego ryzyka, organizacja środowiskowych działań na rzecz ograniczania spożycia alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie, wspieranie programów (przedsięwzięć) profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, organizacja lokalnych imprez promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, realizacja programu psychokorekcyjnego dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu oraz szkoleń dla kandydatów			marzec - grudzień 2016 r.	393 578,80	0,00	393 578,80	0,00	liczba zorganizowanych imprez i przedsięwzięć profilaktycznych, konferencji	37	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin

na kierowców w szkołach nauki jazdy, organizacja konkursu małych form filmowych „Młodość w trzeźwości daje możliwości” skierowanego do gimnazjalistów.								liczba uczestników imprez i przedsięwzięć profilaktycznych, konferencji	6 134	
Realizacja dla dzieci i młodzieży profesjonalnych programów profilaktycznych na poziomie profilaktyki uniwersalnej, realizacja programów profilaktycznych na różnych poziomach edukacji, realizacja programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka ze środowisk marginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym, szkolenia profilaktyczne nt. „Cięża zagrożona zakażeniem HIV/AIDS” dla uczniów lubelskich szkół ponadgimnazjalnych	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin	Centrum Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Wydział Sportu i Turystyki, Wydział Kultury Urzędu Miasta, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowo - wychowawcze, policja, organizacje pozarządowe	marzec - grudzień 2016 r.	451 874,97	0,00	451 874,97	0,00	liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	81	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin
								liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniem programów profilaktycznych	5 466	
Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych z elementami informacyjno – edukacyjnymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.			2016 r.	126 950,00	0,00	126 950,00	0,00	liczba dzieci objętych dożywianiem z programem informacyjno - edukacyjnym	328	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.

4.1.1. Podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych na środowisko lokalne	Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie w zakresie organizacji wycieczek letniego dzieci i młodzieży ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci biorących udział w obozach, koloniach i półkoloniach	215 dzieci w wieku od 7 do 15 lat biorących udział w koloniach letnich dla dzieci i młodzieży ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią	Program Ministra Edukacji Narodowej
	Prowadzenie obozów, kolonii, półkolonii z profesjonalnym programem profilaktycznym.	czerwiec - sierpień 2016 r.	721 308,88	0,00	721 308,88	0,00	liczba dzieci biorących udział w obozach, koloniach i półkoloniach	2 851	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem informacyjno-edukacyjnym, dostosowanym do wieku odbiorców i włączającym w swe oddziaływanie osoby dorosłe.	luty - grudzień 2016 r.	162 500,00	0,00	162 500,00	0,00	liczba pozalekcyjnych zajęć sportowych organizowanych przez Miasto lub na zlecenie Miasta	25	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.

Realizacja programów wczesnej interwencji, m.in. Fred goes net, Realizacja programów profilaktyki selektywnej w miejscach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami (Kluby, dyskoteki, imprezy), realizacja programów postrehabilitacyjnych umożliwiających powrót do pełnienia ról społecznych dla osób uzależnionych od narkotyków po przebytej terapii, realizacja programów psychoedukacyjnych dla rodzin ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowań utrudniających reintegrację społeczną członka rodziny po zakończeniu przez niego leczenia, wsparcie psychologiczne dla osób używających szkodliwie narkotyków dotyczące rozwiązywania bieżących problemów życiowych, realizacja programów profilaktyki HIV, HBV, HCV, realizacja programów edukacyjnych i interwencyjnych mających na celu zmniejszenie liczby użytkowników dróg będących pod wpływem środków psychoaktywnych, realizacja programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach leczenia uzależnień.				czerwiec - grudzień 2016 r.	356 449,89	0,00	356 449,89	0,00	liczba osób objętych specjalistycznymi programami	5 803	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin
Realizacja programów wspierających dla członków rodzin z problemem narkomanii, realizacja programów psychoedukacyjnych dla rodzin ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowań utrudniających reintegrację społeczną członka rodziny po zakończeniu przez niego leczenia.				2016 r.	74 950,00	0,00	74 950,00	0,00	liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego	177	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin

4.1.2. Podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych na środowisko rodzinne	Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, zmniejszenie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin	Centrum Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Ośrodek Leczenia Uzależnień, organizacje pozarządowe, placówki wsparcia dziennego, placówki oświatowe	2016 r.	215 910,00	0,00	215 910,00	0,00	liczba udzielonych porad (specjalistycznych, prawnych, internetowych, telefonicznych, osobistych)	1 500	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin
	Pomoc członkom rodzin z problemami uzależnień			2016	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnień objętych pomocą przez placówki	PWD: akohol.- 205. dzieci ze 142. rodzin, narkom.- 20. dzieci z 15. rodzin	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Realizacja programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka ze środowisk marginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym.			2016 r.	39 000,00	0,00	39 000,00	0,00	liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnień objętych pomocą przez placówki	106	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin
	Realizacja dla dzieci i młodzieży profesjonalnych programów profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”.			wrzesień - grudzień 2016 r.	60 400,00	0,00	60 400,00	0,00	liczba spotkań przeprowadzonych z rodzicami i opiekunami	14	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
						liczba rodziców i opiekunów uczestniczących w spotkaniach	304				

	Motywowanie do zmiany postawy życiowej przez zawieranie kontraktów z osobą uzależnioną od alkoholu			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba kontraktów socjalnych z osobami uzależnionymi od alkoholu	209	zrealizowano
4.1.3. Realizacja środowiskowych działań na rzecz egzekwowania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim	Kontrole przeprowadzane przez Zespół ds. Kontroli Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin, policja, Straż Miejska, rady dzielnic, Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin	2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba skontrolowanych punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	27	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
	kontrola przestrzegania przepisów zakazujących sprzedaż alkoholu osobom nieletnim			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż alkoholu	2	zrealizowano
	egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim			2016 r.	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	liczba nałożonych mandatów na podmioty sprzedające alkohol	brak danych	Straż Miejska i Policja nie prowadzą statystyk w tym zakresie
RAZEM					2 604 275,54	0,00	2 604 275,54	0,00			

4.2. Cel szczegółowy		Rozwijanie systemu powiadamiania, reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Podejmowanie zinegowanych działań interwencyjnych na rzecz mieszkańców miasta w sytuacjach kryzysowych			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba wspólnie podjętych działań międzyinstytucjonalnych	708	zrealizowano
	Realizacja zadania Przyjazne Patrole			2016r.	31 748,42	0,00	31 748,42	0,00	liczba wspólnie podjętych działań międzyinstytucjonalnych	1	zrealizowano
	Zintergowane działania Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba instytucji/organizacji współpracujących w ramach reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych	23	zrealizowano

4.2.1. Budowanie sieci współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym wypracowanie standardów reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych	Przeprowadzenie szkolenia z zakresu zapobiegania, przygotowania oraz reagowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej na terenie instytucji publicznej wraz z modulem praktycznym związanym z przećwiczeniem elementów zachowania podczas bezpośredniego kontaktu z napastnikiem, proste techniki obrony osobistej	Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego UM Lublin	Centrum Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, kuratorzy, policja, straż pożarna, Straż Miejska, pogotowie ratunkowe	2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników instytucji działających na rzecz osób w sytuacjach kryzysowych	1	zrealizowano
	szkolenie dla asystentów rodzin			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników instytucji działających na rzecz osób w sytuacjach kryzysowych	1	zrealizowano
	interwencje na rzecz rodzin w sytuacjach kryzysowych			2016 r.	bd	bd	bd	bd	liczba wspólnych interwencji	8	zrealizowano
liczba rodzin na rzecz których podjęto wspólne działania	14	zrealizowano									
4.2.2. Prowadzenie działalności Centrum Interwencji Kryzysowej jako miejsca integracji działań wszystkich służb dla kompleksowej pomocy osobom w sytuacji kryzysowej	prowadzenie działań na rzecz osób w kryzysie	Centrum Interwencji Kryzysowej	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UM, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, org. pozarządowe	2016 r.	2 840 898,04	0,00	2 840 898,04	0,00	liczba osób, które skorzystały z pomocy Centrum Interwencji Kryzysowej	1146+1671(Ośrodka Wczesnej Interwencji	zrealizowano
									liczba udzielonych porad	6337	zrealizowano
RAZEM					2 872 646,46	0,00	2 872 646,46	0,00			

4.3. Cel szczegółowy		Rozszerzenie działań w celu tworzenia systemu wsparcia dla członków rodzin z problemami uzależnień i przemocy oraz dla osób uzależnionych									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Realizacja szkoleń zorganizowanych dla przedstawicieli służb społecznych zajmujących się członkami rodzin z problemem uzależnień oraz problematyką przemocy			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba szkoleń zorganizowanych dla przedstawicieli służb zajmujących się członkami rodzin z problemami uzależnień	7	zrealizowano
	udział pracowników w szkoleniach zorganizowanych w 2016r. z zakresu przemocy i uzależnień			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba pracowników, którzy zostali objęci szkoleniami	34	zrealizowano
	współpraca międzyinstytucjonalna			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba instytucji współpracujących	bd	zrealizowano
	realizacja spotkań roboczych i konferencji			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba spotkań roboczych i konferencji służb pomocowych	0	w 2016 roku nie realizowano tej formy współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz członków rodzin z problemem
	Realizacja działań na rzecz przeciwdziałania problemom uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie, w tym prowadzenie poradnictwa indywidualnego i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie.			marzec - grudzień 2016 r.	60 340,00	0,00	60 340,00	0,00	liczba punktów informacyjno - konsultacyjnych	4	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
								liczba utworzonych grup samopomocowych	0		
				marzec - grudzień 2016 r.				ilość osób korzystających z pomocy punktów informacyjno - konsultacyjnych	577		
	Świadczenie porad dla rodzin z problemem uzależnień w Ośrodku Wczesnej Interwencji			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba udzielonych porad	2767	zrealizowano

4.3.1. Rozszerzenie i doskonalenie systemu pomocy dla członków rodzin z problemami uzależnień	Centrum Interwencji Kryzysowej	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, organizacje pozarządowe	Realizacja programów wspierających dla członków rodzin z problemem alkoholowym w tym realizacja programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	luty - grudzień 2016 r.	122 370,00	0,00	122 370,00	0,00	licza programów (wspierająco, interwencyjno - motywacyjnych, terapeutycznych, socjoterapeutycznych)	15	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
			Realizacja programów wspierających dla członków rodzin z problemem alkoholowym w tym realizacja programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	marzec - listopad 2016 r.	14 450,00	0,00	14 450,00	0,00	liczba godzin programów terapeutycznych	1 544	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
			Tworzenie grup terapeutycznych dla członków rodzin z problemem alkoholowym	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba grup wspierająco - terapeutycznych	2	zrealizowano
			Realizacja działań na rzecz przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie, w tym prowadzenie poradnictwa indywidualnego oraz grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie.	marzec - grudzień 2016 r.	17 260,00	0,00	17 260,00	0,00	liczba grup psychoedukacyjnych dla ofiar przemocy /liczba uczestników	7 (91)	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
			udzielanie schronienia w mieszkaniu interwencyjnym dla rodzin i osób w kryzysie	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób korzystających z pobytu w całodobowym mieszkaniu interwencyjnym	20	zrealizowano
			Prowadzenie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy	2016r.	340 700,00	340 700,00	0,00	0,00	liczba osób korzystających ze schronienia i pomocy ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy	55	zrealizowano

	Zawieranie porozumień przez Centrum Interwencji kryzysowej na rzecz osób korzystających z pomocy społecznej			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba porozumień dotyczących współpracy na rzecz klientów pomocy społecznej	2	zrealizowano
	Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych świadczących pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.			luty - grudzień 2016 r.	37 500,00	0,00	37 500,00	0,00	liczba świetlic socjoterapeutycznych	1	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
	Prowadzenie telefonu zaufania			2016r.	155 877,00	0,00	155 877,00	0,00	liczba dzieci/rodzin uczęszczających do świetlicy socjoterapeutycznej	12	
				2016r.	155 877,00	0,00	155 877,00	0,00	liczba zgłoszeń do całodobowego telefonu zaufania	9268	zrealizowano
4.3.2. Rozszerzenie i doskonalenie systemu pomocy dla członków rodzin z problemami przemocy	Powolywanie zespołów roboczych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny	Centrum interwencji Kryzysowej, poradnie specjalistyczne, policja, kuratorzy sądowi, org. pozarządowe	2016	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba powołanych grup roboczych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego	542	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2016 - 2020
					0,00	0,00	0,00	0,00	liczba rodzin/osób dotkniętych przemocą objętych pomocą grup roboczych	1104rodziny/1777 osób	
					0,00	0,00	0,00	0,00	liczba Niebieskich Kart	1104	
4.3.3. Doskonalenie międzyinstytucjonalnego systemu reagowania i pomocy w przypadku zaistnienia przemocy wobec dzieci	Podjęcie międzyinstytucjonalnych interwencji w ramach Przyjaznych Patroli			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba wspólnych interwencji	714	zrealizowano
	Zacieśnianie i doskonalenie międzyinstytucjonalnej współpracy na rzecz rodzin w sytuacjach kryzysowych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba instytucji/organizacji współpracujących w ramach reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych	20	zrealizowano
	Umieszczanie dzieci w placówce realizującej zadania placówki opiekuńczo - wychowawczej typu interwencyjnego	Centrum Interwencji Kryzysowej	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta, policja, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat	2016r.	bez dodatkowych nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba instytucji/organizacji współpracujących w ramach reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych	Pl.O-W. Rodzinka I - VI - 24 miejsca interw. Dom Rodzinny Nr 1-4 - 7 m.interw. PO - 30 m.interw.

Pomoc członkom rodzin z problemami przemocy	2016r.	bez dodatkowych nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	liczba dzieci z rodzin z problemem przemocy objętych pomocą przez placówki	POW: 79. dzieci z 48. rodzin, PWD: 106. dzieci z 68. rodzin	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	kwiecień - październik 2016 r.	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	liczba specjalistycznych szkoleń zorganizowanych dla pracowników pierwszego kontaktu	1	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
Przeprowadzenie szkoleń dla wychowawców z burs szkolnych, internatów i placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu Miasta Lublina "Przemoc i agresja wśród młodzieży - rozpoznawanie i reagowanie".						liczba przeszkolonych pracowników	503	
Realizacja programów profilaktyki selektywnej w miejscach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami, realizacja programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka ze środowisk marginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym, realizacja programów edukacyjnych i interwencyjnych mających na zmniejszenie liczby użytkowników dróg będących pod wpływem środków psychoaktywnych, działalność streetworkerów w obszarach szczególnego ryzyka, realizacja programów profilaktyki HIV, HBV, HCV, realizacja programów interwencyjno – motywacyjnych dla osób z problemem alkoholowym oraz zadań na rzecz osób cierpiących na chroniczny alkoholizm, w tym dla osób bezdomnych oraz pensjonariuszy domów pomocy społecznej.	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba nowych programów realizowanych przez placówki	0	nie realizowano nowych programów
	2016 r.	111 410,00	0,00	111 410,00	0,00	liczba programów interwencyjno - motywacyjnych	15	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.

4.3.4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych	Realizacja programów wczesnej interwencji, min. Fred goes net adresowanych do młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających, realizacja programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach leczenia uzależnień, realizacja działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii, w tym prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych, realizacja programów postrehabilitacyjnych umożliwiających powrót do pełnienia ról społecznych dla osób uzależnionych od narkotyków po przebytej terapii, realizacja programów psychoedukacyjnych dla rodzin ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowań utrudniających reintegrację społeczną członka rodziny po zakończeniu przez niego leczenia.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe, Ośrodek Leczenia Uzależnień, podmioty lecznicze	2016 r.	111 320,00	0,00	111 320,00	0,00	liczba godzin programów terapeutycznych	17	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
	Realizacja programów skierowanych do specyficznych grup odbiorców, np. (kobiet, ofiar przemocy, sprawców przemocy, matek z dziećmi), wsparcie psychologiczne dla osób używających szkodliwie narkotyków dotyczące rozwiązywania bieżących problemów życiowych, realizacja programów wspierających dla członków rodzin z problemem narkomanii, realizacja programów wspierających proces zdrowienia osób uzależnionych od alkoholu.			2016 r.	111 320,00	0,00	111 320,00	0,00	liczba programów wspierających dla osób uzależnionych	17	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.

	Realizacja programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach leczenia uzależnień			2016 r.	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	liczba specjalistycznych świadczeń zdrowotnych	418	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin
	Prowadzenie ośrodka typu hostel dla osób uzależnionych od alkoholu po przebytych leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.			2016 r.	90 000,00	0,00	90 000,00	0,00	liczba osób, które skorzystały z hostelu	30	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
RAZEM					1 302 547,00	340 700,00	961 847,00	0,00			
RAZEM CEL 4					6 779 469,00	340 700,00	6 438 769,00	0,00			

5. CEL GŁÓWNY		ORGANIZACJA KOMPLEKSOWYCH DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU DZIECI, OSÓB I RODZIN									
5.1. Cel szczegółowy		Wzmocnienie i stymulacja do pozytywnego działania dysfunkcyjnych środowisk rodzinnych potrzebujących wsparcia									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
5.1.1. Budowanie sieci wsparcia dla rodzin wieloproblemowych	Wspieranie rodziny naturalnej, borykającej się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi przez rodzinę wspierającą	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Centrum Interwencji Kryzysowej, policja, kuratorzy sądowi parafie, organizacje wyznaniowe, org. Pozarządowe, w tym wolontariat, rady dzielnic	2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej	0	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018. Na stronie internetowej MOPR w Lublinie znajduje się informacja, że Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
	Wspieranie rodziny naturalnej, borykającej się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi przez asystentów rodzin			2016 r.	508679,32	260839,71	247839,61	0,00	liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodzinnych	266 dla 642 dzieci	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018
	Prowadzenie grup wsparcia dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba asystentów rodzinnych pracujących na rzecz rodzin	14	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2018
	Monitorowanie sytuacji rodzin naturalnych, borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach działalności Centrum Aktywności Środowiskowej			2016r.	582 809,00	0,00	582 809,00	0	liczba powołanych zespołów dot. oceny okresowej sytuacji dziecka	1	zrealizowano
						liczba spotkań zespołów	4				
						liczba rodzin objętych pomocą zespołów/liczba osób w rodzinie	26				

5.1.2. Profilaktyka, organizacja i integracja środowisk lokalnych	Organizacja „Pikniku rodzinnego” z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w ramach IV Lubelskich Dni Promujących Zdrowie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Kancelaria Prezydenta Miasta Lublin, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Kultury, Wydział Sportu i Turystyki UM.Lublin, Centrum Interwencji Kryzysowej, Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej, Miejski urząd Pracy w Lublinie, policja, Straż Miejska, rady dzielnic, spółdzielnie mieszkaniowe, org. wyznaniowe, parafie, org. pozarządowe, w tym wolontariat	2016r.	460,07	0	460,07	0	liczba podjętych inicjatyw lokalnych	1	zrealizowano
	W celu uregulowania współpracy, i określenia zakresu działań partnerskich zawierano umowy o współpracy i podpisywano listy intencyjne			2016r.	22 440,00	11 565,00	0,00	10 875,00	liczba zawartych nowych partnerstw	8	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
				liczba aktywnie działających partnerstw	3						
	Realizacja programów aktywności lokalnej na rzecz społeczności lokalnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba realizowanych programów aktywności lokalnej	0	w 2016 roku nie realizowano tej formy aktywizacji społeczności lokalnej
									liczba osób i rodzin objętych działaniami	0	
	Integrowanie środowisk lokalnych poprzez działalność organizowaną przez placówki wsparcia dziennego			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych środowiskowych imprez integracyjnych	PWD: 479	zrealizowano
									liczba uczestników spotkań i środowiskowych imprez integracyjnych	PWD: 2912 (w tym 897 wychowanków pl.wsp.dz.)	
	Integrowanie mieszkańców dzielnic poprzez organizację imprez na rzecz środowiska lokalnego przez Filie Ośrodka			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych środowiskowych imprez integracyjnych	40	zrealizowano * z uwagi na otwarty charakter imprez nie ma możliwości podania wszystkich uczestników imprez środowiskowych
									liczba uczestników spotkań i środowiskowych imprez integracyjnych	pow. 1000	
	RAZEM								1 114 388,39	272 404,71	831 108,68

5.2. Cel szczegółowy		Stworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo										
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)	
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba		
5.2.1. Wzmacnianie prawidłowego funkcjonowania dzieci, młodzieży i rodzin poprzez wsparcie instytucji opieki dziennej	Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	organizacje pozarządowe, w tym wolontariat, kuratorzy sądowi	2016r.	2 157 592,18	133 400,00	1 180 475,70	843 716,48	liczba placówek wsparcia dziennego	24	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018	
	2016r.			liczba dzieci/młodzieży objętych wsparciem placówek wsparcia dziennego					897	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018		
	Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc w edukacji, organizacja czasu wolnego, wsparcie emocjonalne				2016r.	bez dodatkowych nakładów finansowych	0,00	0,00	0,00	liczba wolontariuszy	109+23	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców dzieci objętych wsparciem CAŚ				2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych warsztatów umiejętności wychowawczych	20	zrealizowano
5.2.2. Zapewnienie uczniom bezpiecznych warunków do zdobywania wiedzy i umiejętności oraz harmonijnego rozwoju intelektualnego, moralnego, społecznego i fizycznego	Akcja "Bezpieczna droga" i "Przyjazna zebra"	Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego UM Lublin	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin, placówki oświatowe, policja, Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, org. pozarządowe	2016r.	1258403,62	0,00	1258403,62	0,00	liczba szkół biorących udział w programie	27	zrealizowano	
	Dowożenie uczniów do szkół				2016r.	172166,23	0,00	172166,23	0,00	liczba uczniów korzystających z pomocy	25	zrealizowano
	1. Utrzymanie kompleksów sportowych "Moje boisko - Orlik 2012" i "Biały Orlik" 2. Utrzymanie kompleksów sportowych "Moje boisko - Orlik 2012" i "Biały Orlik" - trener środowiskowy			2016r.	1682383,78	0,00	1682383,78	0,00	liczba placówek i szkół objętych programem promowania zdrowego i higienicznego trybu życia	13	zrealizowano	

5.2.3. Profilaktyka zagrożeń i promocja prawidłowego rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży	Długofalowe i kompleksowe działania, dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb (a nie dokonywanych przypadkowo i akcyjnie) z aktywnym uczestnictwem uczniów i rodziców, w zakresie szeroko rozumianej promocji zdrowia.	Wydział Oświaty i Wychowania UM Lublin	placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, policja, Straż Miejska, org. Pozarządowe, w tym wolontariat	2016r.	19 530,09	0,00	19 530,09	0,00	liczba placówek i szkół objętych programem promowania zdrowego i higienicznego trybu życia	61	Program "Szkoła Promująca Zdrowie"
	"Co kryje się w sieci" - spotkanie dla młodzieży gimnazjalnej dotyczącej zagrożeń i niebezpieczeństw wynikających z korzystania z internetu			13 grudnia 2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba przeprowadzonych akcji na temat zagrożeń czyhających na dzieci	1	zrealizowano
	Wspieranie dzieci i młodzieży w radzeniu sobie w sytuacjach trudnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba przeprowadzonych programów radzenia sobie z agresją	bd	nie zrealizowano
	Organizowanie zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, komensacyjnych i logopedycznych przez placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej.			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zajęć korekcyjno - kompensacyjnych	W ramach działalności 3. pl.wsp.dz.specjalistycznych: zaj.grupowe - 172 dzieci zaj.indyw. - 246 dzieci	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 - 2018
	Realizacja zajęć korekcyjno - kompensacyjnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zajęć korekcyjno - kompensacyjnych	195 grup	Zajęcia realizowane są przez nauczycieli w ramach obowiązków ustawowych
	Terapia pedagogiczna, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, trening EEG biofeedback w Poradni dla Rodzin MOPR			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zajęć korekcyjno - kompensacyjnych	1011	zrealizowano
	Realizacja zajęć dydaktyczno - wyrównawczych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zajęć dydaktyczno - wyrównawczych	1 716 grup	Zajęcia realizowane są przez nauczycieli w ramach obowiązków ustawowych
	Organizacja zajęć w młodzieżowych domach kultury			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba dzieci objętych wsparciem w okresach wolnych od nauki	404	zrealizowano

5.2.4. Tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu	organizacja form wypoczynku letniego i zimowego w młodzieżowych domach kultury	Wydział Oświaty i Wychowania UM Lublin	placówki oświatowe, uczelnie wyższe, instytucje kultury, org. wyznaniowe, parafie, org. młodzieżowe, organizacje poarządowe, w tym wolontariat	2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba zorganizowanych form wypoczynku letniego i zimowego	14	zrealizowano
									liczba dzieci biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku letniego i zimowego	308	zrealizowano
	Realizacja działań w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży	Wydział Sportu i Turystyki UM Lublin		25 czerwca - 31 sierpnia 2016r.	70 526,00	0,00	70 526,00	0,00	liczba zorganizowanych form wypoczynku letniego i zimowego	19 turnusów półkolonii rekreacyjno-sportowych	w ramach corocznych akcji "Lato w mieście"
									liczba dzieci biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku letniego i zimowego	461	
	Realizacja działań w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży w placówkach podległych Wydziałowi Kultury UM Lublin	Wydział Kultury UM Lublin		15 - 26 lutego 2016r. 1 lipca-30 sierpnia 2016r.	632 407,10	60 000,00	413 470,10	158 937,00	liczba zorganizowanych form wypoczynku letniego i zimowego	1187	zrealizowano
							liczba dzieci biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku letniego i zimowego	22298			
Organizacja zajęć rozwijających uzdolnienia w szkołach	Wydział Oświaty i Wychowania UM Lublin	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zajęć rozwijających uzdolnienia w szkołach	1780 gup	zrealizowano		
Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych dla uczniów	Wydział Sportu i Turystyki UM Lublin	2016r.	839 206,00	250 900,00	588 306,00	0,00	liczba uczestników pozalekcyjnych zajęć sportowych organizowanych przez Miasto i na zlecenie Miasta	20308	Pozalekcyjne zajęcia sportowe oraz program „Umiem pływać” w ramach powszechnej nauki pływania		
							liczba godzin pozalekcyjnych zajęć sportowych organizowanych przez Miasto lub na zlecenie Miasta	24330			

	Realizacja działań w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży	Wydział Sportu i Turystyki UM Lublin		15-26 lutego, 25 czerwca-31 sierpnia 2016r.	70 095,79	0,00	70 095,79	0,00	liczba uczestników zajęć rekreacyjno-sportowych w czasie ferii i wakacji letnich, organizowanych na zlecenie Miasta	5282 (z półkoloniami razem)	w ramach corocznych akcji "Lato w mieście" i „Zima w mieście"
	Realizacja działań sportowo-rekreacyjnych	Wydział Sportu i Turystyki UM Lublin		1.03-20.12.2016 r.	254 448,00	36 000,00	218 448,00	0,00	liczba animatorów sportu pracujących w dzielnicach zagrożonych wykluczeniem społecznym	12	program Animator Moje Boisko Orlik 2012
5.2.5. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia. Rozwijanie systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego dostosowanego do potrzeb gospodarki i oczekiwań społecznych.	Prowadzenie doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach	Wydział Oświaty i Wychowania UM Lublin		2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba etatów doradców zawodowych w szkołach i placówkach	10,85	doradcy zawodowi zatrudnieni są w Gimnazjum Nr 5, 16, Zespole Szkół Nr 5, Lubelskim Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym dla Niedowidzących i Zespole Poradni Nr 1
	W celu dostosowania doskonalenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy Miejska Rada Zatrudnienia opiniuje wnioski szkół z terenu miasta Lublin w sprawie uruchomienia nowego kierunku kształcenia	Miejski Urząd Pracy w Lublinie		2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba opiniowanych przez Miejską Radę Zatrudnienia nowych kierunków kształcenia w szkołach	4	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami
RAZEM					7 156 758,79	480 300,00	5 673 805,31	1 002 653,48			

5.3. Cel szczegółowy		Wielowymiarowe wsparcie osób bezrobotnych									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie realizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało realizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Wyszukiwanie w ewidencji bezrobotnych i kierowanie do uczestnictwa w zajęciach z reintegracji społecznej i zawodowej refundowanie świadczeń integracyjnych oraz zatrudnienia wspieranego. Pośrednictwo w rekrutacji osób bezrobotnych do udziału w zajęciach Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja”, Klubu Integracji Społecznej „Szansa” oraz Klubu Integracji Społecznej „Akademia Niezależnego Życia”			2016r.	644 600,00	314 600,00	330 000,00	0,00	liczba osób objętych działaniami CIS lub KIS	Łącznie działaniami objęto 69 osób (w tym w zajęciach CIS uczestniczyło 51 osób, w zajęciach KIS 18 osób).	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 o zatrudnieniu socjalnym z późniejszymi zmianami "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.), Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2016 r.
	Zakładanie spółdzielni socjalnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	0	Brak zainteresowania osób bezrobotnych sięganiem po środki na uruchomienie spółdzielni socjalnej z MUP
					10 084 361,00	10 084 361,00	0,00	0	liczba realizowanych projektów i programów na rzecz osób bezrobotnych	8	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. Europejski Fundusz Społeczny i Fundusz Pracy (Projekty, Programy): 1) „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Lublin (II)” 2) „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 lat i więcej zarejestrowanych

5.3.1. Wspieranie aktywności zawodowej osób bezrobotnych	Realizacja projektów i programów własnych oraz partnerskich, których uczestnikami były osoby bezrobotne	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Centrum Integracji Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta, spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje pozarządowe, wolontariat	2016r.						liczba osób bezrobotnych objętych projektami/programami	1568	Załącznik 1 w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie (II) 3) "Mikro innowacje makro korzyści" 4) "Rezerwa ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy pkt. 2-6" 5) Program specjalny „Akademia Kwalifikacji Zawodowych” 6) Program Aktywizacja i Integracja 7) Program specjalny „Aktywne plus” "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
	Wspieranie bezrobotnych klientów pomocy społecznych w formie pracy socjalnej			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezrobotnych objętych działaniami w ramach pracy socjalnej	3327	zrealizowano	
	Motywowanie i pobudzanie do zmiany sytuacji życiowej osób bezrobotnych poprzez zawieranie kontaktów socjalnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezrobotnych, z którymi zawarto kontrakt socjalny	732/772 k	zrealizowano	
	Aktywizacja osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP poprzez ich udział w programie prac społecznie użytecznych. Rekrutacja osób do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie placówek oświatowych, innych jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Lublin oraz organizacji pozarządowych, w tym rekrutacja osób wykonujących PSU w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR/MUP/ZNK oraz w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.			2016r.	255 883,05	153 529,83	102 353,22	0,00	liczba osób, które podjęły prace społecznie użyteczne	148	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)	

	Realizacja projektów socjalnych dla osób bezrobotnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba grup edukacyjnych/liczba spotkań/liczba osób	0	realizowano projekt socjalny, adresowany do bezrobotnych klientów pomocy społecznej, w 2016 roku nie realizowano
5.3.2. Aktywizacja zawodowa osób do 30. roku życia zagrożonych wykluczeniem społecznym	Organizacja staży dla osób młodych	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Wydziały Urzędu Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP, organizacje wyznaniowe, parafie, org. pozarządowe, org. rzemieślnicze	2016r.	6 790 647,00	2 278 103,00	0,00	4 512 544,00	liczba zorganizowanych miejsc staży	1198	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
	Usługa pośrednictwa pracy			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób do 30. roku życia które podjęły pracę	3542	
	Realizacja projektów w których uczestniczyły również osoby w wieku do 30 roku życia			2016r.	6 239 443,00	0,00	0,00	6 239 443,00	liczba realizowanych projektów na rzecz bezrobotnych osób, w tym do 30. roku życia	2	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
									liczba uczestników projektów i programów	875	
Objęcie osób bezrobotnych do 30 roku życia objęta poradnictwem zawodowym	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób do 30. roku życia objętych poradnictwem zawodowym	3454	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)			

5.3.3. Ułatwienie dostępu do wiedzy, usług, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy osobom bezrobotnym	Objęcie osób bezrobotnych poradnictwem zawodowym	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Wojewódzki Urząd Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Izby Rzemieślnicze	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z usług poradnictwa zawodowego	2679	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
	Świadczenie usługi pośrednictwa pracy			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z usług pośrednictwa pracy	15502	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
	Wprowadzenia i aktualizacja informacji związanych ze specyfiką rynku pracy			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba odwiedzin na stronie internetowej MUP w Lublinie	915400	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
	Ułatwienie osobom bezrobotnym w podejmowaniu decyzji edukacyjnych, zawodowych oraz wejścia na rynek pracy poprzez informację zawodową			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezrobotnych korzystających z informacji zawodowej	1545	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
	Ułatwienie osobom bezrobotnym kontaktu z pracodawcami poprzez organizację Targów Pracy i Dnia Kariery			2016r.	36 963,00	14 773,00	22 190,00	0,00	liczba zorganizowanych Targów pracy i Dni Kariery	7	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)

5.3.4. Rozwój dialogu i współpracy z partnerami społecznymi w celu ożywienia sytuacji na rynku pracy	Inicjowanie działań na rzecz powoływania partnerstw w celu ożywienia sytuacji na rynku pracy	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Centrum Integracji Społecznej, Ochotnicze Hufce Pracy, spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje pozarządowe	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba nowo zawartych partnerstw i porozumień na rzecz aktywizacji rynku pracy	8	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)	
	Organizacja i koordynacja spotkań Miejskiej Rady Zatrudnienia			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba uchwał Miejskiej Rady Zatrudnienia	17	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami.	
	Inicjowanie działań na rzecz nawiązywania współpracy z instytucjami na lokalnym rynku pracy			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba instytucji współpracujących na rzecz rynku pracy	63	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami. "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)	
	Realizacji projektów partnerskich					10 875,00	0,00	0,00	10 875,00	liczba działań na rzecz aktywizacji rynku pracy w ramach partnerstw	3	Inicjatywa MUP
					2016r.					liczba projektów	1	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Projekt: "Mikro innowacje - makro korzyści" w ramach POWER 2014-2020, Działanie 4.1 Innowacje społeczne, Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2014-2020" (Uchwała Nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.)
RAZEM				24 062 772,05	12 845 366,83	454 543,22	10 762 862,00					

5.4. Cel szczegółowy		Pogłębienie systemu wsparcia na rzecz osób bezdomnych									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
5.4.1. Wzmacnianie i stymulowanie działań mających na celu przezwyciężenie problemu bezdomności	Prowadzenie Kuchni społecznej przez Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Miejski Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, wolontariat	styczeń - marzec i listopad - grudzień 2016r.	24 000,00	0,00	24 000,00	0,00	liczba osób bezdomnych korzystających z posiłku dla ubogich i potrzebujących	425	Program współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016
	Monitorowanie potencjalnych miejsc pobytu osób bezdomnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba pracowników pracujących jako street worker	5	zrealizowane
				2016r.					liczba osób bezdomnych objętych pomocą street workerów	24	zrealizowane
	Aktywizacja osób bezdomnych jako sposób na zmianę ich sytuacji życiowej			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezdomnych, które uczestniczyły w działaniach na rzecz ich aktywizacji	0	nie zrealizowano
	Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób bezdomnych bezrobotnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezrobotnych bezdomnych korzystających z punktu konsultacyjnego dla bezdomnych	0	Brak osób chętnych do skorzystania z Punktu konsultacyjnego spowodowana jednoczesnym realizowaniem poradnictwa w ramach informacji MUP
	Wszechstronne wsparcie osób bezdomnych. Prowadzenie 3 schronisk 2 noclegowni całorocznych, 3 noclegowni sezonowych i 1 ogrzewalni prowadzonych w ramach zlecania zadań organizacjom pozarządowym oraz Dziennego ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych			2016r.	1 591 044,37	0,00	1 591 044,37	0,00	liczba instytucji działających na rzecz osób bezdomnych	10	zrealizowano
	akcje informacyjno-edukacyjne dotyczące problematyki zdrowotnej i uzależnień			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba akcji informacyjnych	bd	zrealizowano

5.4.2. Zapewnienie schronienia i systemu wsparcia dla osób wychodzących z bezdomności	Prowadzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn przez "Nadzieję" Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu, Prowadzenie Ośrodka wsparcia dla samotnych matek z nieletnimi dziećmi i kobiet w ciąży przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Wydział Spraw Mieszkaniowych, Wydział Mienia komunalnego Urzędu Miasta, Zarząd Nieuchomości Komunalnych, organizacje pozarządowe, w tym wolontariat	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób, które pozytywnie zakończyły udział w indywidualnych programach wychodzenia z bezdomności	4	Udział 3 mężczyzn w indywidualnym programie wychodzenia z bezdomności podczas pobytu w schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Garbarskiej 17 prowadzonym na zlecenie przez "Nadzieję" Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu, udział 1 mieszkanki w indywidualnym programie wychodzenia z bezdomności podczas pobytu w Ośrodku wsparcia dla samotnych matek z nieletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzonym na zlecenie przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej
	Udzielanie pomocy osobom bezdomnym w 3 schroniskach, 2 noclegowniach całorocznych, 3 noclegowniach sezonowych i 1 ogrzewalni prowadzonych w ramach zlecenia zadań organizacjom pozarządowym oraz w Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Bezdomnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób bezdomnych, które skorzystały ze schronienia lub pomocy finansowej	655	zrealizowano
	Prowadzenie mieszkań adaptacyjnych dla osób bezdomnych przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu "Nadzieja" oraz Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta			2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba funkcjonujących mieszkań adaptacyjnych	2	Mieszkania prowadzone są ze środków własnych w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych.
				2016r.	bd	bd	bd	bd	liczba osób, które skorzystały z mieszkań adaptacyjnych	9	
	realizacja dodatkowych programów osłonowych dla osób bezdomnych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba programów osłonowych adresowanych do osób bezdomnych/liczba osób bezdomnych objętych programami	0	nie realizowano
RAZEM					1 615 044,37	0,00	1 615 044,37	0,00			

5.5. Cel szczegółowy		Organizacja wielowymiarowych działań na rzecz uchodźców, cudzoziemców, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgody na pobyt tolerowany									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
5.5.1. Ułatwienie cudzoziemcom dostępu do wiedzy, edukacji, usług oraz pośrednictwa pracy	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dla cudzoziemców	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Miejski Urząd Pracy w Lublinie, Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin, Urząd ds. Cudzoziemców - Ośrodek dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w Lublinie, organizacje pozarządowe, podmioty zajmujące się nauką języka polskiego dla cudzoziemców	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba rozprowadzonych materiałów informacyjnych dla cudzoziemców	22	Realizacja zadań w ramach PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI O KTÓRYCH MOWA W ART.3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁANOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I WOLONTARIACIE NA ROK 2014 oraz 92 ust.1 pkt.5 ustawy o pomocy społecznej
	Udzielanie wsparcia specjalistycznego cudzoziemcom			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba cudzoziemców, którzy skorzystali ze wsparcia specjalistycznego	poradnictwo psychologiczne- 2 osoby, poradnictwo prawne – 9 cudzoziemców	Art. 53 i art. 92 ust.1 pkt.3 i 6 ustawy o pomocy społecznej
	Rozwijanie banku informacji o możliwościach nauki języka polskiego			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba cudzoziemców, którzy skorzystali z informacji o możliwości podjęcia nauki	8 dorosłych 9 dzieci	Art. 5 art. 36 kt.2 lit.a, art. 53 i art. 92 ust.1 pkt 5 i 93 ust.1 pkt.b Ustawy o pomocy społecznej
	Oferowanie cudzoziemcom posiadającym status osób bezrobotnych i zarejestrowanych w MUP w Lublinie usług i instrumentów rynku pracy			2016r.	95 078,00	95 078,00	0,00	0,00	liczba cudzoziemców posiadających status osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP w Lublinie	106	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami.
5.5.2. Utworzenie	Świadczenie wsparcia dla cudzoziemców posiadających status osób bezrobotnych			2016r.	95 078,00	95 078,00	0,00	0,00	liczba cudzoziemców posiadających status osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP w Lublinie	106	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami.
	Aktywne uczestnictwo w poszukiwaniu pracy			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób(cudzoziemców), którzy aktywnie uczestniczą w kursach zawodowych lub poszukują pracy	48	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami.

efektywnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem osób legitymujących się statusem uchodźcy lub uchroną uzupełniająca	Wsparcie cudzoziemców w nabywaniu praktycznych umiejętności w postaci stażu u pracodawcy	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Urząd ds. Cudzoziemców - Ośrodek dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w Lublinie, organizacje pozarządowe, podmioty zajmujące się nauką języka polskiego dla cudzoziemców	2016r.	36 491,00	36 491,00	0,00	0,00	liczba cudzoziemców, którzy podjęli staże	7	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami.
	Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia aktywności osób opuszczających Ośrodek dla Cudzoziemców, celem ich adaptacji w nowych warunkach społeczno-kulturowych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób(cudzoziemców), którzy aktywnie w rozwiązywaniu swoich problemów (przełamują zjawisko wyuczonyj bezradności)	13	art. 18, art.19 art., art. 36 pkt. 2 lit. a,art. 53 i art. 91 ustawy o pomocy społecznej
				2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba cudzoziemców, którzy zaprzestali korzystania z systemu pomocy społecznej	6	53 i art. 91 ustawy o pomocy społecznej
5.5.3 Wzmacnianie i stymulowanie działań mających na celu przezwyciężenie bezdomności wśród cudzoziemców	Wsparcie w zabezpieczeniu schronienia	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin, organizacje pozarządowe	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba osób(cudzoziemców), które skorzystały z informacji na temat mieszkań i stacji	8	art. 18, art.19 art., art. 26 pkt. 2 lit. a, art. 53 i art. 91 ustawy o pomocy społecznej
				2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba rodzin cudzoziemskich, którym zabezpieczono schronienie	7	art. 18, art.19 art., art. 36 pkt.2 lit.a, art.53 i art. 91 ustawy o pomocy społecznej
				2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba rodzin cudzoziemskich, które zostały umieszczone w ośrodku wsparcia	0	zrealizowano
	2016r.			112 654,42	0,00	112654,42	0,00	liczba osób/cudzoziemców, którzy skorzystali z mieszkania chronionego	19	Art. 53 ustawy o pomocy społecznej	
RAZEM					339 301,42	226 647,00	112 654,42	0,00			
RAZEM CEL 5					34 288 265,02	13 824 718,54	8 687 156,00	11 776 390,48			

6.CEL GŁÓWNY		WSPIERANIE ROZWOJU ZAWODOWEGO OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W RAMACH SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO									
6.1. Cel szczegółowy		Wzmocnienie i optymalizacja potencjału pracowniczego instytucji pomocowych									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
6.1.1. Utrzymywanie ustawowego standardu zatrudnienia pracowników służb społecznych	Utrzymywanie ustawowych standardów zatrudnienia pracowników socjalnych	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie		2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba nowozatrudnionych pracowników socjalnych w sekcjach pracy socjalnej	10	zrealizowano
				2016r.	8 424 911,12	536 336,34	7 888 574,78	0,00	liczba pracowników socjalnych w sekcjach pracy socjalnej	179	
				2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	stosunek liczby pracowników socjalnych do liczby mieszkańców miasta	179/340727 - 1 pracownik socjalny na 1903 mieszkańców	
6.1.2. Stworzenie systemu szkoleń dla pracowników pomocy społecznej w ramach kształcenia ustawicznego	Udział pracowników w szkoleniach, konferencjach, instruktażach i warsztatach	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	szkoły wyższe, instytucje pozarządowe, organizacje pozarządowe	2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba zorganizowanych szkoleń wspierających dla pracowników pomocy społecznej	21	zrealizowano
									liczba pracowników, którzy odbyli szkolenia	498	
									liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje	498	
	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników służb społecznych			2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba pracowników, którzy podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe poprzez ukończenie specjalizacji zawodowych, lub uzyskanie tytułów zawodowych	0	

6.1.3. Rozwój instytucjonalnej obsługi rynku pracy	Pracownicy MUP uczestniczyli w szkolenia i studiach podyplomowych	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	2016r.	221 528,00	221 528,00	0,00	0,00	liczba pracowników, którzy podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe	152	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami
	Zatrudnienie w MUP na koniec grudnia 2016 roku			2016r.	8 122 957,00	2 136 807,00	5 975 896,00	10 254,00	liczba zatrudnionych pracowników MUP w Lublinie	156	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami
									% zatrudnionych pracowników publicznej służby zatrudnienia w stosunku do liczby osób posiadających status osoby bezrobotnej	1,20%	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami
RAZEM					16 769 396,12	2 894 671,34	13 864 470,78	10 254,00			

6.2. Cel szczegółowy		Rozwój infrastruktury technicznej									
Zadania	Realizowane działania	Koordynator	Realizatorzy	Termin realizacji	Koszt działania	Źródła finansowania			Wskaźniki realizacji zadania		Zadanie zrealizowane w ramach Programu (proszę podać nazwę) Nie zostało zrealizowane w 2016 roku (proszę wskazać powód)
						państwo	gmina	inne	Nazwa wskaźnika	Liczba	
	Zakup sprzętu komputerowego dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie		2016 r.	440 428,59	2 868,36	437 560,23	0,00	liczba zakupionych nowych zestawów komputerowych dla pracowników pomocy społecznej	145	zrealizowano
	Na istniejących stanowiskach pracy dla pracowników MUP nastąpiła wymiana dotychczasowego sprzętu informatycznego.	Miejski Urząd Pracy w Lublinie		2016 r.	69243,00	69243,00	0,00	0,00	liczba nowych stanowisk przystosowanych do pracy przy komputerze	15	Wymiana dotychczasowego sprzętu komputerowego
									liczba nowych stanowisk przystosowanych do pracy przy komputerze	0	
	Miejski Urząd Pracy w Lublinie korzysta z łącza Internetowego Urzędu Miasta Lublin			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba nowych łączy internetowych	0	Łącze Internetowe Urzędu Miasta Lublin

6.2.1. Rozbudowa i doskonalenie zaplecza technicznego, umożliwiającego aktywne uczestnictwo w ramach społeczeństwa informacyjnego	Na portalach branżowych związanych z rynkiem pracy dokonywano aktualizacji informacji dotyczącej rynku pracy			2016 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba aktualizacji branżowych stron internetowych	520	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami
	Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego przy okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego			maj 2016r.	0,00	0,00	0,00	0,00	liczba inicjatyw pracowników służb społecznych, promowanych w środkach masowego przekazu	1	zrealizowano W ramach promocji idei rodzicielstwa zastępczego odbyło się szereg audycji, wywiadów przybliżających rodzicielstwo zastępcze mieszkańcom miasta
	(1) Montażowe punkty dostępu do sieci WI-FI; (2) Wymiana serwera do przechowywania repliki AD; (3)Wymiana analizatora ruchu sieciowego; (4)Urządzenia podtrzymujące zasilanie serwerów (UPS); (5) Szafa serwerowa; (6) Wymiana napędu w bibliotece taśmowej służącej do robienia kopii bezpieczeństwa systemów (7) Oprogramowanie do archiwizacji maszyn wirtualnych VM Ware; (8) Zakupiono licencję dostępne do serwera; (9) Zakupiono na licencję do oprogramowania biurowego (Acrobat, MS Office); Zapewniono wsparcie do już istniejących i wykorzystywanych systemów np. eDOK, sepi, STOCK, AuditPro; Ponadto zawarto umowę na serwis który obejmuje wymianę materiałów eksploatacyjnych i naprawę sprzętu urządzeń drukujących.			2016 r.	321074,00	321074,00	0,00	0,00	postęp w modernizacji systemu informatycznego publicznej służby zatrudnienia	11	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późniejszymi zmianami
RAZEM					830 745,59	393 185,36	437 560,23	0,00			
RAZEM CEL 6					17 600 141,71	3 287 856,70	14 302 031,01	10 254,00			